

Vasárnap választanak a fémipari munkások

Tel Aviv, (Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasárnap reggel kezdődnek a fémipari szakszervezet választásai, amelyen a szakszervezet új, 42 tagú vezetőségét fogják megválasztani. A választási küzdelemben, a Mápáj, Mápám, Ovéd Cloni, Sznéh-csoport és a kommunisták között listája, a klacionista dolgozók, valamint a Lifszit-Lamdan párt vesznek részt. A szakszervezetnek csak hat ezer tagja rendelkezik szavazati joggal, mert azoktól, akiknek több mint félszáz tagosági díj hátralékuk van, megvonták a szavazati jogot.

A két hónappal ezelőtt megindult választási küzdelem az utóbbi napokban tetőfokára hágott. Különösen elkeseredett küzdelem folyt a Mápáj és a Mápám között, mert ebben a szakszervezetben a Mápám jelenleg 54 százalékos többséggel rendelkezik.

Még nem döntöttek el véglegesen, hogy hány választási urnát állítsanak fel. A Mápáj képviselői ragaszkodnak ahhoz, hogy minden nagyobb munkahelyen állítsanak fel urnát, viszont a Mápám képviselői ellenzik ezt.

A szavazás reggel hét órakor kezdődik és az urnákat este 11 órakor fogják lezárni. Számítanak azzal, hogy a szavazójogosultak magas százaléka fog részt venni a választásokon.

A tel-avivi muzeum grafikai kiállításán

Nagy tömegek látogatják a tágas földszinti termetet, ahol plakátok, reklámok, könyv fedőlapok és bélyegek vonzzák a látogatókat. Számos, az izraeli grafikai „piacot” jól ismert név jelenik meg ezen a kiállításán is: Jechiel Cogan, az izraeli grafikusok egyesületének elnöke), A. Schley, aki az ismert „Don Camillo” plakátot tervezte, Zim (Zimberknopf) Erel stb.

Örömmel állapítjuk meg, hogy az ötven kiállító grafikus között aránylag milyen sok a magyarszámú művel vesznek részt a kiállításán.

Shraga Veil, Kibuc Ogen tagja és kiállításairól közismert rajzoló, könyvillusztrációkkal (M. Amitai verseit illusztrálta) és könyv fedőlapokkal szerepel. Irsay (Ir-Shay) számos nagy plakátja közöttük a Zim hajós-társaságé, de főleg a háborúban kiegészített és a közönséget hallgatásra felhívó figyelemzítő plakátjai — („Smor al picha” — fogd be a szád”) igen változatosak és figyelemreméltóak. Hámori György több plakátal (American Airlines, KLM, stb.) bélyegekkel és több könyvfedőlappal (közöttük Kaczér Illés: „Ne félj szolgám, Jákóv” és „Jericho ostroma”) Kara Mihály számos bélyeggel (Makkabia, Jom Háacmaut, Moadim Lesimcha, stb.) szerepel a kiállításán. A gyógyszer, csokoládé és egyéb apró csomag-védjegy- és reklámtervezetei között több helyen találkozunk a Dávid Gilboá nevével. Szilárd Klára néhány kedves könyvillusztrációt küldött be a kiállításra. A karikatúra-osztályon látjuk Zeév Farkas két nagy kartonlapon összegyűjtött politikai karikatúráit.

ORTOPÉD-MŰHELY
C. FREUDMANN, Haifa,
Horz-u. 32. — „Orah”-val
szemben. — Telefon: 2803.
— Sérvkötők mérték után és
készen, rugóval, vagy anélkül.
— Betétek gipszlenyomat
után. — 6.30-1, 3-6-ig.

PERZSASZÖNYEGSZÖVŐDE
Szőnyegek szakszerű javítása és tisztítása.
Előfettett szakszönyeg és kézimunkafonai kapható
LASZT, TEL-AVIV, SHEINKIN 14. (*)

ORSZAGOS SZERVEZET
keres az ország minden városában
lehetőleg
központi fekvésű üzlethelyiségeket
a tulajdonossal megosztva s annak közreműködésével
Ajánlatok: ZIMET'S ADVERTISING, Tel Aviv,
POB. 4100. „449” számára. (*)

Tíz éven belül ipari célokra is felhasználható lesz az atomenergia

Ma kezdődnek meg a kihallgatások az amerikai parlamenti bizottság előtt az atomenergia polgári felhasználásáról

Washington (UP). A kongresszus két házának az atomenergiaival foglalkozó bizottsága ma ismét megkezdte tanak és szakértők meghallgatását az energia ipari célokra való felhasználásának kérdésében. Walter Bedell-Smith helyettes külügyminiszter és a hadügyminisztérium államtitkára jelentek meg ma a bizottság előtt. Bedell-Smith egyik előző kihallgatása során kijelentette, hogy Amerikának meg kell őriznie vezető pozícióját az atomenergia feltárása terén. A hadügyminisztérium minden valószínűség szerint azt az álláspontot fogja képviselni, hogy Amerika megengedheti magának az atomerők ipari célokra való felhasználását anélkül, hogy ezáltal veszélyeztetné katonai érdekeit. Hasonló véleménynek adott kifejezést tegnap a bizottság előtt Dean Gordon, az atomenergia legfelsőbb tanácsának leendő elnöke. Dean Gordon szerint az

„Egyesült Államoknak arra kell törekednie, hogy az atomerő gazdasági felhasználás szempontjából felvehesse a versenyt a szénrel, nyersolajjal és a vízierő-energiával. Eppen ezért szükségesnek tartja magántörke részvételének előmozdítását az atomerő fejlesztésében. Dean Gordon és munkatársai kiterő választ adtak arra a kérdésre, mennyi időbe fog tartani, amíg az atomenergia ipari célokra való felhasználása annyira megolcsóbbodik, hogy a jelenleg bevett energiaforrásokkal gazdaságosság szempontjából felvehető a verseny. „Bizonyos, hogy el fog jönni ennek az ideje — jelentette ki Dean a bizottság előtt — de az órát nehéz volna megállítani.” Az egyik képviselő közelebbit szeretett volna tudni erről a kérdéssel. Dean kijelentette végül, nem több mint tíz esztendő fog eltelti addig, amíg az atomenergia ipari célokra lesz felhasználható.

Egységes baloldali ifjúsági küldöttség indul Bukarestbe

Tel Aviv, (Az Uj Kelet tudósítójától.) — A Mápám és a kommunisták ifjúsági mozgalmak között tegnap létrejött a megegyezés az augusztus másodikán Bukarestben megtartandó fesztivál közös előkészítő bizottságának megalakítására. Mint jelentették, az ellentétek onnan származtak, hogy a kommunisták nem voltak hajlandók hozzájárulni ahhoz, hogy az ifjúság részére kiadott kiállításban a „cionista” szó is szerepeljen. Ezért a Mápám ifjúsági mozgalmi külön előkészítő bizottságot szerveztek. Közben, a kommunisták párt kezdeményezésére újabb tárgyalások kezdődtek, amelyek eredményeképpen lemondott a kiállítás kiadásáról és így kiküszöbölődnek a

„cionista” szó miatt támadt ellentétek. Az egyezményhez a „Máchanaot Olim”, a Kibuc Meuchad ifjúsági mozgalmi is csatlakozott, annak ellenére, hogy eddig szívesen ellenkezett a kommunistákkal való együttműködést. Hir szerint a kommunisták világifjúsági találkozó bukaresti központja nem volt hajlandó elismerni a Mápám által alakított előkészítő bizottságot és így fennállt annak a veszélye, hogy nem vehetnek majd részt a fesztiválon. Mápám-körökben cáfolják ezt a kommunisták által terjesztett híresztelést és azt állítják, hogy a kommunisták kezdeményezték az újabb tárgyalásokat, amelyek a megegyezéshez vezettek.

Nem szabad lejjebb szállítani a munkásság életszínvonalát

Tel Aviv, (Az Uj Kelet tudósítójától.) — Dr. G. Cedrovits, a Hisztdrut gazdasági tanácsadója tegnap a szakszervezet hivatalos közlönyében közölte, hogy a munkásság vásárlóereje olyan alacsony nívót ért el, ami ha azt még lejjebb szorítják, komoly veszélybe sodorhatják az ország nemzetgazdaságát.

Dr. Cedrovits adatszerűen mutatja ki, hogy az alkalmazotti fizetések jelentős részét a különféle adók és járulékok emésztik meg. Cedrovits kimutatta, hogy a három családtaggal rendelkező családfő esetében, 150 fontos bruttó fizetés mellett az alkalmazott annak csak 77 százalékát kapja kézhez, 200 fontos bruttó fizetésből csak 71 százalé-

kot, 250 fontos fizetésből 67, 300 fontos fizetésből pedig csak 64 százalékot kap kézhez, a többi adóra és egyéb járulékokra vonják le. Dr. Cedrovits a jövedelmi adó-törvény reformját és az alkalmazotak adóterhain való könnyítést követeli.

Elindult Parisba a kereskedelmi küldöttség
Tegnap Luddrő Párisba repült az izraeli kereskedelmi küldöttség, amely kereskedelmi szerződésre vonatkozó tárgyalásokat fog folytatni a francia kormány küldöttségével. Mose Bartur, a külügyminisztérium külkereskedelmi igazgatója a vezetője elmondotta az újságíróknak, hogy elmúlt három és fél év alatt Izrael 35 millió dollár értékben vásárolt Franciaországtól és a francia gyarmatokon, ugyanakkor azonban a franciák jelentéktelen üzleteket költöttek Izraelben és az általuk vásárolt áruk összege alig haladja meg az 1 millió dollárt. Nincs remény arra, hogy a két állam kölcsönös üzleteiben mutatkozó deficitet kiegyensúlyozhassuk — mondotta Bartur — de kétségtelen, hogy sikerülni fog Franciaországot nagyobb vásárlásokra rábírnunk. Izrael különböző nyersanyagokat, fát, olajmagot, élelmiszereket, búzát és autbuszokat vásárolt Franciaországtól és a jelenlegi tárgyalások keretében délig, ümölcsöt, gyümölcskivonatot, textilfeléket és műfogát, valamint más árukat fog felajánlani. Az izraeli küldöttség többi tagjai: dr. Chanan Wolff, az ipar és kereskedelmi minisztérium főtisztviselője, J. Paldi, a párisi követség kereskedelmi attaséja és N. Bernstein, a pénzügyminisztérium megbízottja Európában.

A Hitachdut Oléj Hungária közleményei:

IFAR SZABA
Ezúton is szeretettel meghívjuk a Kfár Szabán és környékén élő magyarszámúakat szeptember 1. hó 29-én hétfőn este 8 órakor tartandó helyi csoport avatási ünnepélyünkre, amelyet a recnov Weizmann 88. sz. közsk. kertjében szívesen fogunk megtartani.
A helyi csoport avatási ünnepélyén az országos központ részéről felszólalnak Danzig Hillé, Salomon Mihály, Sauber Sándor és Orosz György. Mindenki szeretettel várunk. — Az előkészítő bizottság.
Felszólalnak: dr. Frenkel Jenő, Danzig Hillé, Salomon Mihály, Sauber Sándor és Orosz György. Mindenki szeretettel várunk. — Az előkészítő bizottság.

LUDD
A HOH ludd szíjfe f. hó 27-én szombaton este 8.30 órai kezdettel VITAESTET rendez: Szükség van-e a HOH-ra, címmel. Ugyez: Guth György; védő: Weisz Jóna; a bíróság tagjai: Berán Reuven, Ing. Ladány Dénes, Lasztné.

-SPORT-

A hétfői sportesemények között az elsőosztályú labdarúgó bajnokság utolsó mérkőzésére került sor; a Makkabi Tel-Aviv és a Hápoel Rámát-Gán csapatai ismétlik meg botrányba fullt jatekukat. A csapatok kénytelenek lesznek ezen a találkozón tartózkodni, mert az előző játékosok a szövetség eltiltotta a játéktól és büntetést még nem kaptak. A tartalékok játéktudása ismeretlen tényező és így a várható eredményre következtetni nem lehet. Amennyiben a Makkabi győzne, akkor 5 ponttal előznie meg az utána másodiknak következő pelesz-tyval Hápoéit, de veresége sem veszélyeztet vezető pozícióját. A Hápoel Rámát-Gán multheti meglepetésszerű győzelméve lekevert az utolsó helyről, de még csak a Betár Tel-Aviv van mögötte. Ha holnap is megszerezni a két pontot, akkor lényegesen javítva helyezten és a 9-ik helyre kerülne előre.

Az uszók versenyszáma mindinkább leüleltet. A haifai Makkabi országos úszóversenyt rendez, amely a férfiaknak most nyújt 100 méteres gyors-, hát- és pillangósúszásban versenyzni, valamint 200 m-es mellúszásban és 4x100 m-es vegyesúszásban ötszemerni tudásokat. Emellett néhány női-, ifjúsági és gyermekversenyt is rendeznek. A Hápoel Chudán rendez került úszóversenyt ugyancsak változatos műsorral.

Szombaton este a tel-avivi Makkabi és Betár ökölvívó klubének meg a rámát-gáni Ziratronban. Ezen a versenyen is, mint legutóbb már gyakorlattá vált, mind a tíz súlycsoport képviselői szoritóba lépnek. A verseny 20.30 órakor kezdődik.

A szombati sportműsort a Hápoel kosárlabdás bajnoki mérkőzéssel és barátságos, valamint alsóosztályú bajnoki labdarúgó mérkőzések egészítik ki.

A wimbledoni teniszverseny „kiemelt” játékosai

A tenisz világbajnokságnak az utolsó wimbledoni versenyek már megkezdődtek és jelenleg teljes ütemmel folymatban vannak. A játékosok sorolása a végéremény szempontjából döntő befolyással van. A teniszversenyek realitását azaz igyekeznek biztosítani, hogy a legjobb játékosokat nem állítják szembe egymással a verseny kezdeti szakaszában, mert megtörténhetne, hogy a második vagy harmadik játékos már a legelső mérkőzésen kiesne a további küzdelemből, ha esetleg a legjobbnak tartott versenyzővel hozná össze. Ezért a legjobb játékosokat „kiemelik”, azaz ily sor- solnak, hogy ezek nem kerülhetnek szembe egymással előbb, mint a verseny döntő fázisában.

Wimbledonban a legjobb nyolc játékos — multévi összesített eredmények alapján — így rangsorolták: 1. Seiser (USA), 2. Hoad, 3. Rose (mindketten Ausztrália), 4. Larsen (USA), 5. Morea (Fülöp-szigetek), 6. Drobny (Egyiptom, azelőtt Csehszlovákia), 7-ik Mulloy (USA), 8. Rosewall (Ausztrália).

Az ausztrál játékosok egészen fiatalok, csupán 18 évesek. A saakkörök szerint a wimbledoni győzelemre legnagyobb esélye ebben az évben a Seisernek van, akik azonban két hét előtt horvátorszába, Ho.o.d. Londonban reális küzdelemben biztos főfőnyvel megvert. A hihetetlenül tehetséges fiatalok előretörését az idősebb generáció szeretné kivédeni és különösen Drobny készült fel nagyon lelkiismeretesen erre a versenyre. Drobny a mult évben egészen a döntőig küzdötte fel magát és csak a nagy szerző Seigman tudta megakadályozni győzelmét. Ez évben Drobnynak még nehezebb helyzete van, mint a mult évben, mert a fiatal ausztrálai játékosok hatalmas javuláson estek át azóta és mindent, ami a jó teniszhez szükséges, már tudnak és mindent nagyon jól tudnak.

A férfi páros győztesét a Rosewall-Hoad párbaj látják, míg a női egyest Maureen Connoly indulásával eldöntöttnek tekintik. Connoly még szintén fiatal és — ha nem hagyja abba a versenyzést — még éveken át sorozatos győzel mére lehet számítani.

Haifa vezető optikai üzlete
tanonciut
16 éves korig, FELVESZ.
Jelentkezés a HOH irodájában,
Haifa, Arlozoroff 3/a.

Washington válaszol az amerikai cionisták tiltakozó nyilatkozatára

Még nem döntöttek az araboknak eszközöndő fegyver- szállítások kérdésében

Washington, (UP). — Az amerikai cionista szervezet vezetősége a vezető lapokban közzétett nyilatkozatában erőteljesen állást foglalt az ellen, hogy az Egyesült Államok fegyvert és hadianyagot szállítson az arab államoknak mindaddig amíg ezek nem hajlandók békét kötni Izráellel. Az amerikai külügyminisztérium körében a nyilatkozatra válaszulva kijelentették, hogy koraiak a hírek, amelyek szerint Amerika elhatározta volna, hogy kétoldali szerződések alapján az egyes arab országoknak külön-külön fegyvert és hadianyagot szállít. Az igazság az — jelentették ki az illetékes washingtoni körök — hogy a Közelkelet védelmének biztosítása kérdésében még nem foglaltak állást azok, akik az Egyesült Államok külpolitikáját meghatározzák.

Poster Dulles külügyminiszter, aki a Közelkelet problémájával hivatalbalépete se óta állandóan foglalkozik, mindössze egy kérdésben foglalt eddig állást. Dulles szerint egyelőre nem lehet szó a közkeleti parancsnokság felállításáról, hanem ezt megelőzően gondoskodni kell a táj kormányzatainak megerősítéséről. Hogy ez milyen formában történjék, hogy milyen fegyvereket érdemes a Közelkeletre szállítani és hogy mennyit juttassanak az araboknak, vagy Izráelnek, erről még nem történt döntés. Lehetséges, hogy külön-külön fognak tárgyalni az egyes arab államokkal, de az sincs kizárva, hogy az Arab Ligával veszik fel a kapcsolatot ebben a kérdésben.

Az amerikai cionista szervezet egyébként azt javasolta, hogy az araboknak nyuj-

tandó segítséget korlátozzák repülőterek, kikötők és országutak építésére. Ezzel szemben a cionisták az Egyesült Államok segítségét kérik ahhoz, hogy Izráel csatornával kösse össze a Földközi tengert és a Vörös tengert és hogy eképpen felkészüljön arra a lehetőségre, hogy Egyiptom meg fogja akadályozni a zsidó államot a Szuézi csatorna igény bevételében.

Washington, (UP). — Az amerikai cionista szervezet vezetősége a vezető lapokban közzétett nyilatkozatában erőteljesen állást foglalt az ellen, hogy az Egyesült Államok fegyvert és hadianyagot szállítson az arab államoknak mindaddig amíg ezek nem hajlandók békét kötni Izráellel. Az amerikai külügyminisztérium körében a nyilatkozatra válaszulva kijelentették, hogy koraiak a hírek, amelyek szerint Amerika elhatározta volna, hogy kétoldali szerződések alapján az egyes arab országoknak külön-külön fegyvert és hadianyagot szállít. Az igazság az — jelentették ki az illetékes washingtoni körök — hogy a Közelkelet védelmének biztosítása kérdésében még nem foglaltak állást azok, akik az Egyesült Államok külpolitikáját meghatározzák.

Poster Dulles külügyminiszter, aki a Közelkelet problémájával hivatalbalépete se óta állandóan foglalkozik, mindössze egy kérdésben foglalt eddig állást. Dulles szerint egyelőre nem lehet szó a közkeleti parancsnokság felállításáról, hanem ezt megelőzően gondoskodni kell a táj kormányzatainak megerősítéséről. Hogy ez milyen formában történjék, hogy milyen fegyvereket érdemes a Közelkeletre szállítani és hogy mennyit juttassanak az araboknak, vagy Izráelnek, erről még nem történt döntés. Lehetséges, hogy külön-külön fognak tárgyalni az egyes arab államokkal, de az sincs kizárva, hogy az Arab Ligával veszik fel a kapcsolatot ebben a kérdésben.

Az amerikai cionista szervezet egyébként azt javasolta, hogy az araboknak nyuj-

Ételben-italban TISZTASÁGBAN KISZOLGALÁSBAN
Haifán a TALPIOT-étterem vezet. HERZL 61

OCCASION LOUVRE LOMBARD
HAIFA HERZL UTCA 24

Vesz és elad: kristály, porcelán, kő-
pet, szőnyeg, ókszer.
TELEFON: 2069.
Pézt kölcsönöz:
aranyra, ezüstre, brillántra
és egyéb értéktárgyakra.
(Bejárat az udvarról is.)

„ARTA” Wallerstein Occasion, Haifa 3
Antikváriák, arany, ezüst, brilláns, porcelán, képek.
VÉTEL. Tárgyakra előleget ad. ELADAS.

Haifa mozik műsora:

GAL-OR: ST. IVES TITKA. — Richard Ney, V. Brown
ORION: JES SIR, THAT'S MY BABY —
Donald O'Connor Gloria De Haven

ARMON, (tel. 4848). — Izraeli bemutató:
CHARTREUSE DE PARME. — Irtá: Stendhal —
Gerard Philippe, Renee Faure, Louis Salou
Francia film — angol fordítás

AMFITEATRUM, (tel. 4018). — Izraeli bemutató:
HUNTED. — Dirk Bogarde, Kay Walsh

HADAR, (tel. 2509): A SATANI NŐ — Mária Felx
Spanyol filmdráma

EN-DOR, (tel. 3421): HANOMAN KARDJA. Arab film
Román fordítás

ACMON, (tel. 3003): SEALED CARGO. Dana Andrews,
Carla Balanda, Claude Rains

ORAH, (tel. 4017): - Léghűtés - HOTEL SZAHARA
(2. hét) Ivonne De Carlo, Peter Ustinov. — Kisér-
műsor: II. Erzsébet koronázása.

Szönye g- mosást, javítást, portalanítást
MANDL, HAIFA, HOSPITAL 6. Egged mellett.
Levelezőlap-hívásra hához jövők

CHÁJIM ÉS KARLI

A hét görbe tükre

Rajolta: ZERV

Írta: Dr. MARTON ERNŐ

Két évvel ezelőtt Jeruzsálemben nyaraltam néhány hétig. Barátaim segítségével a csendes és kellemes Talbie negyedben, a gazdag Jamali család egykori villájában kaptam butorozott szobát. A ház homlokzata a „Rózsák kertjére” nézett, ahol az ünnepi fogadásokat szokták rendezni, a hátsó fronton pedig, ahol a tulajdonképeni főbejárat volt, ugyancsak szépen gondozott kert vette körül a villát.

Ebben a kertben üldögéltem megérkezésem délutánján öt éves unokahugócskával, Eliséával, amikor láttam, hogy egy magas, karcsú fiatalember lép ki a villa ajtaján és ruganyos léptekkel indul lefelé a széles lépcsőfokokon. A fiatalember sötét napszemüveget hordott és hatalmas fekete farkaskutyát vezetett porázon maga előtt. Ahogy a kertben játszódozó gyerekek — lehetnek négyen-ötven — észrevették a közeledő fiatalembert, abbahagyták játékaikat és vidám kiáltással, karjukat kitarva szaladtak feléje.

— Chájim, Chájim! — csiprigelték ujjongva az apróságok. Eliséva, aki addig csendesen játszott mellettem, hirtelen egy bokorhoz ugrott, letépett egy virágot és lelkendezve vitte a fiatalemberhez, aki közben megállott és élénk beszélgetésbe elegedett a gyerekekkel. Vékony, hosszú ujjai hol az egyiknek, hol a másiknak az arcát simogatta végig. Elisévától is elvette a virágot, gyengéden végighuzta ujjait a szirmokon, majd az orrához emelte és élvezettel szívta magába a virágszagot.

A gyerekek ezalatt ropant fontos dolgokat közöltek a hórihorgas fiatalemberrel, aki úgy állott közöttük, mint Gulliver a törpék között.

A Málkáké macskája az éjjel öt kismacskát szült... Urít megverte a mamája, mert eltörte a tejsüveget... Bertuska már harmadik napja nem tojt egy tojást sem... (Ezen az udvaron a tyukokat is ellátták keresztnevével.)

A fiatalember nagy hahótázások közben vette tudomásul a fontos eseményeket, majd miután alaposan kidiskurálta magát az apróságokkal, elkészönt tőlük, alig észrevehetően megrántotta a kutyá pórázát és halkán füttyörszve, biztos, könnyed, szinte táncoló lépésekkel megindult a kijárat felé.

A gyerekek kacagva kiabáltak utána:

— Sálom Chájim, sálom Karli.

Amikor Eliséva visszajött hozzám megkérdeztem tőle, ki volt ez a fiatalember. Csodálkozva meresztette rám nagy ibolyákét szemét.

— Hát nem tudod? Ez a Chájim...

— De kicsoda ez a Chájim?

Eliséva láthatóan zavarba jött, kereste a szavakat.

— Hát... Chájim nem lát... Chájim vak... Mind a két szemére.

— És ki a Karli?

— Hát még azt sem tudod? Karli a Chájim kutyá-

ja, ő vezeti Chájimot az utcákon. Megdöbbenem. Hogyan lehetséges... észre sem vettem. Most utólag persze már rájövök... ahogy a gyerekek arcát végigsimogatta, ahogy a virág szirmait vékony ujjaival megtapintotta... Istenem... ez a déceg fiatalember... vajjon mi történtetett vele... Mi sötétítette el körülötte ezt a napsugaras világot?

Este a vacsoránál Eliséva szülei elmesélték Chájim történetét.

•

A történet a zsidó felszabadító háború egyik megindítóan szép és tragikus epizódja.

Chájim jómódban élő zsidó család gyermeke volt. Szülei a harmincas évek elején vándoroltak ki Csernovicból, néhány évet Franciaországban töltöttek, majd az amerikai Egyesült Államokba telepedtek le. Chájim már fiatal korában kitűnt különös nyelvtelenségével. A soknyelvű Csernovicban megtanult románul, németül, ukránul, jiddisül, Párisban hozzátanulta a franciát, olaszt és spanyolt, Amerikában pedig az angolt. Mire letette az érettségét már tucatnyi nyelvet tudott. Szinte önkéntelenül adódott, hogy amikor beiratkozott a Harvard egyetemre, a nyelvészetet választotta szakmájául. Még pedig a keleti nyelvészetet. Ezen a réven tanult meg héberül és arabul.

Egyetemi tanulmányai közben tört ki a háború és Chájim két évet verekedett végig az amerikai hadseregben. Egy ívet mint összekötő tiszt szolgált Franciaországban.

A háború befejezése után visszatért az egyetemre, ahol kitüntetéssel tette le vizsgáit és megszerezte a B. A. (Bachelor of Art) fokozatot.

Ekkor már 1948-at irtak és ebben az időben érte őt a hír, hogy az ősök földjén kezdetét vette a zsidó felszabadító háború. A fiatalnyelvűdásban megszólalt a vér és az elmúlt nemzedékek szava, gyors elhatározással átrepült az Oceánra és mint önkéntes jelentkezett a zsidó hadseregbe. Vitézül végigharcolta a felszabadító háború majdnem minden nagyobb ütközetét, míg közvetlenül a finis előtt, 1948 októberében a negyven harcos során, Bét Dzsamal mellett súlyosan megsebesült, amelynek következtében elvesztette mindkét szemét.

A szabadságharc befejezése után Chájimot visszavitték szülei Amerikába, ahol néhány hónapot egy katonai táborban töltött, ahol a háboruban megvakult katonákat képezték át. Ebben a táborban mutatták meg neki az élethez visszavezető utat, itt tanították meg újra írni, olvasni, járni, tájékozódni és itt ismerkedett meg Karlival, a vakok vezetőjére kiképzett kanadai farkaskutyával, aki attól

szólt egy női hang. Chájim titkárja olvastott fel valamit. Chájimnak mindig voltak önkéntes titkárjai, akik megható odaadással segítettek neki tudományos munkájában.

Gyakran látogatták meg arab és druz diáktársai is. Chájim a druz nyelvjárásokat tanulmányozta és erről készült megrini doktori értekezését. Mesélték, hogy Chájim druz barátjaival gyakran látogatta meg a galileai és a Karmel-hegyi druz falvakat, hogy nyelvészeti tanulmányokat végezzen körükben. A druz parasztkor is annyira megszerették a nyílászívű fiatalembert, hogy megengedték neki, hogy Karli nevű kutyájával együtt beléphessen szent helyeikre, ami pedig szigorúan tilos közönséges hitelenek számára.

Ottartózkodásom alatt gyakran fogott el a kísértés, hogy megszólítsam Chájimot és újságírómdóra kiérdemzem életem felől. De valami mindig visszatartott ettől. Ugy éreztem, profánizálnám ezt a különös, herolikus, tragikumában is derűs életet, ha az újságíró kíváncsiságával nyulnék hozzá és egyszerű interjú tárgyává akarnám tenni. Ismeretségünk néhány udvarias, semmitmondó szövegtámasz merült ki.

De miért is interjúvoltam volna meg Chájimot? Ugy is tudtam róla mindent. Chájim a szívét a tenyerén hordta.

Hogy mi ment közben végbe ennek a kegyetlenül süjtött fiatalembernek a lelkében, miképpen tudott felemelkedni a ráborult sötét éjszakából az élet napsugaras tájaira, azt egyedül ő tudná elmondani. Annyi bizonyos, hogy egészen rendkívüli lelki nagyság, akarat-erő és életigenlés kellett hozzá.

Chájim kész tervekkel és nagy elhatározásokkal tért vissza Izraelbe. Első és legfontosabb elhatározása az volt, hogy úgy fog élni és dolgozni, mintha semmi sem történt volna. Önálló lesz, a maga lábán fog járni és megállni. Ugy fog élni, mint a többi hasonlókorú fiatalember. Folytatni fogja megkezdett tanulmányait és a tudományok szenteli életét. Beiratkozott a jeruzsálemi egyetem nyelvészeti osztályára és csakhamar a fakultás legjobb hallgatója lett.

Rokonaim elmondták még, hogy Chájim szülei nem bírták sokáig Amerikában. Csakhamar ők is a fiúk után jöttek és Izraelben telepedtek le. Chájimnak azonban volt egy kikötése. Szigorú kikötés. A szülőknek nem szabad abban a városban lakniuk, ahol ő lakik. Kényeztetnék, dédelgetnék, gyamolítanák. Ez veszélyeztethetné az önállóságát. A szülők nagykeserve sen belementek a feltételbe és Tel-Avivban vettek maguknak lakást.

A jeruzsálemi villa udvarán gyakran láttam egy tel-avivi rendszámú hatalmas Buick kocsit. Chájim szüleinek a kocsija volt. Sűrűn jöttek meglátogatni a fiúkat, de sohasem maradtak egy-két óránál tovább. Így kívánta ezt Chájim.

Közel négy hétig egy emeleten laktam Chájimmal. Szobája egész közel volt az enyémhez. Gyakran találkoztam vele a folyosón, a konyhában, a lépcsőházban. Olyan könnyedén, fűrgén és biztonságosan mozgott a házban, hogy aki nem ismerete, megsejtődött volna rá, hogy látószemű emberrel találkozott. Mindig dűdolt, vagy füttyörszött, mindig derűs volt. Karli pedig úgy kísérté mindenhol, mint az árnyék.

Chájim újszólóval sohasem volt egyedül. Mindig voltak nála diákok és főként diáklányok. Szemelláthatólag valamennyien imádták őt. Könnyekkel zsúfolt szobájából gyakran hallatszott ki élénk vitaközlések hangja, amit sűrűn váltott fel fiatal torkokból feltörő harsány kacagás. A háziak mesélték, hogy Chájim nagyon szellemes, vidám fiú, aki mókás történeteivel örökké tudja elmulattatni társaságát.

Délelőttönként rendszerint írógép-kopogás hallatszott ki a szobából. Chájim dolgozott írógépi egyikén. Három Braille-rendszerű vakok számára készült írógépe volt. Egy héber, egy latin és egy arabbetűs írógép. Ha az írógép-kopogás elhallgatott, nemsokára meg-

szólt egy női hang. Chájim titkárja olvastott fel valamit. Chájimnak mindig voltak önkéntes titkárjai, akik megható odaadással segítettek neki tudományos munkájában.

Gyakran látogatták meg arab és druz diáktársai is. Chájim a druz nyelvjárásokat tanulmányozta és erről készült megrini doktori értekezését. Mesélték, hogy Chájim druz barátjaival gyakran látogatta meg a galileai és a Karmel-hegyi druz falvakat, hogy nyelvészeti tanulmányokat végezzen körükben. A druz parasztkor is annyira megszerették a nyílászívű fiatalembert, hogy megengedték neki, hogy Karli nevű kutyájával együtt beléphessen szent helyeikre, ami pedig szigorúan tilos közönséges hitelenek számára.

Ottartózkodásom alatt gyakran fogott el a kísértés, hogy megszólítsam Chájimot és újságírómdóra kiérdemzem életem felől. De valami mindig visszatartott ettől. Ugy éreztem, profánizálnám ezt a különös, herolikus, tragikumában is derűs életet, ha az újságíró kíváncsiságával nyulnék hozzá és egyszerű interjú tárgyává akarnám tenni. Ismeretségünk néhány udvarias, semmitmondó szövegtámasz merült ki.

De miért is interjúvoltam volna meg Chájimot? Ugy is tudtam róla mindent. Chájim a szívét a tenyerén hordta.

Karlival szemben korántsem voltam ilyen tartózkodó. Egyenesen ambicionáltam, hogy összebarkózzam vele. Karli a nap nagyrésztét gazdája szobájában, vagy a tágas halban töltötte, éber figyelésben, minden pillanatban cselekvésre készen. De azért napjában többször is lejött a kertbe egy kis egészségügyi sétára, vagy futótérre. Ezeket az alkalmakat használtam fel a közeledésre.

A dolog nem ment könnyen. Nem, mintha Karli barátságát, vagy éppen szegéllyel rosszindulatú lett volna. Nagy fekete szemével megértéssel és jóindulattal nézett az emberre. De volt benne valami előkelő tartózkodás, önkéntelenül diaszticiálódás, amit csak nagyon régi családfával rendelkező embereknél lehet tapasztalni. Ha egy idegen bizalmaskodni akart vele, ha megsimogatta, vagy megveregette izmos tomporát, nem mordult rá, nem is vicsorította a fogait, ahogy legtöbb kartárs szokta hasonló esetben, csak ránézett, mint aki azt mondja, nem értem, mit akarsz tőlem. Ilyenkor az idegen hirtelen és némi szegyenkezéssel visszahúzta a kezét. Érezte, hogy kisérté toladó volt.

Néhány nap alatt mégis összezoktunk. Bizonyára megérezte az iránta és gazdája iránt érzett őszinte vonzódását. Már nem vette rossznéven, ha megsimogatom, sőt kisebb sétákra is tettünk a kertben. De észrevettem, hogy Karli sohasem jön messzebb bizonyos távolságnál. Ha ezt a pontot elérte, Karli megállt, figyelt, majd csendesen visszafordult.

Karli sohasem ment messzebb a háztól, mint ahonnan gazdája leghalkabb füttyörszavát is meghallhatta volna. Amikor ez az emberi fül számára alig hallható füttyjel az emeleten elhangzott, Karli, mintha puskából lötétt volna ki, úgy rohant a ház felé.

Kiforrított egyéniség és tökéletes jellem volt. Egész lényem meglátszott, hogy tudatában van fontos hivatásának. Élete egy ragyogó nap körül forgott és ez a nap Chájim volt. Az imádat, amellyel gazdáján csüggött, nem volt az az önfelédelt viharos, néha bohókás szerelemnyilvánulás, amely-

Az állami oktatásról szóló törvény a tanterv 25 százalékát biztosítja „kiegészítés”-ként a különböző áramlatoknak...

— Italt tetszése szerint választhat: van kóser bor, vörös bor és Coca Cola...

Izraeli kereskedelmi küldöttség indult Franciaországba...

— Drága uram, könyörgöm... minden pénzt megadunk... k.p. fizetünk... adjanak egy... jó, tartós miniszterelnök-jelöltet...

Az arab légio katonái követ dobálják Jeruzsálem lakosait...

— Mit szólsz, chábub, ehhez a kölyökhöz? Biztosan légionista lesz belőle...

lyel kutyák szokták körülvenni gazdájukat, hanem érett, mély, szinte tragikus szerelem volt ez. Aki hosszabb ideig volt Karli társaságában, növekvő ámulattal tapasztalta, hogy ebben a kutyában olyan felelősség-érzet fejlődött ki, ami az emberek társadalmában talán nem is létezik. Felelősnek érezte magát gazdájáért, ez volt életének egyetlen célja és értelme.

Karli általában nyugodt temperamentumú, megfontolt kutyá volt. De amikor az utcán vezette gazdáját, látni lehetett, hogy idegei megfeszülnek, hegyes fülei mint antennák emelkednek ki fejéből és remegő orrcimpái a veszélyt szimatolták. Egyszer a forgalmas Ben Jehuda utcán láttam őket, amint Chájim éppen át akart menni az úttest egyik oldaláról a másikra. A kutyá szorosan gazdája mellé simult, fejét jobbra-balra forgatva nézett körül és tomporának nyomásával jelezte a helyes irányt. Az állat egész teste remegett az izgalomtól. A roppant felelősségtől. Az emberek megálltak és láthatóan megindultsággal figyelték a jelenetet.

Chájim és Karli nem olyan lények, akiket könnyen elefelejt az ember. Ama emlékezetes jeruzsálemi nyaralás óta sokszor gondoltam rájuk, sokszor határozottam el magamban, hogy megrajzolom ezt a két nemes figurát, mintaképpül és vigasztalásul azok számára, akik elvesztették már a hitüket az emberekben és az élet értelmében és szépségében. Hiszen Chájim és Karli desztillált regényfigurák, akik egyenesen az író tollára kíváncsognak.

De mindig közbejött valamilyen és ez a téma sem íródott meg, mint oly sok más. A napokban azonban százen ütött egy hír. Azt olvastam a lapokban, hogy egy Chájim Blank nevű diákok, aki a zsidó felszabadító háború alatt elvesztette szemvilágát, a jeruzsálemi egyetemen innapi külsőségek között doktorrá avattak. Kétségtelenül az „Chájim-momról” van szó. Az egyik lap azt is megírta, hogy a fiatal tudós a druz nyelvőről írt doktori értekezésének cílszavában a könyvet szüleinek, néhány barátjának, de elsősorban Karli nevű kutyájának ajánlotta, aki a mű megalkotásában legműködőbb munkatársa volt.

Habár minden valószínűség szerint Karli a történelem első négylábúja, akinek tudományos művet ajánlana, engem a hír mégsem lepett meg. Éppoly természetes tartom ezt, ahogy Chájim is annak tartotta. Engem még az sem lepett volna meg, ha Chájimmal együtt Karlit is doktorrá avatják. Bőségesen megérdemelte volna. Sajnos az egyetemünkön még nem tanítják azt a tudományt, vagy helyesebben művészetet, amelynek Chájim is, Karli is oly nagy mestere. Nagy öröm volt számomra Chájim sikeréről olvasni. Hiszem azt, hogy dr. Chájim Blank rövidesen az izraeli tudomány egyik büszkesége lesz. És azt is hiszem, hogy velem együtt mindazok, akik ezt a történetet olvassák, igaz szívvel üzenik Jeruzsálembe:

— Brávo Chájim, brávo Karli.

1953 VI 26 Uj Kelet 3

Hirdetések * Nyomtatványok
az UJ KELET és az összes izraeli lapokba
WEINGARTEN, Tel-Aviv, HILLET HAZAKEN 8
Alleny mozt mögött
Nyitva reggel 8-tól délután 6-ig.

LOMBARD HACA FONY 32
T. A. ALLENBY
Mugrábiva szemben.
ékszerre, Milve Amáni könyvnyre.
(9-1, 4-6-ig)

SANND A HAIFA 1 MORIAH
Vasárnap, hétfő
enyértudós EL-AVIV 4 HESS-U. 4
c/o Armonné Szerda, csütörtök

MIT IR A VILÁGSAJTÓ?

A BERLINI ZAVARGÁSOK

The New Statesman & Nation, június 20.

A keletberlini zavargások a jövő kérdése. De vajon mik voltak ennek a jelentős irányváltásnak az okai? Feltehető, hogy Grote-wolth és kollégái súlyosan aggasztotta a parasztok me nekülése és az ezzel kapcsolatos beállított termelési várokok. Ugyancsak valószínű, hogy a fogyasztási standard emelése érdekében a gyár- ipar teljes nacionalizálása terén is vissza kellett lépnie. De ez a hirtelen „hátra- ara” az évek óta tartó kommunista elnyomás után túl elég ahhoz, hogy a fenti, konvencionális érveket fogadjuk el magyarizálként. A hirtelen „áramátkapoc- lás” nyilvánvalóan moszkvai parancsra történt és — figyelembe véve az egyidejű ausztriai és törökországi húzásokat — azt a látszatot kelti, hogy a Kreml, egy fél- szemmel Bermuda felé tekintve, igyekszik előkészíteni a talajt Németország e- egyesítésére — természetesen a szovjetszempontból elő- fogadható alapokon.

Dr. Adenauer egy pillan- natig sem csinált titkot ab- ből, hogy ezt az új „béke- offenzívát” ellenséges indu- latnak tekinti, úgy a saját pozíciója, mint a Nyugat biztonsága szempontjából. — Nézete szerint (melyen úgy- látszik Mr. John Foster Dul- les osztozik) Moszkva ma- chievellist politikájának fő- célja csupán az, hogy meg- akadályozza az európai Védő Község megalakulását. — Adenauer nyilván fél, hogy abba a viasz helyzetbe ke- rül, mintha látszólag ő ob- struálná hazájának egysé- gesítését és hogy ezt drágán fogja megfizetni az ősi vá- lasztásokon. Ezt elkerülné- dő, határozati javaslatot nyújtott be a Bundestagnak melyben a következő pro- gram jóváhagyását kéri: Egész Németországra kiter- jedő szabad és demokratikus választások, egy német kor- mány, békeszerződés megkötése az egyesített Né- metország és a szövetsé- gesek között, az összes határ- kérdések a békeszerződésben való rendezése és végül az egységes német kormány szabad rendelkezési joga bármely országgal olyan megállapodást létesíteni, amely nem ellenkezik az UNO céljaival. Az utolsó klauzula fog a leghevesebb ellenállásra találni és súlyo- sabb vitapont lesz, mint a „szabad és demokratikus” választások értelmezése. Semmi jel nincs egyelőre arra, hogy az oroszok haj- landók lennének lemondani arról a kikötésükről, hogy az újraegyesített Németor- szág „semleges” legyen és nem fognak beleszólni ab- ba, hogy volt ellenségével szövetségre lépjen.

VIHAR EINSTEIN LEGUJABB TEÓRIÁJA KÖRÜL

Time, június 22.

1910-ben az a hír járta, hogy az egész világon mind- össze 12 ember érti Einstein Albert elméletét a relativitásról. Manapság a kozmi- kus következtetések titkát valamivel nagyobb számú kö- zönség fogja fel, bár a nagy világ szelvényében még ma sem érti Einsteint, vagy azt a mérhetetlen sze- rept, amellyel a tudomány mai állásához hozzájárult. Múlt héten Einstein egy újabb teóriával szállt le a kozmikus terekből, amely teória igen könnyen érthető ugyan, de számos USA pol- gár számára annál neheze- ben „vehető be”.

William Frauenglass ma- hattani főiskolai tanár ápr- lisban a Szenátus Belbizott- sági Tanácsa elé lett idézve azzal, hogy adjon felvilágo- sítást kommunista kapoc- satairól. Frauenglass megta- gadta a választ azon az ala- pon, hogy esetleg inkrimi- nálhatja magát. A tanárt je- lenleg állása elvesztésének veszélye fenyegeti. Fraueng- glass irt Einsteinnek Prin- cetonba és kikérte vélemé- nyét, helyesen cselekedett-e, amikor megtagadta a tanu- telt. Einstein válaszában, melyről hangsúlyozta, hogy „nem bizalmas”, kijelenté- te, hogy Frauenglassnak tö- kéletesen igaza volt.

„A probléma, amellyel en- nek az országnak az intellek- tueljei állanak szemben, rendkívül súlyos”, írta Ein- stein. A reakciós politikusok- nak sikerült a gyanú mag- vát elültetni a nagyközön- ség körében minden intellek- tuális erőfeszítéssel szem- ben, azáltal, hogy állandóan lobogtatják előtte a külső veszély vörös zászlaját... Most a tanszabadság meg- szüntetése van soron, olymó- don, hogy meg akarják fosz- tani állásuktól mindazokat, akik nem hódolnak be nek- kük...”

„Mi az intellektuális ki- sebbőség teendője eme kör- tület ellen? Oszintén szólva csak egy kiutat látok és az a forradalmi nemegyetmű- ködes Ghandi szellemében. Szerintem mindenképp in- tellektuel, aki eme bizottsá- gok elé idéztetik, meg kell, hogy tagadja a tanutelt, még akkor is, ha ez börtönt, anyagi romlást jelent, más- szóval, kéznek kell lenni arra, hogy feláldozza szemé- lyes jólétét hazája kultúra- lis jólétéért... Ha elegenden lesznek olyan bátrak, hogy est a súlyos lépést meg- tegyék — győzni fognak. Ha nem, megérdemlik a rab- szolgasorsot, amelyet már terveznek rászükre.”

Einstein intellektuel-teó- riája azonnal éles közvita- tárgya lett. „Amerika ellen- sége!” horkant fel Joe Mc Carthy szenátor. Az indianai Jenner szenátor, aki a neve-

EGY TITKOS AJANLAT

Time (USA), június 15.

Winston Churchill nagy- ujságról számolt be a Lon- donban összegyűlt Common- wealth miniszterelnököknek: a Szovjet egy titkos ajánla- tot tett a törököknek. — Ertesülése szerint Szovjet- oroszország, egy Molotov ál- tal sajátkezüleg aláírt mem- orandumban: 1. — lemond minden területiális követel- ményről Törökországgal szemben; 2. — lemond a Boszporusz és a Dardanellák katonai ellenőrzésében való részvételéről. Tulajdonképpen az oroszok olyasmiről mon- danak le, ami felett egyál- talán nem rendelkeznek és ami felől (háborút kivéve) nincs is kilátásuk rendel- kezni; mindazáltal, Church- ill véleménye szerint, Mo- lotov fenti üzenete egy volt ellenséghez, talán a legfonto- sabb orosz gesztus Sztálin halála óta.

„Megjegyztem, a török miniszterelnöknek” — foly- tatja Churchill az összegyűlt miniszterelnökök előtt — „hogy az orosz lépés döntő bizonyítéka annak, hogy mi- lyen bölcsen cselekedett Tö- rökország, mikor csatlako- zott a NATO-hoz. A török miniszterelnök erre megjeg- yezte, hogy bár Molotov nem hangsúlyozta ki, de nyilvánvalóan a szovjetaján- lat célja az volt, hogy Török ország szakítsa félbe a je- lenleg a NATO-program ke- retében belül épülőfélben levő repülőterek felépítését. Azt válaszoltam, hogy ellenkező- leg, ez az az idő, amikor leg- szorosabban kell, hogy öss- zetartsunk és a török mi- niszterelnök ebben egyetér- tett.”

Churchill úgy találta, hogy a törökök tisztán látják, hogy az oroszok egyetlen te- lefontívással sem jöhetnek be- terjeszthetik igényeiket a török területekre, míg a légi bázis- sok felépítése hónapokig, vagy évekig tart és félig felépített repülőterek hasz- navehetetlenek. „Törökor- szág történelmében” — fe- jezte be ismertetését Church- ill, — „számos példa van ilyen megnyugtató üzenetek- re, de tapasztalata azt mu- tatja, hogy jobb felkészülve lenni, mint „megnyugtató”.

VESELYBEN A FEGYVERSZÜNET?

The New Statesman and Nation, június 20.

Amikor Syngman Rhee parancsot adott az „anti- kommunista” foglyok szab- donbocsátására, tette tulaj- donképpen egy felelőtlen és kétségbeesett kísérlet volt a fegyverszüneti tárgyalások meghusztására. Ugyanakkor Panmunjonban a fegyver- süneti bizottságok a tárg- yalásokat sine die elna- politák, hogy a vezérkarok- nak módot nyújtsanak a demarkációs vonalak pontos megállapítására. A fegy- verszüneti térkép megraj- zolása sohasem könnyű fel- adat és ebben az esetben ezt különösen komplikáltá- tette a kínaiaknak a kapu- záras előtti nagy offenzívá- ja a középkeleti fronton. A támadás megkezdésekor a múlt héten az volt a felte- vézés, hogy a támadás célja, főként propagandajellegű — intó figyelmeztetés Syng-

JUGOSZLAV KOMPLIKÁCIÓK

The Economist, június 20.

Bár a diplomáciai viszony Jugoszlávia és Oroszország között sohasem szakadt meg teljesen, Tito számára bizo- nyára nagy elégtételt nyuj- tott az a tény, hogy a Szov- jetunió kezdeményezésére 1948 óta először cserél nagy- követet a két állam. Ugyan- akkor hangsúlyozta, hogy a „dicsőség azért nem szállt a fejébe”. A csatlósállamok- kal való határcinédés Sztálin halála óta megkét- szereződtek: „Az oroszok mosolyognak ránk, de csatló- saikat ugyanakkor ellenük uszítják.” Hozzátehetne vol- na, hogy a Duna-Bizottság

legutolsó ülésén, a jugoszlá- voknak minden kísérlet, a- mellével az oroszoknak a kulcspozíciókban való egyed- uralkodást meg akarták törni: teljes kudarcot vallott. Semmi ok nincs Tito őszin- teségének kétségbevonására. A Sztálinnal való porpatvar és főleg az ezt követő kom- munista gazdasági zár foly- tán Jugoszlávia mélyen ev- kezett be a nyugati gazdasági és katonai vizekbe. Nehéz és veszélyes lenne most vlsz- zatérni a szovjet mezőny- be. De a hitű és fanatikus párttagok részére a dolgok ilyen állása nem annyira

nyilvánvaló. A jelenleg vég- bemenő nagyszabású admini- strációs és gazdasági vál- tozások sokakban okoznak mély meghasonulást: és a kommunista párt egyre ke- vésbé domináló szerepköre miatt igen sok hű párttag nyíltan nehezelt. A „Borba” a párttagok „akaratos és csökönyös szelleméről” ír és Tito elnök panaszokdók, hogy sokan nem tudnak az új rendszer felé orientáló- ni. Hír szerint a Kommunista Unió Központi Bizottsága főleg azért ülésezett a héten, hogy megtárgyalja, milyen eszközökkel lehetne a jelen- legi zavart és elégedetlensé- get a párttagok között el-

CSALÁDI ÖSSZEJÖVETEL

(Time, június 15.)

A Downing street 10 alatti téglalakú miniszterelnöki tanácsateremben a Brit Népközösség kilenc miniszter- elnöke gyűlt össze, hogy egy ünnepélyes, bár pipafüstös konklávéban tanácskozzanak a világ sorsa felett. Nem volt csekély telje- sítmény — végig derült han- gulatot tartani oly különfé- le temperamentum egyéni- ségek között, mint India Nehruja és Délafrika Dani- el Malanja, de Winston Churchillnek sikerült, főleg azzal a fortélyal, hogy majd nem mindig ő vitte a szót.

A vitát mindennap Sir Winston nyitotta meg és bármely világproblémáról volt szó, sikerült mindig köl- lönlegesen izelítőt adnia a churchilli világszemléletből. Időnként azért egyik vagy másik miniszterelnöknek is sikerült hatást kelteni: a morcos és fölényes Malan- nak, Kanada száraz és pre- zic St. Laurent-jának; a gyorsfelfogású és szeretetre méltó Nehrunak, bár az utóbbi speciális ideológiája gyakran untatta a viharvert politikusokat maga körül. De a konferencia végéig Churchill volt, akinek siker- ült megnyernie a Common- wealth támogatását a kö- vetkező négy fontos vita- pontban:

Korea. Valamennyien egyetértettek abban, hogy a fegyverszünet megkötése utáni politikai konferenciá- nak a főtárgya Korea ügyé- nek rendezése kell, hogy le- gyen és ugyancsak valamennyien (kivéve Délafrikát) támogatják Vörös-Kína fel- vételét az UNO-ba.

Csendes-óceáni vé- delem. Ausztrália szimpa- tikus Robert Gordon Men- zies-e annak a véleményé- nek adott kifejezést, hogy az ANZUS-t, vagyis az ausztráliai dominiumok és az U.S. közötti kölcsönös védelmi szerződést, nem szabad európai tagok felvé- telével megterhelni. Bizik

NATO

(Time, június 15.)

„Egészen bizonyos”, mond- ta Winston Churchill 1949 márciusában, hogy Európa már régen kommunista len- ne... ha az atombomba el- retentő fegyvere nem lenne az Egyesült Államok ke- zében. Négy év és rengeteg ta- nácskozás után a churchilli tézis még mindig áll, a ke- leti és nyugati hatalmi erők változatlanul nincsenek egyensúlyban. A felállítás a következő:

Csapatok: 58 nyugati divízió (27 U.S., brit és nyu- gateurópai a központi szak- kaszon; 31 görög és török délkeleten). Maximális erő: 700.000 ember. Háboruban segítség várható Jugoszlá- viától (32 kis divízió). Ezzel szemben: 245 keleti divízió (175 orosz 70 csatlós) plusz a szervet- zett álló keletnémetországi hadsereg. Minimális erő: 2.500.000 ember. Légi erők: kb. 4000 NATO gép kb. 20.000 kom- munista gép ellen.

Matthew B. Ridgway tá- bornok, az európai szövetsé- ges erők legfelsőbb parancs- noska, aki most válik meg- szolgálatától, a következő nyilatkozatot tette a NATO ügyek főbizottsága előtt Washingtonban: „Vélemé- nyem szerint a rendelkezé- sünkre álló erők és azon erők között, melyet a sov-

jetunió legutolsó megkötésé- nek békülékeny gesztusa nem könnyíti meg a feladatukat. Elégedetlen kommunisták könnyen juthatnak arra a következtetésre, hogy az oroszok képezek mindent meg bocsátani és elfelejteni és nem látják be, miért ne le- hetne visszatolni az órama- tatot az 1948 előtti statu- qu-o-hoz. Az első feltétele az volt, hogy Tito elnök kije- lentése, mely szerint nem hagyja magát elvakítani az orosz mosolytól: a nyugati fogyasztóközönség részese volt szánva; de könnyen le- het, hogy a helyi piac jöve- szének is.

OSZTANI. MOSZKVA LEGUTÓBB

megszervezésében, Nagybr- tannia bekapcsolásával.

Közelkelet: Churchill azt akarja, hogy a Common- wealth vállalja Szuex védel- mét háború esetén, de a ta- gok nem tudtak ebben meg- egyezni. Mohamed Ali (Pa- risztán) csatlakozott Nehru véleményéhez, mely szerint „a Közelkelet haladó és kontrollált nacionalizmusát nem szabad keresztelni.” Délafrikát viszont az ag- gasztja, hogy egy napon az orosz szárazföldi erők átviharozhatnak a Közelkeleten, lenyomulhatnak Afrikába és ezerszámra toborozhatnak Mau Mau stilusu híveket nyomukban.

Nagy Négy Konfe- rencia. Churchill meg van győződve arról, hogy a szov- jetpolitika 1-es számú célja az angol-amerikai szövetség megtörése. Bizonyítékul fel- hozta a szovjet nagykövet, Jakub Malik ajánlatát, aki az elmúlt héten öt egy, a bermudi konferenciát meg- előző Churchill-Malenkov ta- lálkozó indítványával kerete- zte fel Churchill elhárította- ezt a túl átlászó nyitányt, de ugyanakkor megvan győ- ződve arról, hogy a Kreml valóban óhajtja a feszültség enyhülését. Elismeri, hogy az enyhülés kizárólagosan „ideiglenes” lenne. De „min- den ideiglenes — még Malen- kov is.”

Churchill konklúziója az volt, hogy a Commonwealth- nek egységes erővel kell nyomást gyakorolni az Egye- sült Államokra, hogy az ma- nál előbb egyezzen bele a Nagy Négy találkozóba. Eh- zez a miniszterelnökök hoz- zájárultak, bár Daniel Ma- lan nem látta be milyen előny származhatik e tárg- yalásokból. Nehru nyoma- tékosan hangsúlyozta, hogy semminek — még az U.S. esetleges távollétének sem szabad megakadályozni az oroszokkal való tárgyalások felvételét.

„Komoly előrehaladásról számolhatok be”, folytatja Ridgway. Például: 1. az Északi Sarktól a Kaukázus- ig a szövetséges erők most egy egységes parancsnokság ellenőrzése alatt állnak; 2. a rendelkezésre álló száraz- földi erők valószínűleg el- tudnák hártani az állandó jelleggel Keletnémetország- ban tartózkodó 22 orosz szá- razföldi divíziókat egy vá- ratlan támadás: a 125 ter- vezett szövetséges repülőter- közül válság esetén 60 már üzemképes állapotban; 4. — kulcsállásokban lévő NATO tisztok atom-hadviso- lésben való kiképzése folya- matban van.

Ridgway a békeoffenzívá- ra vonatkozólag: „Nincs tu- domásom semmi olyan tény- ről, amely arra a követke- ztetésre juttatna, hogy a ka- tonai veszély esőkként vol- na kelet felől... Katona né- vén, nem engedhetem meg magamnak a találgatás- tényűzését.”

Az én gyöngye pillanataim

Ira: Dr. WEISSBURG CHAIM

Az alábbi cikk szemelvény dr. Weissburg Chaim most készülő emlékirataiból. Dr. Weissburg Chaim, mint a magyarországi, de főként az erdélyi cionizmus alapító vezetője, valóban a legilletékesebb arra, hogy e kor magyar-zsidó történetének megírását magára vállalja. Tekintettel arra, hogy dr. Weissburg is, mint a kelet-európai zsidóság történetének annyi más munkása, el van vágyva az eredeti forrásoktól és dokumentumoktól, szüksége van a nagyközönség támogatására és segítségére munkája elvégzéséhez. Dr. Weissburg ezután kéri fel az olvasóközönséget, juttassanak el hozzá minden birtokukban lévő adatot, dokumentumot, fényképet és más emlékeket a következő témakörökből:

1. A magyarországi cionizmus történetéből 1918-ig.
2. Az erdélyi cionizmus történetéből.
3. Az erdélyi zsidó hitközségek történetéből.
4. Az izraeli magyar zsidó történetéből 1925 óta.
5. Kfár Gideon, Kfár Băruch és Cur Salom történetéből.

Dr. Weissburg minden hozzá eljuttatott dokumentumot felhasználása után vissza fog juttatni a tulajdonosához. Minden vonatkozó adat a következő címre küldendő: Dr. Weissburg Chaim, Tel Aviv, POB. 1608.

Mint más annyi magyar városban, úgy Marosvásárhelyen is, csak pár évtizedes múltat tekinthetnek vissza a zsidó hitközségek. A régi időkben zsidók csak nappal tartózkodhattak a városban. Állandó lakhelyük a szomszédos falvakban voltak. A Maros-Ludas felé vivő országút mentén, alig két kilométerre a várostól, sorjában hét falu feküdt egymás mellett, ugyszólván teljesen összenőve. Ebben a hét faluban laktak régente a marosvásárhelyi zsidók ősei. Názánfalvának hívták a középső falut. Názánfalván az én időmben még meg volt a régi zsidó templom. Fából volt és nagyon veszélyes hegyesdombon hajlott már a vízszintes fölé. Több, mint kétszáz évvel ezelőtt építették és II. József császár latinnyelvű felhívása, amely a bejárat fölé volt szegyezve s amely arra szólította fel a zsidókat, hogy családi neveket vegyenek fel, már a názánfalviak öreg templomáról beszélt.

Sok zsidó templomot láttam már életemben. Bejártam Európa, Amerika és Ázsia nagyvárosait és mindenütt az én népem gátlójának pihenőhelyeit, a zsinagógákat és a temetőket. Láttam zsidó templomokat, különböző korok építményeinek híres remekműveit is jártam zsidó temetőket, amelyeknek óségi sírkövei már majdnem egészen a földbe süllyedtek s ahol az új sírkövek, fehér- és fekete marványba faragott kegyeltekötemények, fennen hirdették, hogy mi is ott vagyunk a népek között, amelyek a XX. század kultúrájában az élen haladnak. Schol azonban annyira meghatva nem voltam, sehol a zsidó multtal annyira összefonótnak nem éreztem magam, mint a názánfalvi tüldező fatemplomban.

Nagy befogadóképességű volt a templom. Valaha nagy lehetett a község. Százával voltak a helyek a cifrára faragott padokban. És szeretettel volt csinálva abban a templomban minden. A plafonról lecsúszó gyertyatartók, a hatalmas álló kandelláberok sárgarézből való művészi munkák voltak, amilyenhez hasonlót ma már nem igen készítenek. Volt azonban még valami ott, amit máshol, zsidó templomban nem láttam.

Ott, ahol a fal a mennyezetel összeért festmények, freskók voltak. Ő, nem figurális képek! Ezt a vallás nem engedte volna meg. A tizenkét zsidó törzset tizenkét omerrel festették meg azok a zsidók mintegy kétszáz évvel ezelőtt. De mindegy, hogy mit festettek! Isten kegyelméből való igaz művészek festették bele a lelküket azokba a cimerekbe. Ezek a képek éltek. Éltek és beszéltek hozzám, kései utódhoz. Juda oroszlánja nézett le rám a falról, bátran, világgal dacolóan. Náfáll gazellája sivitett el előttem, mint a szélvész, az izraeli forró napsütésben. S Zebulon hajója ringatózott a Földközi Tenger eőttékék hullámain... Kik voltak azok a művészek, akiknek a művei a Louvre, vagy a National Gallery öröklete le-

„MEGTÖRTÉNT...”

KI — HOVA TARTOZIK?
Előkelő társaságban, ahol André Maurois, a híres író is jelen volt, egy francia politikusi valóságos programbeszédbe illő dikciót tartott. — Melyik párthoz tartozik ez az uriember? — kérdezte egy vendég az író. — Csenedesebben, a jó égszerelmére! — suttogta hal-kan Maurois. Manapság az ilyen kérdés becsületértérszamba megy. Inkább úgy tessék megfogalmazni: „Melyik párt tartozik hozzá...?”

ROSSINI
Ifjabb Dumas, a nagy író, mesélte, hogy egyikben megkérdezte Rossinit, aki abban az időben egy vasutállomás környékén lakott: „Mondok kérlek, nem zavar téged a vonatfüty?”
— Ugyan kérlek — adta vissza a zeneszerző — hogyan is zavarhatna a mozdony fütyölése azután, hogy hallottam, fütyszóval fogadták a Sevillai Borbély bemutatását...

AZ INTERJU
Abban az időben, amikor Brown, az ismert amerikai újságmágnás, a World című newyorki lap fiatal riportere volt, a szerkesztő egy-izben elküldte, hogy csináljon interjút New York állam szenátorával.
A dőlős szenátor büszkén vágta oda a fiatal újságitárnak: „Nincs semmi mondanivalóm”.
— Azt én nagyon jól tudom — válaszolta Brown, a világ legtermészetesebb hangján — most azonban nyugodtan rátérhetünk az interjura.

tavat sem láttak. Sohasem voltak azokon a tájakon az erdejszraeli nap alatt. De mégis le tudták festeni Azok lefestésében tökéletes művészi tudtak alkotni. Még ha a gátló állatait, a gátló tájait kellett volna megfesteniük, akkor... bizonyára kontármunkát végezték volna. Odakerült az ősi fajta Názánfalvára. Názánfalva-ra! Kelet felé fordult a templomuk. Jörusál-jim felé! Jelöljétek, hogy odatartoznak. Hogy csak oda tartoznak! Hogy csak ideiglenesen vannak ezeken a barbár népeken az országban.

Majdnem hetven nemzedékük ment rá erre az ideiglenességre...
Boldog voltam, ha egy-egy szünnepem ott imádkozhattam végig a minoha és a máárvim-át a názánfalvi zsidókkal. Később is, amikor mint katona egy-egy időre a harctérről hazakerültem az ezredemhez, ha csak tettem ellátogatham hozzájuk. S még később, amikor Kolozsvárról veztettem az erdélyi cionista munkát s szervezési tevékenységem közben néha-néha elkerültem Marosvásárhelyre, soha el nem mulasztottam, hogy Názánfalvát fel ne keressem Elcipeltem oda külföldi vendégeinket, mint pl. Juda Willenskyt és Otto Abelest. De legjobban szerettem egye-dül ellátogatni oda. Ha egydelután eltüntettem vásárhelyi cionista barátaim közül, nem sejtették, hogy Názánfalván töltöm az időmet. A törzsek cimereit néztem és — Erec Jiszraélben éreztem magam. Az én országomban jártam és... és... nagyon el voltam érzékenyülve. Ezek voltak az én gyöngye pillanataim. Azért tartottam titokban ezeket az utjaimat.

A názánfalviak mindig örültek nekem, hiszen sokszor csak velem volt ki a minjánjuk. A családok száza, amelyek valaha a templomukat megtöltötték, már emberöltők óta a városban laktak. Az asszonyok az ivadékaik, akinek a neve arany fonállal volt törőfügönyökre hímelve, már régen még zsidók sem voltak. Elutánták a várást...

LEGENDAK
Egy előkelő uriaszony egyben azíránt érdeklődött Andersenél, a világhírű dán mesemondónál, hogyan van az, hogy az ő meséiben és legendáiban mindig a jó győzelmeskedik? Andersen erre mosolyogva válaszolta: „Ez roppant egyszerű, hiszen ha meséimben nem a jóság, hanem a gonoszság győzedelmeskedne, akkor ezek a mesék megszűnnének meséknek lenni...”

A KÖLTSÉGVETÉS TITKA
Nagy Frigyes porosz császár egy alkalommal seho-gy sem tudta egysúlyba hozni az ország költségvetését. A császár erre bankettet rendezett, melyre meghívta az ország számos vezető emberét, hogy megtárgyalja velük a helyzetet. A császár vázolta a jelenlévők előtt a helyzetet, rámutatott a nehézségekre, majd előadását a következő szavakkal fejezte be: „Lehetséges-e, hogy noha az adók magasak, még sincs elég pénz a szükséges kiadások fedezésére?”

Alighogy a császár befejezte szavait, az egyik jelenlévő úr kivét a hűtővedrél egy darab jeget, átnyújtotta a szomszédjának és kérte, hogy adja a következőnek és így tovább, amíg az el fog jutni a császárhoz. És valóban, mire a jégdarab a császárhoz jutott, dionyi nagyságra olvadt le. Az illető úr erre visszautat a helyére, a szemléltető példa világos választ adott mindenki számára.

Összeállította: Mose Goldstein

Aki Izrael telefonhálózatát építi

Talán még Alexander Graham Bell, a telefon feltalálója sem álmolta, hogy ördögös készüléke ilyen páratlan sikert fut be. Az 1876-os philadelphiai világi kiállításon bemutatott Bell-féle telefon ugyanis a tökéletesítés szüntelen folyamán áthaladva, rövid idő alatt az egész világot meghódította és beláthatatlan méretű fejlődés perspektíváit tárta fel a kor rombolva-alkotó Embere előtt. Létezésének eredményeként ledőltek az országhatárok, megszűnt a föld különböző pontjai közötti távolság, az ember közelébb jutott társához, lehetővé vált a gondolatnak előszóval való kicserélése a kilométerek messze ségein túl is.

Irta: DAN OFRY
Szemtől-szemben a főmérnökkel
Nem szívesen ad intervjút. A riporter azonban, aki érzi hogy „üresen” nem távozhom — márcias presztizsból sem — a hatalmas üveglappal borított íróasztal mögé húzódo kellemes külsejű, magas termetű főmérnök mellének szegezi a kérdések sorozatát. Végre megszólal a tárggyal kapcsolatban is. Mint egy anya, aki a keblein pihegő gyermekéről mesél, úgy beszél ő is, olyan szeretettel nyilatkozik Mose Friedman a telefonszolgálat főmérnöke a telefonról... a kábelekről... a befektetésekről... a fejlesztésről... a kiállításokról... és a bőven jelentkező nehézségekről...

Az USA-ban minden harmadik embernek — a Szovjetben minden kétszázadiknak...
A világon ma több, mint nyolcvan millió telefonkészülék működik, ami azt jelenti, hogy átlagban minden harmincadik emberre jut egy telefon. Persze, mint az élet sok más területén, úgy itt is jelentkezik az egyenlőtlen tempó fejlődés. Az Egyesült Államokban például több telefon van, mint a világ összes többi államában együttvéve! A yenkik hazájában minden harmadik emberre jut egy készülék, míg a Szovjetunióban csak minden kétszázadik emberre... A telefonhálózat fejlettsége szempontjából a USA után egyébként Svédország, Kanada, Svájc, Új-Zéland és Dánia következnek, míg a világárganglata legutolsó helyein többek között a lovagvilági légkörben élő feudális arab országok valamint Brazília, Magyarország, Románia és a Szovjetunió áll.

Dr. Muhammed Muszádek petróleumáztatott földjén öt száz emberre jut egy telefon. De Transzjordániában sem sokkal jobb a helyzet. Ugyátszik, ez a bábkirályság csak a provokációk tere foglalt el élenjáró helyet, mert a pelyhesállu Huszein király „bírodalmában” összesen 4714 telefon van, amit, ha egyenlően elosztanánk a lakosság között, minden 340 arab kapna egy tárcsát...
Kinek az érdeme, hogy negyvenkétezer telefonunk van?

Nálunk ma negyvenkétezer telefonkészülék van az országban, s tavaly 75 millió városi, továbbá öt millió városközi beszélgetést folytattunk. 1948 májusában azonban mindössze 19 ezer telefonunk volt és az állam első évében harmincegy millió városi, valamint egy és negyven millió interurbán beszélgetést folytattunk. Izrael tehát előkelő helyet foglal el a már említett nemzetközi összehasonlításban, mert mindössze öt éves állami létünk alatt odajutott, hogy ma minden negyvenedik polgárnak birtokában van a technika e berregő vivmánya. Sokan nem is sejtik, milyen heróikus, csendben, de szívós kitartással folytatott munka húzódo meg e néhány szám mögött. A nagyközönség csak azt olvassa a lapokban, hogy... a miniszter ünnepélyes külsőségek között átadta a forgalomnak egyik, vagy másik telefonközpontot, felavatta a különböző telefonállomásokat. S most anélkül hogy a politika éghajlatnak megfelelően váltakozó posta ügyi miniszter urak érdemeiből akár egy jótányit is le akaránk vonni, — eláruljuk az izraeli távbeszélő hálózat kiépítése, fejlesztése és modern úton való megszervezése tulajdonképpen a telefonszolgálat főmérnökének a munkája, aki ezen a téren hallgatólagosan elismert diktátornak számít. Ő a szakember és — mint hogy nem külföldről hívták meg tanácsadónak... — véleményét el is fogadják.

Irta: DAN OFRY

Szemtől-szemben a főmérnökkel

Nem szívesen ad intervjút. A riporter azonban, aki érzi hogy „üresen” nem távozhom — márcias presztizsból sem — a hatalmas üveglappal borított íróasztal mögé húzódo kellemes külsejű, magas termetű főmérnök mellének szegezi a kérdések sorozatát. Végre megszólal a tárggyal kapcsolatban is. Mint egy anya, aki a keblein pihegő gyermekéről mesél, úgy beszél ő is, olyan szeretettel nyilatkozik Mose Friedman a telefonszolgálat főmérnöke a telefonról... a kábelekről... a befektetésekről... a fejlesztésről... a kiállításokról... és a bőven jelentkező nehézségekről...

FRIEDMAN MOSE, az izraeli telefon főmérnöke

automata központokra foglalkoztatni. Jövő pészachól pedig lehetővé válik, hogy a három nagyváros — Jeruzsálem, Tel-Aviv és Haifa — lakosai közvetlen tárcsázással hívják fel egy-mást. Az általa kidolgozott telefonfejlesztési terv, — amit a kormány hivatalosan magáévá tett — azt a célt tűzte ki maga elé, hogy legkésőbb három éven belül az egész ország területén a beszélgetők közvetlen tárcsázással lépjenek érintkezésbe egymással. Ha tehát fel akarom majd hívni az észak-gálili Säär Jásuvban élő rokonomat, csak fel kell emelni a kagylót Jeruzsálemben, tárcsázni a megfelelő számot és már le indulhat a beszélgetés.

Grandiózus tervek

Elmondja még, hogy 3-4 hónapon belül a három nagyváros között azonnali fogják a kapcsolást adni s nem kell néha órákat várni a beszélgetésre. Az újabb interurbán és földalatti kábelek kibővítése, a rádiótelefon-vonalak kifejlesztése lehetővé teszi, hogy jövőre minden kérvényező telefonkapjon. Az év végéig egyébként ötven újabb nyilvános telefonfülkét állítanak forgalomba a közönség kényelmére.

Megállás nélkül siklik a toll a jegyzetpapíron. Friedman főmérnök, akinek a keze alatt ezerhatszáz főnyi technikai személyzet dolgozik, mint egy akadémiai előadó, — halkan, nyugodtan és természetes eleganciával — pergeti le az irányítása alatt kidolgozott országfejlesztési terv grandiózus méreteit és további célkitűzéseit. Tel-Aviv déli részében — magyarázza — októberre elkészül a négyezer vonallal ellátott automataközpont, Rámát-Gánban pedig egy kétezer vonalu automata felállításán dolgoznak. A Kármel-hegyen előkészítés alatt áll egy hatalmas automata telefonközpont, de ezenkívül rövidesen újabb ezer vonalat fognak úgy a kikötőváros már létező központjának, mint Jeruzsálemnek pótolni.

Huszonöt év a köz szolgálatában

Róla kérdezzük, Mikor és honnan jött, hogyan került ebbe a nempártkényvescékén keresztül elérhető rendkívül felelősségteljes pozícióba. Kiderül, hogy az ötvenéves Friedman elektromérnök magyarországi származása, a prágai egyetemen tanult és 1925-ben állijázott. A rákövetkező évben már a postánál működött és hamarosan a mérnöki osztály helyettes vezetője lett.

Az állam kiküldtása után nyomban öt bizták meg az egész izraeli telefonhálózat rendbekerítésével és kifejlesztésével, minthogy az arab támadók szabotázsakcióinak következtében a kábelek jelentős része megsemmisült, a telefonszlopok kidőttek és a huzalokat megrongálták, sok esetben pedig elrabolták azokat. Friedman mérnök határtalan lelkesedése, országszeretete és magas szakismerete azonban meghozta gyümölcsét. Helyreállította a megsérült vonalakat, öt év alatt megkésztette a telefonközpontok számát és Amerikát, Európát több ízben megjárta, a legmodernebb felszerelést vásárolta az izraeli posta számára. Működésének ideje alatt keres tizmillió dollárt investáltunk a telefonszolgálatba. Ennek a horribilis összegnek a felhasználásáról szinte kizárólagosan ő döntött.

Az izraeli telefon máramrosszigeti életrehívója

Az itteni magyar jüsvétől egy kissé távol került, talán nem is saját hibájából, hanem inkább házassága révén. Felesége jeruzsálemi szábré, akinek a szülei még a Bilu-alijával jöttek az országba és 21 éves fia, valamint 18 éves lányai anyai részről már a második generációhoz tartoznak. Így otthonában nem sok magyar szót hall, pedig folyékonyan bírja még Petőfi nyelvét. Édesapja, reb Hersel Friedman, köztisztviselőben álló, nagytudásos talmodista volt, aki — szigotiektől kapott információk szerint — igen derék ember és nagyszerű cionista volt. Az öreg Friedman bácsi fakereskedéssel foglalkozott, de házában a nyolc gyermek — köztük a főmérnök úr is — megtalálták a korabeli klasszikus irodalom képviseelőinek munkáját — héber nyelven.

Ilyen körülmények között az édesapa cionista nevelése után magátólértendő volt, hogy az egyetemet befejezett fiatal mérnök útja csak Ercebe vezethet, ahol fáradszatólan és tehetséges munkával az országfejlesztés egyik pionírjává kiűződte fel magát.

Ötvennyolc milliárd telefonbeszélgetés?

Talán csak az újságitró tudja lemérni, milyen hatalmas mértékben különbözik Mose Friedman a publicitás rivaldafényében tetsző számos magasállású hivatalnokunktól, akik ezrelékét sem tették a közértelemnek, amit a velünk szemben nyilatkozó és emlékek között kutató főmérnök javára kell írunk. Szerényen, a kulisszák mögött megbújva, a lehetőségekhez képest névtelenül végzi értékes munkáját, aminek hatását naponta saját bőrünkön (bocsánat: füllünkön) érezzük. Arra azonban még az ő munkájának teljes sikere esetén sem gondolhatunk, hogy évente 58 milliárd (58.000.000.000) telefonbeszélgetés legyen Izraelben. Mert jöhet a „beszéd népe” is vagyunk, de semmiesetre sem ilyen elképesztő mértékben.

Az 58 milliárd egyébként az USA évi telefonbeszélgetéseinek a számával egyenlő...

Magyar-zsidó falu a gálili hegyek között

Irtá: BARZILAY ISTVÁN

Mindig is voltak Erec Jiszráelben olyan települések, amelyeket elhagytak első lakói; vannak olyanok is, amelyeket a harmadik és negyedik telepescsoport alapított meg és tette virágzó és élő kockákká az ereli mezőgazdaság színes mozaikjában. Ilyen volt Báb Slomo és Eijn Háchores az Emek Jezreél híres Bét Alfája és még néhány mosáv, kibuc, vagy kvuca. A település morálja mindig azt a csoportot ruházta fel az „országépítő” nevezéssel, amelyiknek meg volt a kitartása, rátermettsége és áldozatkészsége ahhoz, hogy gyökeret ereszten az elhagyott falu ugarában.

Sár Jásuv is ilyen elhagyott falu volt. A Mecudát Ussiskin, az Ussiskin-erőd egyik pontja. Ha az ember rápillant ennek a határszéli, két ellenséges ország: Szíria

Megépítik az Ussiskin-erődöt

Az első kibucokat 1939 májusában telepítették ide, amikor még véres zavargások dúltak az országban. A hegyek között Wingate angol kapitány irányításával zsidó éjszakai csoportok vigyáztak a magános zsidó pontokra az Emekben, a Jordán völgyében, a Gálilban. Csupa fiatal gyerekből állt ez a csapat, amely akkor 300 főt számolhatott. Csak egy „felnőtt” volt közöttük, azért hívták az „öregnek” Jicchák Szádet. A többiekről ki hallott akkor, nevüket senki sem tudta, legfeljebb csak Mose, vagy Jigál Alef és Jigál Bét, vagy Mordecháj fedőnevek voltak ismeretesek. Csaknem tíz év telt el, amikor mindenki ismerni kezdte Mose, akit Dájánnak hívták és Jigál Alefet, aki Jigál Szukenik (később Jádín) és Jigál Bétet, aki Jigál Alon és Mordechajt, akinek a családi neve Makleff. Ebben a ma már legendás korban „mentek fel” a falu alapítók, hogy nem drótker-

és Libánon közé beékeltek alig 25-30 kilométer szélességű földszárat, mely a Chule tőlől északra szalad fel Dánig, a Jordán egyik forrásáig, hálás elismeréssel kell gondolni azokra, akik a telepítési hálózatot kitervelték és megvalósították. Csupa határszél ez a vidék és ezért kellett minden két-három kilométernyire egy-egy falut ültetni bele, egyik oldalon a Chevron hősapkás csúcsához csatlakozó szíriai hegyek, a másikon pedig Libánont és Anti-Libánont kísérő, a Gálilban folytatódó dombvidék tövébe, vagy lejtőre. Ezért nevezték el ezt a települési láncot Ussiskin-erődnek, a Keren Kajjemet nagy vezetőjének emlékére.

ritéssel, hanem testükből, drága fiatal életükből font kerítéssel vegyék körül Izrael országát.

A Pálmách kora volt ez, a függetlenségért megindított háború bevezetőkorszaka; két nappal a Fehér Könyv megjelenése előtt, ami 1939 május 15-én történt, ott voltak vagy ötvenen kül- és belföldi újságírók, írók és költők, amikor Dafne és Dán letelepedett a Dán és a Baniász partján. Ki mindenki volt akkor ezen a kiránduláson! Ott volt például Golda Méirson és Saul Csernichovszky; kalauzunk egy dr. Csernovitz nevű fiatal ember, a Keren Kajjemet sajtóosztályának főnöke volt, aki most dr. Jáákov Cur néven Izrael párizsi községét veszi át; Abraham Harzfeld és Menáchem Ussiskin; most miniszterek, követek, képviselők, vagy a nemzet nagy halottai. Csak a telepesek maradtak meg parasztnak.

Szétszélednek Sár Jásuv első telepesei

Az Ussiskin-erőd lánczemebe 1940-ben illesztették be egy szövetségi falut, Sár Jásuvot; ezt a helyet így hívták a Biblia korában is.

Sosem lehet arra kielégítő magyarázatot kapni, hogy egy település miért nem sikerül. Sár Jásuv körül nőni és virágozni kezdett Dafne, Dán, Amir, Samir, Bét Hillel, Rámot Náftáli — csak Sár Jásuv maradt csendes gyermek. És 1947 végén, amikor a szíriai bandák átátsaptak Erec Jiszráel földjére, 1948 elején, amikor a hivatalos zsidó-arab hábo-

rút megelőző polgárháború vérell áztatta a földet, Sár Jásuv telepesei elszállingóztak, szétszéledtek. Lengyelországi csoport volt, de az igazság kedvéért meg kell állapítani, hogy néhány magyar zsidó család is élt közöttük.

Sár Jásuv üres maradt; a felépített házak között éltető zöldsejtek helyett bozontos burjánzott, a vadon, a természet törvényei szerint betört az elhagyott házakba és az egész falut az enyészett és pusztulás légköre vette körül.

Megjönnek a magyarországi chalucok

Az új emberek csak 1949 szeptemberében jöttek. A

Kézpénzt
ad azonnal
LOMBARD HAMERKAZ,
51. HAIFA U. 51. I. em
minden értékű tárgyra.

Lakását BE AKARJA ?
butorozni ?
LATOGASSA MEG A
„TIRZAH”
BUTORGYÁR
RAKTÁRÁT,
RISON-LECION,
Vezetők:
Lupu Reichenstein
Guttman Szegál
T.A., TRUMPENDOR 32.

MINŐSÉGI, NEPI ÉS
„LAKOL”
butorok nagy választéka.
SZAPAK • FOTELEK
FOTELAGYAK (*)

6 Uj Kelet 1953 VI 26

Tű helyett — kapa

Kik ezek a chalucok, akik négy éves szorgalmas munkával megalapozták, felvirágoztatták Sár Jásuvot? Átlagos életkoruk most 28 év, a letelepedéskor tehát 24 évesek voltak. Budapestiek, vagy kisebb-nagyobb magyarországi városok gyermekei. Fizikai munkát legfeljebb a munkatáborban végeztek; a lányok túlnépesztettebb szerszámot talán sosem tartottak a kezükben. Sár Jásuvban pedig meg kellett fogni a kapa nyelét; ahhoz, hogy a falunak elegendő földje lehessen, a követlenítés kemény munkáját is el kellett végezni.

Sár Jásuv messze van minden városától, vagy ipari központtól. A kezdő mosávyikok nem mehettek külső munkára, hogy kényerüket megkeressék, amíg a gazdaság eleget hajt majd a családok eltartására. A telepítési intézmények csak anynyiban lehettek segítségükre, hogy a talajjavítási munkálatokat megfizették. A

Sár Jásuv — állattenyésztő falu

Dotán Dávid, a falu tanácsának elnöke — így hívják Izraelben a községi bírót — elmagyarázta nekünk, hogy a falu a tejjelgazdaság válságától mentesült. Az adott földviszonyok és helyi körülmények között ez bizonyult a legrentábilisabbnak. Minden egyéb — zöldségkertészet, külterjes gazdaság voltaképpen az állattenyésztésnek kísérő ágává váltak. A közös földet magot termelnek a jószágok és a családonként 10 dunamos zöldségkertben is termelnek zöldségterméket. Annymár nem jut a magból és zöldből, hogy a csirkéket is táplálni lehessen; ezért a falu meg is szüntette a baromfitenyésztést és csak a ház körül látni kisebb csirkecsapatot. Most fognak rátérni a moslékkal etethető kacská tenyésztésére.

Mibe került Sár Jásuv telepítése?

A Szochnut telepítési osztályán most készült a 29 éves szerződéseket; ugyanilyen periódusra szól a jelzalog, amely magában foglalja a falunak nyújtott összes kölcsönöket. Eddig 296.000 fontot fektettek be Sár Jásuvba. Sajnos a pénz értékének örökös változásai miatt nem lehet ebből az összegből a nyújtott hitelek — amelyek gépi és egyéb felszerelések, épületanyagok és hasonlóak szállításának keretében történt — reális értékre következtetni. Összeszerüen Sár Jásuv eddig a következő részletekben kapta meg a ráeső részt

Egy család jövedelme Sár Jásuvban

A házkörüli termelést a családok külön-külön végzik, az állattenyésztés is így történik. Közös a külterjes gazdaság, a kezdődő haltenyésztés és a jövő zenje, a gyümölcs. Az értékesítés és a felszerelések, a hiányzó takarmány, vetőmag stb. beszerzése közös. Ezért nem könnyű megállapítani a rendelkezésünkre álló számokból, milyen jövedelem esik egy-egy családra Sár Jásuvban. A családok éven-

megművelhető területet 1400 dunámra növelték és be is ültették, be is vetették. Közben a Szochnut telepítési osztálya kiutalt számukra is a szükséges felszerelést. Az első évben három traktort kaptak, kombájnt és a szükséges apróbb mezőgazdasági gépeket. Fél év alatt saját generátorral villanyt vezettek be maguknak. Az elhagyott tehénistállóba családonként egy-egy tehén és egy-egy borjú került. Sokáig közös istállóban tartották a jószágot, mert a családoknál kint kellett dolgozniuk és nem volt idejük belső gazdaságuk számára. Később 60 csirkét kapott minden családot; új házakat kezdtek építeni azoknak, akiknek nem jutott a régi épületekből. Ugyanakkor a falu őrzetéről is gondoskodni kellett. A falu határán tul domb emelkedik: ennek a csúcsa már szíriai terület. A szíriai őrség hadállása világosan látszik a faluból.

A fejlődés rohamos volt. A gazdaság terebélyesedett, az állattalomány szaporosodott; ma minden családnak 4 fejűstehene van. Sár Jásuv négy év alatt elérte a tejtermelés országos átlagát, naponta 1000 liter tejet szolgáltat be a Tnuvának.

A falut 68 család számára tervezték, most 59 család lakik benne. Ennyien jöttek Sár Jásuvba, hogy 18 hónapja egyetlen család sem távozott belőle. A legényemberek asszonyt hoztak a városból; megszokták a környezetet, letelepedtek; az egyik asszony azonban elvitte magával a fiút a városhoz. Akad még vagy három fiatalabb és egy-két eladó lány az alapítók között. Mindegyiknek önálló gazdasága van, mert a családalapítás minden percben megtörténhetik.

Az 59 család azonban megműveli mind a 68 kertet; 960 dunam földet öntöznek, 94 dunamot almával ültettek, két-három év múlva adja majd az első gyümölcsöket. Az elérhető maximum: 17-18 dunam öntözött föld családonként.

az országfejlesztési költségvetésből: 1949/50-ben 40.000 font, 1950/51-ben 65.000, 1951/52-ben 125.000, 1952/53-ban 40.000 font. A fejlesztési terv előirányzata szerint a falu még 100.000 fontban fog részesülni, összesen tehát a falu 400.000 font hitelt kap jelzalogkölcson formájában, ami a jelenlegi helyzetet véve alapul családonként 6779 fontot jelent. A falu befogadóképessége azonban 68 család és ha sikerül majd ezt a számot elérni, végeredményben a település családonként 5882 fontjába kerül az országfejlesztés intézményeknek.

Kölcsönt ad Petach-Tikván
minden értékre: Lombard' Guttman-u. 4.
(*) (9-1, 5-7.) Sokszorosítás, másolás.

Orvosok tanácsa:
Óvakodjék a napszúrástól!
Vásároljon kalapot
Hesil Shwarcz-nál
T.-A., NACHLAT
BENJAMIN 40

36 könyvet szeret olvasni?
Szakkönyvek, szótárak?
Eiadó könyve van?
A legjobbat kölcsönkönyvtárunkban!
Tel-Aviv, Hayarkon ötvenkilenc

együtt egy család bruttó jövedelme eléri a 300 fontot havonta. Ebből mintegy 100 fontot kell kiadni takarmányra, trágyára, kertjének művelésére. Egy négytagú család teljes kosztja a saját termései élelmiszerekből és hivatalosan kiutalt adagokból kb. 70 fontba kerül. A szövetségi tagok által fizetett különböző illetmények, kulturkiadások, földadó, a KKL földbérletének

összege, Hlsztadrut tagság 50 fontot tesz ki havonta. Marad tehát a telepesnek 80 fontja. évi mintegy 1000 font, amelyből a jövő évtől kezdve a 29 éves jelzalog kölcsön törlesztésére kb. 200 fontot fognak tölle vonni. Ezt az évi 800 fontot kapja kézhez a mosáv tagja három részletben. Ebből ruházódik, csinostítja házatát és utazik el évi szabadágára.

Sár Jásuv szerencsése

A kép tulságosan szép, tulságosan optimista. Az igazság kedvéért meg kell állapítanunk, hogy Sár Jásuv esete nem tipikus. Általában az izraeli falu nem jut el négy év alatt a fejlődésnek ilyen fokáig. Bármenyire is elismerjük Sár Jásuv telepeseknek tehetségét és rátermettségét, nem szolgálnak az igazság ügyének, ha nem állapítanánk meg, hogy Sár Jásuv a határvidék és az ország központjától való nagy távolság vállalásának fejében két óriási előnyhöz jutott: majd nem kész falut kapott, kitűnően megépített kétszobás házakkal minden család számára; ezzel egy kezdő mosáv két-három év alatt sokkott elkészülni, addig sátorban vagy barakkban lakik és munkanapjainak jórészt nem gazdaságának fejlesztésébe, hanem házának építésébe fekteti. A másik óriási előny a falu és az egész környék korlátlan vízbőségé, ami ilyen rövid idő alatt lehetővé tette 10 dunam öntözését. Más falunak 7-8 év kell hozzá.

Igy is imponáló ez a fejlődés. Az emberek magabiztosak. Nem tesszük le az esküt arra, hogy mindengyelik elégedett. „Egy zsidó soha sincs megelégedve” — ezt a diplomatikus választ kaptuk, amikor feltettük az obligát és buta, de szükségeszerű kérdést, hogy boldogak-e Sár Jásuv telepesei. Ha azonban vannak egyáltalában elégedett emberek, akkor Sár Jásuv lakosainak nyilván annak kell lenniük, önmaguk ellen vétkesnek,

Bár, tangó és szamba

A legkedvesebb szórakozás a szombatesti tánc, budapesti mintérra. A kultúrház céljait szolgáló terem egyik sarkában bár rendeztek be. Nemsokára magas bárszékek is lesznek. Konyakot, likört, bort, sört mérnek ott ki, többnyire készpénz fejében, de kivételes esetekben a mosávyik külön számláján, hitelbe is. Patefonon a legújabb tánclemezeket játsszák és a szombatesti, szépen kiöltözött, magassarkú cipős parasztság zonyok, a nyakendős, elegáns parasztokkal tangót, rumbát, számbát és a többi táncolnak. Nekünk, a régi kibucok és mosávok régi látogatójának különös volt ez a látvány: a szabályosan megcsinált tánc helyen, amelyen a parkettét fényes mozaiklap helyettesíti, gálili mosávyikok keringenek és lejtenek amerikai lemezek zenéjére. Ilyen esteken, nem is olyan régen még, a hora járta, meg a krakovia; aki nem látott egy egész kibucot vad hórát táncolni újszülött örmére, vagy a behordás ünnepe, sosem értheti meg az izraeli néptáncot, a most kialakuló népviseletet, a héber munka és táncdalokat. Mert ezekből a hórás éjszakából született meg az izraeli tánc, az izraeli könnyű zene, a mélabús izraeli dal. Sár Jásuv úgy néz ki egy szombatestén, mint egy vidéki HOH táncestélye. Nem rosszabból írjuk ezt le, csak a tényeket közöljük. Mert a hora, a néptánc, a héber dal az izraeli kultúrának ezek a most születő gyöngyei és sorok írója számára szebbek, mint a tangók vagy a számbák. A táncoló szülők között lábatlankodó apróságok azonban egészen biztosan a néptáncokat fogják járni és nem a Koppenhágén-dal ritmikus melódiáját, hanem a „Mi jivne Hágáilil” vad hórát dalát fogják énekelni.

ha nem lennének. Az emberek jól tápláltak, esténként feltűnően jól öltözködnek.

A falu egyik asszonya varrónő volt Magyarországon: mindkét keze tele van munkával, mert Sár Jásuv asszonyai csinos magyar zsidó lányok, akik szeretnek öltözködni, még a szíriai határszélen is. „Persze, mindnyájan erőnkön felül költünk” — vallotta be az egyikük. De milyen jó az, ha van miből erőn felül költeni.

Egy határmenti falu kultúrélete

A kultúrélet központja a mozi. Saját vetítógépe van a falunak, hetenként kétszer mozielőadást rendeznek. Ezenkívül majdnem minden szombaton művészek vendégszerepelnek a pódiumon és utána a falu népe táncol. A falu 67 gyereke közül öt jár iskolába, Dánba és Dafnéba, mert saját iskola talán csak az ősszel lesz, amikor a hatéves gyerekek száma eléri a tízet. A többiek óvodások, vagy csecsemők. Óvónét a közoktatásügyi minisztérium küldött egy szobor-lány személyében, aki beleszeretett egy telepes-génybe és ottmaradt a faluban mosávyik feleségként. A férfiak közül sokan, a nők közül sajnos nagyon kevesen tudnak héberül. A falu irányu felkészültségét az előfízett újságok megosztása mutatja. Sár Jásuv 29 Uj Kelet-et, 14 Háárec-et, egy Al Hásimár-t, ezenkívül 6 mezőgazdasági szaklapot rendel.

JÓ KEZEKBEN VAN ÖN AZ
ORIENT LLOYD
-NAL,
HAIFA
HAMEGINIM U. 44.
Holland Bankház,
Uj Merkáz. Tel. 2877.
Hajó- és repülőjegyek
izraeli fontért is.
Összes formalítások
(*)

A. KOHN LUBARSKY
Haifa, Herzi-u. 26 Tel. 4546
vesz és elad
képet, antikvitást,
bútor, műnyegyet,
zongorát, porcelán,
kristályt, ezüstöt,
ékszert,
finom asztal- és
lymenűt, stb.

Fiatal, csinos lány, textil-
árugyár tulajdonosa a
luxuslakással, férjhez
menne szimpátiuss,
intelligens, jómegjelenésű
fiúhoz.

ICHUD HALEVAVOT
házasságközvetítő iroda,
vesető: ALIZA.
Tel-Aviv, Petach-Tikva út
38. sz., Tachana Merkázit-
nál, Bét Hadarral szemben
D. e. 12-3, d. u. 6-9-ig.

Hogyan hódítottuk meg a levegőt:

Az El-Al öt éves működésének eredményei

Tel-Aviv (Az Új Kelet tudósítójától). Mint minden, ami ebben az országban történik, úgy a nemzetközi polgári repülés megteremtése, az El-Al megalapítása is úttörő-munka eredménye. Az újságolvasó, aki a múlt héten elolvasta a hadsereg szöveggyűjteményének rövid leírását, amely szerint a légihaderő megkapta az első lökhajtásos repülőgépeket, már talán napirendre is tért az esemény fölött. Csak nagyon kevesen tudják lemérni a megtett utat attól az öt év előtti májusi szombat reggeltől, amikor az egyiptomi bombázók megjelentek Tel-Aviv légiterében, mi pedig a kapumélyedésekből lestük, hogy nem-e esik fejünkre a bomba... mert mást akkor nemigen tehetünk.

Igy volt ez a polgári repüléssel is. Amikor kitört a felszabadító háború, az összes nemzetközi repülőterességek elkerülték Luddot, mert egyrészt féltették gépeiket, másrészt nem akartak újat húzni az arabokkal. Akkor ugyanis még nem lehetett tudni, milyen lesz a küzdelem kimenetele... Egyszóval, el voltunk vágyva a világtól. Az ideiglenes kormány horribilis összegeket fizetett ki a légi posta küldeményekért is. "Hát ez így nem mehet tovább" — mondotta a meghódított Remez, akkori közlekedésiügyi miniszter, meg kell teremteni nemzeti repülőterességek. Dávid Remez nemcsak álmodozott, hanem cselekedett is, — mondja dr. Rivkind, a társaság egyik igazgatója, akihez kérdést intéztünk a vállalat öt éves fennállása alkalmából. Lelkes emberek kis csoportjának élén látott hozzá Dávid Remez a szervező munkához és ennek eredményeként röpködnek ma az izraeli ezüstmadarak a szélrózsa minden irányába...

El-Al — törj fölfele...

Remeznek egyébként győnege volt a névadás. A Szole Boneh-tól kezdve egész sor intézménynek és fogalomnak Remez adott héber nevet, mi sem természetesebb, hogy a nemzeti repülő vállalatnak, amely az új zsidó államiságot oly szíven szimbolizálta, Remez választott nevet. Csak azok érzik igazán ennek a névnek az ízeit, akiknek a héber nyelv vizuálisan is él. No persze azok, akik már lebegtek ég és föld között egy darabka izraeli territóriumon, amelyet a társaság gépe képvisel.

1948 novemberében alakult meg hivatalosan a társaság és a pénzügyi alapot a kormány által befektetett első 200 ezer font képviselte. Azóta az El-Al már régén "résztvénytársaság" alakult át, amelyben a résztvényesek 51 százalékát a kormány tartja birtokában. A társaságot 2 millió fontos részvénytelével jegyezték be. A többi résztvényesek, a CIM hajóstársaság, 25 százalék, a Szochnut 15 és a Hiszladrut 5 százalék erejéig. A résztvényesek néhány százaléka magánosok kezében van.

A nagy nap — megérkezik az első repülőgép
1949 márciusában érkezett meg az Amerikában vásárolt első Skymaster típusú gép, majd a következő hónapban befutott a második. 1949 június 31-én az El-Al történelmet írt: ezen a napon indult el az első gép, Rómán keresztül Párizsba. A vállalkozás sikerében való hitet nemcsak a lelkesedés fűtötte, — mondja dr. Rivkind, — hanem a józan megfontolás alapján biztosítottak tőnt az üzleti siker is. Izrael és a világon szétszórt zsidó nép közötti kapcsolat,

az ország földrajzi fekvése, mint légiforgalmi csomópont, a Biblia országa, mint idegenforgalmi vonzeró, — ezek voltak a társaság "kalkulációs tételei", amelyek mind egytől-egyig bevalótták a hozzájuk fűzött reményt.

New-Yorktól Nairobi-ig

Ma a társaság 3 Constellation és 6 Commando repülőgéppel rendelkezik. A nagy Constellation-gépek bonyolultak le a hosszútávú személyforgalmat, míg a Commandók közül egyet rövid távon, egyet a Ludd—Éjlát vonalon használnak, a harmadik pedig kizárólag teherszállításra van beállítva. Az El-Al közlekedési hálózata: New-York, London, Párizs, Zürich, Róma, Athén, Istambul, Nicosia, Johannesburg és Nairobi. A teherszállító gépek Amsterdamtól és Brüsszelt is érintik.

Az El-Al ma már a Luddra befutó és kiinduló repülőgéppel 40 százalékat és a légi teherforgalomnak pedig 60 százalékát bonyolítja le. Az Európa—Izraeli viszonylatu teherforgalmat pedig 80 százalékban az El-Al bonyolítja le. 1953 januárjában a társaság gépei 853 repülőóra alatt 189 ezer mérőföldet repültek. Az utasok száma ebben a hónapban kétezerrel felül volt. A nyári szezon hónapokban persze ennél sokkal több az utas. A nagy négymotoros személyszállító gép az utasokon és poggyászaikon kívül több, mint 4 ezer kilogram kereskedelmi szállítmányt is el tud vinni. 1952-ben az El-Al gépei 70 százalékgig voltak kihasználva, ami más társaságokkal összehasonlítva igen szép arány. A társaság pénzügyi lehetőségeire vonatkozóan jellemző, hogy egy Constellation-gép, ha teljesítőképessége 60 százalékgig ki van használva és napi 8 órát repül, egy év alatt egy millió és 876 ezer dollár hasznot hajthat.

A nemzet szolgálatában

A "nemzeti" jelző a társaság címében persze kötelező is. A szigorúan üzleti utazásokon kívül az El-Al különleges feladatokat is vállal. Nagy megtiszteltetés volt a társaság számára, hogy az ő gépe szállította haza Herzl hamvait. A nagy álmodó saját gépén tért haza. Az El-Al szállította haza Európából az ott elhunyt Eliezer Káplán, volt pénzügyminiszter és miniszterelnökhelyettes is. 1951 május 3-án a newyorki légivonal felszentelése alkalmával az El-Al különgépén utazott Ben Gurion miniszterelnök Amerikába.

Még sokáig idegen pilótákra leszünk utalva

A modern nemzetközi repülőterességek egyik kényes pontja a személyzet. Az El-Al idejében felismerte ezt és igen jelentős anyagi eszközöket fordított megfelelő

személyzet kiképzésére. Az igazgatóság külön osztályt tart tenn, amelynek egyetlen feladata a "személyzet utánpótlásáról" gondoskodni. Állandó tanfolyamokat rendeznek gépészek, rádiósok, repülő-mérnökök, stewardok és stewardessék számára. Az El-Al reméli, hogy ez év végéig a társaság által kiképzett személyzet fogja már ellátni a rádiószolgálatot és a repülő-mérnöki teendőket.

Ami a pilótákat illeti, még sok időt fog igénybevenni, amíg az El-Al gépek pilótáit kiképzik. A repülőgépek pilótáit fognak ülni, annak ellenére, hogy van már "hazai termelésű" pilóták is — jelenti ki dr. Rivkind. A repülőgépek karbantartása, a kényes motor és más alkatrészek javítása igen komoly szakértelmet igényel, de ezek a feladatok mégsem hasonlíthatók össze a pilóta szerepével... A repülőszolgálat másik frontjaként viszont a gépek milliónégyzetes terén kizárólag izraeliek teljesítik a szolgálatot... Az oly sok izraeli nő által irigyelt stewardessék fontos szerepet töltenek be az El-Al életében.

Problémák — tervek

Nyilvánvaló, hogy a vállalat a nap-napi problémákon kívül nagy horderejű kérdéseket is áll, mint például a "repülőanyag" és a felszerelés utánpótlása. Ez a kérdés foglalja le a vállalat vezetésének figyelmét, mert ennek a kérdésnek a helyes megoldásán múlik sokminden. Az El-Al abban a szerencsés helyzetben van, hogy devizabevételei fedezni tudják az utánpótlás kiadásait. A probléma mégis igen komoly — jelenti ki Rivkind igazgató.

Az El-Al tagja az IATA-nak, a repülőterességek nemzetközi szervezetének. Ez a "klubtagság" bár előnyökkel is jár, de a szervezet rendkívül szigorú követelményeket is támaszt tagjaival szemben. A tagoktól megkövetelik bizonyos nyelvtudást, hogy a szolgáltatásokban, mint technikai, biztonsági és a nemzetközi repülési szabályzatok pedáns betartása terén. A legesélyesebb szabálytalanság a szervezetből való kizárást vonhatja maga után.

A szervezet legutóbbi kongresszusán az El-Al képviselője a turista-árak bevezetése érdekében szállt szóra. Sikeresült is az El-Al-nak biztosítani, hogy az idén turista-utazások esetében, az árak a tavalyival szemben 20 százalékkal olcsóbbak.

Nemhiába adta hát Remez az "El-Al" nevet a társaságnak. Az El-Al valóban felfelé ível. Reméljük azonban, hogy az árak terén nem akar hű maradni névéhez, már ami a "felé felé való ívelést" illeti...

"MINDENT LEHET KAPNI!"

I. sz. Őrjárat Tel-Avivban

Négy éve vagyok Izraelben. „Csak” és „már” négy éve. És azóta Tel-Avivban élek. Közben csak egyszer voltam távol pár hónapig Európában. Bár Rámát-Gánban lakom, telavivinak érzem magam. Ugy vagyok telavivi, mint ahogy pesti voltam valamikor. Együtt lüktetek, loholok, fáradozok, örülök, csodálkozom a várossal. El tudok tévedni Tel-Avivban, mint Pesten is tudtam. Mégis minden követ sarkát ismerem, mint Pestet is, pedig ott is volt sok olyan utca, ahol sohase voltam, még a nevét se hallottam. Látom, érzem és figyelem Tel-Avivot.

Nem hiszem, hogy valaha valahol város ekkora változást, fejlődést mutatott volna, mint ez alatt a négy év alatt Tel-Aviv. Aki 1949-ben látta az Allenbyt és most újra, — nem ismerne rá.

Kirakatok. Mikor jöttem, bizony kicsit restelkedtem a híres zsidó izlés nevében a kirakatok miatt — önmagam előtt. Elhanyagolt poros „auslagokban” tervtelen összevisszaságban voltak szeszszifalva az áruk. A kirakat inkább visszariasztotta, mint csalogatta a vendőt. A kereskedők azt hitték, mennél több van „kirakva”, annál jobb. Stílus nélkül, ötlet nélkül, izlés nélkül. Maguk a kirakatok se voltak anyagok. Rosszul világították meg, a cégtáblák semmitmondók voltak, szerények, sokszor hiányoztak egészen. Alig 1—2 igazi városi kirakat akadt. De jött a 4 éves alijja.

Nézd meg nyájas olvasóma a kirakatokat Izraelben. Jer velem végig Tel-Aviv főbb utcáin. Sok-sok olyan üzletet látsz, amelyik Párizs—London, Bécs, vagy a régi Pest legszebb utain is helyet foglalhatna. Jött néhány hivatásos kirakatrendező az országba. Értették a dolgukat. Verseny kezdődött a boltosok között. Kévszerű jó találásban. Pény és fény. Csövilágítás. Reflektorok. Neoncsövek. Hol volt mindez ezelőtt? Az üzlethelyiségből európai módra néhol szobányit lecsiptek kirakat céljára. Sok-sok pénzét költötték rá. Kibugygyant a zsidó kereskedő igazi, áldozatkészsége, hűsége, boltjának becézé szeretete. „Mindent bele az üzletbe!” (De sok zsidó maradt nincstelenül, mikor odaát a náci, majd a kommunizták elvették üzletüket, amelyben mindenük benne volt.) Itt, itthon gyönyörködhet a boltjában, ha megy. És akkor is, — ha nem megy. Az övé, el nem veheti emberfia.

Nézd meg konfekciós női ruháizleteinket! Öröm végignézni rajtuk. Lépést tartanak a világ legfrissebb divatjával, hozzáhangolják az itteni klímához, szükség-lethez. Vannak drágább cégek, nagystílus ruhákkal, vannak szerényebbek, igazán szikkel, jóval és izléses, tűzámentes ruhákkal. Mindenféle anyag kapható, a nehéz brokátoktól a mulatságos, friss mintájú, úde kartonokig. Persze, csak a nők ismerik ki magukat a varázsevekben: tobralkó, organdi, piké, everglasz, nylon, klokké, stb. (Hol tanulták meg őket, a jó Isten tudja.) Mindent, mindent lehet kapni. Beszándítok a boltokba. A textilészeknél plasztik tömve a polcok, csikos, pettyes, ábrás tervezési kelmeköltemények a legképesztőbb színekben. Rengetek a hazai gyártmány, de a kulcslyukakon is bejön a legexkluzívabb anyag is. Akarsz estélyi stílus ruhát? Délutánit? Strandöltözetet? Franciásat, angolosat, amerikaiit? Mindent lehet kapni!

Enni akarsz? Jól és sokat? Semmi akadály, csak pénzved legyen. Nincs fektetés. Nyíltan ürrül ki a tárcád. Magyar szállami, olasz mortadella, hollandi eidami sajt, bécsi leberwurst, császárhús, friss virsli, paprikás, füstölt, abált szalonna. Minden kapható. Egy kirakatban 12 egészben kisütött csirkét, vagy tyúkot láttam. Egy másikban egy tálon 7—8 karsú töltött „helzlit”, vagyis libanyakat. És újból felfedeztem több helyen az eddig valósággal száműzött zsidómadarat, a libát. Akarsz libatepertő és máj orgiát rendezni? Tesse, mindent lehet kapni! A legkisebb miznonban van szálamis szendvics. Minden miszadában van kész sült csirke, hal, hus. A legjobb pesti pékek, vagy bécsiek se sültöttek olyan jó, ropogós keménymaggal meghintett söskifliket, mint itt. — A sajt készítoők remekelnek. A volt pálpusztai, vagy pusztadőri, úgynevezett „büdös sajtot”, — a svájci zöldes roquefortot, a romadourt, kitünően leutánozták. (S remélni lehet, hogy a nagylyuku ementháli terén is történik forradalmi lépés.) A zöldpaprikánk húsos, zamatos. Elvezet ropegósat be leharapni. A gyümölcsökkel sincs baj. (Valaki panaszkodott, hogy „mit nem adnék egy jó körtéért”. Pesten mit nem adna egy jó grapefruitért, narancsért, — sőt citromért!) Mindent lehet kapni!

Írta: PASZTOR BELA

A jó ég tudja honnan előkerült exotikus ingkrötemények. A szabrefűjság tombolhat benne.
Minden negyedik üzlet — cipőüzlet. És milyen választék! Látom az amerikai lapok hirdetéseit. Egy olyan modell sincs, amit itt ne csinálnának. Férfinek, nőknek, gyerekeknek. És a szemnek való szép munka mellett a minőség is egyre javul.
Huszonkét ékszer-, ezüst-árúüzlet van csak az Allenby. Tele áruval a sok kirakat. Kifünő aranyművesek, ötvösök hazai munkái. Még az is gyönyörködik bennük, akinek reménye sincs, hogy valamit vegyen valaha is.
Hazai műbútoraink kitünőek, még „új antik” stílbútor is jót csinálnak nálunk. De vehetsz eredeti bútorokat minden stílusban Adamstól a Cspindelen keresztül a Luiszvegig. És porcelánokat a Sevresitől a Capodimonteig. Etkészleteket Rosenthaltól—Herendiig. (Nem sokára itt gyártott Rosenthal is.)
Milyen longplay lemezt parancsolsz? Amit bárhol felvettek, — itt megkapod, Casals, Heifetz, Rubinstein, Backhaus, Menuchin, Toscanini, Ormándi produkcióit. (Csak még jó izraeli filharmonikus lemezt nem.) Viszont sok-sok kedves, könnyű héber lemezt. Minden hangszert. A leggyafurtabb néger jazz instrumentet is. Meg persze zeneszekerényeket, rádiókat. Mindent édes barátom: sok-sok német szájharmónikát és Hohner accordeonokat.
Drogériákban minden higiénikus szerszámot és szert Parfümériákban a világ összes parfüm, púder és szappanmárkáját. Bizutériákban a legpitoreskebb toalettkiegészítő csecsebecskéket, gyöngyöket, pudrúkat, müvirágokat, csodás hamisekszerket.
Hol látsz a világon szebb és jobb táskauzleteket. (Egyik retikülzet az Allenby-n egy nap 140 fehér tászkát adott el.) És olasz, meg francia nyakéskákat a szivárványal konkurrálva. Minden, minden kapható!
Szivarok és amerikai cigaretták, White Horse whiskey és Hennessy cognac, meg erdélyi cujka, kecskeméti barack és Szeremi szilvörüim. — Pesszgot is. Már izraeli gyártmányt is.
És mi mindent még: könyveket, minden nyelven és — olcsón. A betűfés zsidó néprávetette magát a sok pöcket-bantam-pinguin könyvre. 50 fontért egy egész éltelmes kis könyvtárat lehet összeállítani igen hasznos művekből. A New-York Times (Amsterdamban kiadott példányait) 2 napi késéssel megveheted.
Nemcsak luxuscikkeket luxusáron, hanem mindennapi cikkeket, primitív szükségleti cikkeket is — luxúron. (?) A legszelebb néprétegek minden igénye kielégíthető. Némely ipart cikk meglepő olcsó.

Mindent lehet kapni! Csak pénz nem!
Hogy lehet ez?
SZÖVOT keresünk
Jelentkezés: TEL-AVIV, Herzl-u. 4. 8-as szoba. (*)
"MOTOR" ELEKTRO-MECHANIKAI ÜZEM
POLLAK JOSZEF
Jaffa, 16-os utca 4 szám (5-ös utcából nyílik)
8½, 10, 17 HP új svájci motorok eladó.
Minden erősségű motor, dinamó tekercselése
1953 VI 26 Új Kelet 7

Likör- különlegességek: Császárkörte Barack Punch
ELIAZ WINES & COGNACS

Jó könyvet DAAT-tól kizárólag
15 toni készpénz, a többi részletfizetés
"LEVIT" jógszekerény modern "frigidair"-modell, bárral.
Rabel, T.A., Rothschild 31. Allenby sarak, 2. szoba. Tel. 4976

KUBELIK BUCSUETJÉ

"Az én papám" - jelentet- te ki büszkén a kis Martin Kubelik, a karmester 6 és fél éves fiacskája. - "töb- bet ért el ezzel a zenekar- ral egy hónap alatt, mint a chicagóival három év alatt!" Ezzel bizonyára a híres pa- pa véleményét adta vissza, aki azért hagyta el, saját szavai szerint, Chicagót, a- melynek szimfonikus zene- karát három évig vezette, mivel - semmi tennivalója nem volt már e ügy érezté, nem maradhat ott tovább...

Az egyébként magyarul is kitünően beszélő Rafael Ku- beliknek, a világhírű hegedű művész fiának szöszszerint a bölcsőjébe tették a zenemű- vést, amelyet az anya- tjezzel (véletlenül magyar anyáéval) együtt szívott ma- gába. Toscanini egy árva- házban töltötte szomorú if- júságának éveit, szülei el- idegenedtek tőle s semmit sem törődtek vele. Rendki- vüli erőfeszítéssel kellett tehát mindent kiharcolnia magának s ez megalozta erejét. Erich Korngold nem- régen elhunyt híres bécsi zeneszerző útját híres kri- tikus papája egyengelte. - éppúgy, mint annakidején Siegfried Wagnerét még hi- resebb apja, Richard.

A mi bájos óriás-bébin- k, Rafael Kubelik is ajándék- ba kapta a jó sorstól a gond- mentes jövőt, életrehozó segítőitárs gyanánt. Így a mai napig is egy játékos- kedvű, rajongó, a hangok hullámain boldogan himba- lózó ifjú maradt. Kitűnő ösztöne és átfogó zenei kul- túrája sokkal erősebb, mint konstrukciós készsége. Nem annyira a felépítésben, mint a közvetlen, spontán, őszin- te kifejezőmódban éli ki magát. Örvend, ha termé- szetes humorát megcsillag- tathatja. A filharmónikus zenekarral vasárnap adott diszhangversenyén bőven nyílt erre alkalma Beetho- ven "Pasztorál" szimfonia- jának scherzójában, a "falu- si nép vidám találkozásá- ban", amelyben a basszo- sok, a fagott, a csellók és nagybőgők szolgáltatják a zenészbanda vaskos humoru kíséretét. Nagyon poétikus volt a jelenet a pataknál, de a vihar után felcsendülő áhítatos zsolozsma már kis- sé szürkén és fáradtan szólt.

S hogy Rafael Kubelik oly tomboló sikert aratott, ana- nak, mint igen sok hasonló esetben, nem elsősorban tár- gyi okai voltak. Kubelik közvetlenségében, polgári kultúrájában és európai ci- vilizációjában közönségünk rendkívül otthonosan érezte magát. Odaadhatta magát a zene élvezetének minden fenntartás nélkül, mert érez- te, hogy őszintén beszélnek hozzá. A közönség nemcsak szereti, de szinte elvárja az előadóművésztől, hogy meg- hódítsa, megéjtse, elcsábít- sa. S Kubelik remek társal- gó, amellől kitűnő muzsi- kus, ki érti a módját, hogy társasága a kívánt hatást érje el. S a hangversenyt követő tomboló tapsvihar nem kizárólag a teljesít- ménynek, hanem kitűnő mo- dorának és megjelenésének javára irható, s ama felmér- hetetlenül finom lelki fluidu- mnak, mely minden sikeres művész varázslatával szolgál hallgatóinak elbűvölésére.

Rafael Kubelik még a hangverseny éjszakáján fele- ségével és kislányával együtt Londonba repült, ahol szin- tén igen kedvelt vendége a filharmónikusoknak. Nyá- ron Salzburgban szerepel, majd ősszel a híres amster- dami Concertgebouw zene- karral amerikai turnéra in- dul. - "A művész hazája széles e világ..." De vajon, van-e otthona is?

A filharmónikusok disz- hangversenyén Claudio Arrau, a kiváló zongora-

művész, Chopin f-moll ver- senyét játszotta, a keddi rendkívüli koncerten pedig, mely már Heinz Freudenthal vezénylete alatt állott, Beethoven esz-dur koncert- jét. Ezekről szólóhangverse- nyei után számolok majd be legközelebb.

HEINZ FREUDENTHAL

A Kol Jiszráél-zenekar vendégeként három hónapig nálunk tartózkodó, jelenleg Svédországban működő né- met-zsidó karmester, Heinz Freudenthal a filharmóni- kusok utolsó rendkívüli bérl- eti sorozatát vezényli. Több ízben járt már nálunk s ál- talános rokonszenvet keltett úgy Jeruzsálemben, mint Tel-Avivban. Freudenthal legnagyobb érdeme, hogy az izraeli zene egyik legtelke- sebb és legközvetlenebb bará- tja és terjesztője. 1905-ben Dan- zigban született, ahol apja rabbi volt. Zenei tanulmá- nyai bevégezése után sokáig szerepelt különböző német operaházakban, mint kar- mester, majd a náci ura- lomrajtása után Götten- burgba, Svédországba költö- zött s azóta is ott működik. Ezenként az összes skandi- náv államokban vendégsze- repel s mindenütt nagy nép- szerűségnek örvend.

Freudenthal egy alkalmat- sem mulaszt el, hogy izraeli műveket tűzzön műsorára. Finnországban, Dániában, Svédországban és Norvégia- ban Karel Salomon, Stern- berg, Lavry, Avidom, Ben- Chájim és Edél számos szim- fonikus szerzeményét vitte sikerre. Egyébként is egyik legodaadóbb terjesztője a zsidó zenének. Legutóbb Stockholmban Darius Mil- haud "Ávodát hákodes" c. oratóriumát mutatta be hé- ber szöveggel, az ottani kö- rnyezetben, Leo Rozenbluth köz- reműködésével.

Még érdekesebb azonban, hogy Freudenthal minden külföldi városban, ahol fel- lép, előadásokat is tart az izraeli zenéről. A jövő évben a norvég kormánytól kapott megbízást 35 előadás tartá- sára. Az ottani közönségnek ez a rendkívüli érdeklődése szerinte azzal is magyaráz- ható, hogy igen vallásos lé- vén, a biblia hazája iránti különleges tiszteletet tanu- sít. Ezen előadásainak tisz- ta jóvedelméből alapítványt tett a Kol Jiszráél könyvtá- rának bővítésére. Erre is megjegyezni, hogy eddigi előadásait, számszerint több mint ötvenet, filmekkel és hangfelvételekkel illusztrálta. Propagandatevékenysége te- hát felbecsülhetetlen érték- kel bír Izrael számára. Fia szintén elsőrangú és kitűnő muzikus, - mint zongori- sta Kabos Ilonka növen- déke Londonban. - Itteni hangversenyére a filharmo- nikusokkal még visszatérek.

HEGEDÜST

Bár elvből nem szívesen számolok be oly hangverse- nyekről, melyeknek színova- nala nem viseli el a komoly bírálatot, a közelmúlt tapasz- talataim oklva megemlítem, hogy egy egyébként igen ro- konszenves megjelenésű bul- gáriai hegedűs, Jakob Safan adott az Ohel termében Rut Kranzenblum zongorakísé- rete mellett önálló hangver- senyt. Indokolatlanul.

Pataki László

Kár, hogy a spanyol és a portugál kísérletről csak felkiáltójelekkel ékesített mondatokat irtak. Sajnála- tos, hogy nem értékelték ki elég következetesen e külö- nös kísérlet következménye- it. Arra gondolunk, ami a spanyol történelmi egyetlen "sádkhánjának" a műve nyo- mán létrejött: a szegoviai születésű, Don Abraham Sen- rior Castilia királyi paranc- sal kinevezett főbírájának a tevékenységét idézzük, aki egy született házasság- közbetítő ügyességével, cél- tudatosságával és ötletessé- gével dolgozott azon, hogy létrehozza Ferdinand és Izabella házasságát, amely megnyitotta az utat az em- litett kísérlet részére, - ho- gyan lehet rendeltéleg, a legrövidebb időn belül, meg- fosztani és lemondani egy népet, illetőleg annak egy jelentős részét, nemzeti egy- niségéről, népi vallásáról?! S ugyanakkor, bizonyos mér- tékig, elősegíteni e néptöre- dék beolvadását az állama- lalkító nemzetbe.

A kísérlet Spanyolország- ban és Portugáliában egy- aránt megbukott. A kerteszek nagyon jól tudják, hogy ha két virágot keresztelnek, abból egy har- madik keletkezik, amely lehet, hogy egyesíti magá- ban mind a két virág szép- ségét, de az is lehet, hogy a csúnyaságát örzi meg. Egy azonban kétségtelen, hogy végeredményben elűt úgy az egyik virágtól, mint a másiktól.

Ez a példa alkalmazható arra az új közösségre, mely Spanyolországban és Portu- gáliában megszületett s a- melyt marannoszok néven tartanak számon. A maran- nosz már nem volt zsidó, de még nem volt sem portugál, sem spanyol. Mind a két nép tulajdonságaiból elsa- gitott rosszat is, jót is, egy- aránt. Nem voltak különös lények, csak mások s ezért a "más" mivoltát nem biz- tak bennük, gyanusaknak találták őket s olyan tette- ket tulajdonítottak nekik, amelyekre ők eredetileg nem gondoltak, de az ese- mények végül arra kényszer- itették őket, hogy a rájuk szórt vádak egy töredékét, saját életük megmentése ér- dekében, tetten válsák.

Becárel Róth "Bé Názsi" című, nemrég megjelent tör- ténelmi eszéjében, legna- gyobb egyéniségein keresz- tül vizsgálta meg, tulajdon- képpen mit tettek, milyen szerepük is volt a maranno- szoknak a zsidóság és az európai nemzetközi politika életében? Minden történetírónak meg van a maga elmélete; Becárel Róth is kialakított egy sajátos történelmi elmé- letet és kifejezőmódot s ezt, jelen esetben, két ma- rannosz személyén keresztül tükrözi vissza. Az egyik Donna Grácia, aki a maga korában a leg- nagyobb nemzetközi mento- akció, a marannoszok meg- mentése célját szolgáló há- lózat élén állott vejevel, Don Jozsef Názival együtt. Becárel Róth bemutatja a marannoszok szerepét a nemzetközi gazdasági élet- ben. Kidomborítja, hogy a vallás és a nemzetiségi csere- sem változtatta meg társa- dalmi helyzetüket s ugyan- úgy megmaradtak a keres-

Irta: GERVAI SÁNDOR

kedelmi életben, mint zsidó őseik. Kétségtelen, hogy a val- lási és nemzeti megbizhatá- lanság mellett, az ellenük indított üldözés mozgató rú- gója hatalmas vagyonuk volt. Nagy ellenfelük, V. Károly, kinek örökös anya- gi gondjai voltak, úgy se- gitett magán, hogy az inkvi- zícióval elkoboztatta a ma- rannoszok vagyonát s az- után elégettette őket.

Két részre oszlott akkor Európa. A hódító és terjeszkedő Törökország, a szabadelvű- ség és humanizmus zászló- vivője volt akkor. Ebben a birodalomban a többi euró- pai országokkal ellentétben, ha bizonyos korlátozások mellett is, de minden vallás hívei szabadon élhettek s boldogulhattak. A birodalom török lakossága, iszlám val- lásu hívei, vagy földműve- lők, vagy vezetőik voltak, a kereskedelem, az ipar és részben a diplomácia is a nemzetiségek kezében volt. A pénzületek terén a zsi- dók és görögök vetelkedtek egymással.

A török uralkodók egé- szen kivételes megértést mu- tattak az országukba érkező zsidókkal szemben, akiknek legnagyobb része spanyol és portugál marannosz volt, a- kik Törökországban tértek vissza a zsidó hitre s itt alapították meg hitközsége- ket. Becárel Róth hangsúlyoz- za, hogy ezek a menekültek nem jöttek üres kézzel. A marannoszok bankháza, az 1500-as évek Európájának híres pénzintézete, a "Men- des bankház", gondoskodott arról, hogy Portugáliából és Spanyolországból kimentek a marannoszok vagyonát.

Ez nem volt titok, még a pápai udvarban sem. III. Gyula pápa 1553-ban, szemé- lyesen írt levelet a portugál királynak, s biztatta: enged- lyesen kívándorolni a maranno- szokat Anconába, hogy azok ott letelepedve, a város éle- tét felvirágoztassák. A por- tugál király engedett és en- nek a kérésnek s egy csop- ort marannosz valóban le- telepedett Anconában, ahol mondhatni, a pápa védelme alatt, visszatértek a zsidó hitre. Don Jozsef Názsi, a többi marannoszokhoz hasonlóan, a kor színvonalának megfe- lelő legjobb katolikus neve- késben részesült és a spanyol kultúra, magatartás, életforma, nagyon mélyen hatott rá, amellyel akkor sem szakított, amikor ő is zsidó hitre tért.

Don Jozsef Názsi előzőleg V. Károlytól lovagi címet kapott, bejárta Európa te- kintélyes részét s személyes kapcsolat kerestet és ta- lált az európai uralkodóhá- zakkal. Ő folyósított nagy- összegű kölcsönt a francia királynak, s amikor az nem akarta megfizetni neki az adósságát, a török szultán- nal lefoglaltatta a francia zászló alatt futó hajókat. A franciák azzal vádolták, az- ért van szüksége a pénz viasz szatérítésére, mert Tibériás környékén, önálló zsidó álla- mot akar alapítani. Miként minden politikai vádban, ebben is volt valami mag- igazság, csak éppen rossz- indulatúan magyarították. Don Jozsef Názsi, - miként általában a marannoszok, - romantikus nosztalgiaát ér- zett Izrael országa iránt s komolyan foglalkozott azzal a gondolattal, hogy a men- kéltékből népet, államot szervez. A végös célját nem árulta el Szulimán szultán- nak, támogatójának és ba- rátnak, s hivatalos okira- tot is sikerült kapnia tőle, amely biztosította a szultán támogatását a tibériási tele- pítéshez.

Ez a nemzeti jellegű lelki- ség volt a reakciója annak az erőszakos, igen gyakran

kegyetlen, elnemzetietlené- si hadjáratnak, amelyet Spa- nyolországban és Portugá- liában kezdtek meg. A hé- ber nemzeti állam szüksé- gességét abban a korban, elsősorban Don Jozsef Ná- szi és sorstársai érezték át s nem egészen alaptalan az a vád, hogy a naxoszi her- cegi cím mellé, a Ciprus szigete fejedelme címét az- ért akarta elnyerni, hogy ezen a szigeten, amely oly közel van a történelmi Iz- rael országhoz, nagyszám- ban telepítsen le zsidókat. A naxoszi hercegi címet a- zonban könnyebb volt elér- ni, mint a ciprusit, s ez a kudarc egy okkal több bi- zonyítékot adott Don Jozsef Názsinak, hogy államát Iz- rael országa területén kezd- je felépíteni.

Don Jozsef Názsi a török udvarban meglévő befolyá- sát nemcsak a marannoszok megmentése érdekében hasz- nálta fel; ismert és tekinté- lyes tényezője lett az álta- lános európai politikának. A marannoszok dühe és vi- lágneveti meggyőződése hoz- ta közel Hollandia népéhez, amely akkor a protestáns szabadságharc hősiés meg- vivója volt s Don Jozsef Názsi nagy befolyását latba vetve, arra gerkenette a szultánt, hogy erőlesen tá- mogassa a protestáns Hol- landiát, a katolikus Spanyol országgal szemben. Az inkvizícióval való állandó harca tette őt a reformáció barátjává s a protestánsok segítőjévé.

Ő volt a lelke annak a mozgalomnak, amely bojkottot hirdetett és vezetett Ancona városra ellen, mert ott a marannoszokat eléget- ték. A bojkott-mozgalom csak részben sikerült, a kü- lönböző országokban élő zsi- dók csak a saját gazdasági érdekeiket tekintették és nem voltak hajlandók meg- szakítani kereskedelmi kap- csolataikat Anconával. Ek- kor mondotta Don Jozsef Názsi, hogy mindaddig, a- míg a zsidók nem egy állam keretében élnek, hű ábránd és ostoba fecsegés zsidó ösz- szetartásról és együttműkö- désről beszélni, merthízen objektív tényezők segítik elő a széthúzást és a külön utak keresését.

Don Jozsef Názsi gazda- sági hatalma és befolyása volt az, ami lehetővé tette diplomáciai és politikai mű- ködéseit. Ugyőnkéi egész Európát behálolták s olyan pontos értesülései voltak, hogy amikor egy-egy követ, vagy küldöttség a különböző európai királyi udvarokból elindult a török szultánhoz, ő már jelenthette a szultán- nak, hogy milyen céllal, s milyen szándékkal érkeznek majd meg a követek. Befolyását annyira értékelték, hogy éppen úgy, mint a szultánnak és környezeté- nek, neki is hivatalosan kül- dötték el ajándékokat a külföldi követek minden al- kalommal.

Hajói az akkor ismert ke- reskedelmi gőcpontokban, mindenütt megfordultak s a nemzetközi kereskedelmet szimbolizálták. A zsidó kereskedők súlyát a török birodalom gazdasági életében mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy ami- dor 1569 októberében meg- kötötték a török-francia ke- reskedelmi szerződést, ezt a fontos okiratot, - a török zsidók fontos szerepére vál- tek tekintettel, - héberül írták. S ennek a zsidóságnak az é- len pedig Don Jozsef Názsi állott, aki tudatában volt annak a szerepnek, amely reája hárult, s azt egészen kivételes tehetséggel, sze- rencsésen játszotta is el. A héber nemzeti állam gondo- latának ő volt a felújítója, s részben elindítója. A kissé legendászerű kazár birod- lom óta ő volt az első zsidó, akit uralkodók közé lehetett sorozni. A naxoszi hercegség

aligha dicsekedhetett ismer- tebb és méltóbb képviselő- vel szerény történetében, mint Don Jozsef Názsi, aki mint Huam Miguisz látta meg a napvilágot s szerze- tes nevelői aligha gondolták volna, hogy tanítványuk lesz az, aki újra megkötö, a dus- va kezekkel szétépett, hé- ber nemzeti állami gondolat láncolatát s e gondolat meg- valósításához, illetőleg a megvalósító kísérlet véghe- viteléhez, azok a maranno- szok csatlakoznak, akiknek őseit erőszaklakt mondatták le népiségükről.

Az európai írók képzeletét sokáig foglalkoztatta Don Jozsef Názsi személye. Mar- low a "Máltai zsidó" című színművének hőst Don Jo- sef Názsirol mintázta. Becárel Róth tanúság- ként azt vonja le Don Jozsef Názsi tevékenységéből, hogy az erőszakos elnemzetietle- nedési törekvések sikere bár milyen eszközzel, céllal tör- nek is rá a zsidókra, az em- litett példák, a múlt alap- ján, - meglehetősen kétsé- ges s nagyon megfontlan- dó, hogy nem azok a török szultánok voltak-e előrelá- tó és bölcsenek, saját népek igazi érdekeinek a képviselői, akik a Don Jozsef Ná- szik tehetségét saját érde- kükből is felhasználva, de azok népi aspirációit figye- lembe véve, alakították ki magatartásukat, nem pedig a spanyol és portugál inkvi- zitoroké, akiknek erőszakos- sága, rendkívüli eredmény- nyel, szegényítette le mind a két országot.

KÉPESLAP

Nők egymás közt. - Milyen szép ruha - szóial meg az egyik - a hányszor csak látom rajtad, mindig jobban és jobban tetszik nekem, pedig már sokszor láttam rajtad. Mire a másik, hogy ne ma- radjon adós, barátinje ru- hájának anyagát talogatja ujjai közt és így válaszol: - Milyen szép szövet! ... Milyen jó ruhát lehetett vol- na belőle csinálni ... (Rire, Párizs)

Egy mondatban: Mindegyik híres és nagyra- becsült ember mögött van egy nő, aki igyekszik őt meggyőzni arról, hogy nem is olyan fontos személyiség. Ha egy nő férjhez megy, felszereli azt az állapotot, melyben minden férfi fi- gyelmes hozzá, arra az ál- palytra, amelyben egy férfi figyelmen vele szemben. A szerelmet akkor kezdi a férfi komolyan gondolni, mikor neveltségen kezd vi- selkedni. (Reader's Digest)

A már világhíro szert tett Don Camillo és Peppo- ne történetéről szóló film- nek a folytatását forgatták az egyik Róma környéki filmműteremben. A szünet- ben egy kislány jelent meg a társalgóban, játékbárával a karján. Egyenesen a plébánost alakító Fernand- hez lépett és ezt mondta: - Szentatyám, kettőt ké- rek öntől: áldását és autó- grammját. Fernandel zavarbajzott és igyekezett megmagyarázni, hogy ő nem igazi lelkész, csak a filmen jártsza ezt a szerepet. - En ezt jól tudom - vá- laszolta a kislány - és ma- gannak csak az autogram- mot kérem, szentatyám áldá- sát én is csak a játékbabám számára kértem, annak jó az is. (Orizzonte)

Egy amerikai olvasó leve- le a Time-hez: ...Ugy látszik az angolok kitünően szórakoztak a le- rálynő koronázásán. Remé- lem a számit nem fogják átküldeni az Atlanti Óceán másik oldalára ...

PÉNZT Lombard Tiferet F.A., Rothschild st. 11. Vezető: RAJNA DAVID, ékezetes, a bécsi állami zálogházak v. becúse (8-5-ig). Tel. 4976

Butor ágy, jégszekrény, "Lakol" bútor nagy választékban. Fizetési könnyítések is. EHRICH TESTVEREK ES TSA. Ó-AKKÓ: Corchaniával szemben, NAHARIA: Ellijáhu Golomb u., Bét Ellie Fried. (Tenispálya mellett.)

GANZFRIED PAPLANOK T.A. KING GEORGE 30. PELYHET VÁZSON

A pénzügyminiszter elszámol

Irta: BÉR ERVIN

Tavaly még egyszerre szavazta meg a Kneszet a költségvetés bevételi és kiadási oldalát. Az újonnan szerzett vezettek be, amelyeket előbb megszavazták a bevételi előirányzatot, aztán külön letárgyalják minden egyes minisztérium kiadási javaslatát.

Az új rendszer persze sokkal több időt igényel mint a régi és így aligha lehet csodálkozni azon, hogy a költségvetési év már két és fél hónapja megkezdődött, de a költségvetés kiadási oldalának még nem minden tételét szavazták meg a képviselők. A pénzügyminisztérium ideiglenes költségvetések alapján dolgozik és Lévi Eszkol éppen a minap kérte az újabb ideiglenes költségvetés megszavazását a július-augusztus hónapokra.

Kiegészítő költségvetés

A pénzügyminiszter felhasználta az ideiglenes költségvetés benyújtásának alkalmát arra, hogy természetesen optimizmusával megvilágítsa a képviselőháznak és közölje, hogy amint a múlt évi költségvetés sikerült teljes mértékben kiegészíteni, úgy minden remény megvan arra is, hogy az idei költségvetés sem fog hiánnyal zárulni.

Hogy mire alapítja Lévi Eszkol ezt a reményt (a saját optimizmusán kívül), azt nem lehet tudni. A számok, még azok a számok is, amelyeket a pénzügyminisztérium tett közzé mást mutatnak.

A minisztérium az utóbbi időben dicserélesen megváltoztatta régi magatartását és elég gyakran tesz közzé számokat a költségvetés helyzetéről. Hogy ezek a számok mennyire megbízhatók, arról még lesz szó az elkövetkezőkben, de egyelőre érdemes megvizsgálni, mi a helyzet a minisztérium szerint.

Az 1952/53-as év első kilenc hónapjáról kiadott jelentés szerint a kormány összes bevételei, a közlekedési üzemek bevételét leszámítva, 127,8 millió fontot tettek ki, azaz minden három hónapban átlagban 42,6 millió font került az államkasszába. Az év utolsó három hónapjában, megint a hivatalos jelentés szerint, összesen csak 32,2 millió font bevétele volt a pénzügyminisztériumnak. A dolog annál meglepőbb, mivel rendszeres körülmények között az év utolsó negyedében szoktak a legnagyobb jövedelmek befolyjni.

Az új költségvetési év első két hónapjában egy kicsit megváltozott a helyzet. Ha az 1953 április-májusi bevételek alapján előirányzatot készítenek az első negyedévi jövedelemről, akkor kiderül, hogy ebben az időszakban 40,4 millió fontnak kell befolynia. A jövedelem növekedése azoknak az áremelkedéseknek tudható be, amelyeket a pénzügyminisztérium

um március elején a különböző vámközpontok és illetékek fel-emelésével okozott — elsősorban üzemanyagról és cigarettáról van szó.

Oktalan optimizmus

De még ez a megnövekedett jövedelem sem elegendő ahhoz, hogy fedezze be a kiadásokat.

Lévi Eszkol az 1953/54-es költségvetési évben 216 millió fontot akar elkölteni. Ha ebből az összegből levonjuk a közlekedési vállalatok kiadásait, akkor is marad 189,6 millió font. Azaz, minden negyedében 47,4 millió font a kiadás. A pénzügyminisztérium viszont az első negyedében csak 40,4 millió font bevételhez jut — honnan fogja fedezni a többlet?

Eszkol úr optimizmusa tehát a saját minisztériumának számai alapján sem indokolt. Ha ragaszkodni fog a költségvetésnek eredeti nagyságában való végrehajtásához, akkor kénytelen lesz valamilyen módon megnövelni bevételeit.

Valóban, a pénzügyminiszter büszkén mondta a Kneszet utolsó ülésén, hogy adóbevételei nagyon szépen haladnak és ezért biztos abban, hogy a költségvetés hiánytalanul végre tudja hajtani. De Eszkol úr és a számok nem férnek meg békében. A pénzügyminisztérium jelentése a költségvetés végrehajtásáról mást mond, mint a pénzügyminiszter ugyanerről a témáról.

Adó és áremelés

A hivatalos adatok szerint az 1952/53-as költségvetési év első kilenc hónapjában háromhavonként átlagban 14,4 millió jövedelmi adó folyt be. Az év utolsó negyedében csak 13,0 millió font, pedig jövedelmi adónál különösen fontos az utolsó negyedév — ennek a jövedelmei elvben a legnagyobbak. A bevételek tovább csökkentek az új költségvetési év elején. Ha negyedévi előirányzatot készítünk az április-májusi havi bevételek alapján, kiderül, hogy ebben az időszakban csak 11,7 millió font jövedelmi adóbevétele lehet számítani.

Mire olyan büszke tehát a pénzügyminiszter?

A következtetés elkerülhetetlen. A jelenlegi bevételek alapján igen nagy hiány lesz az idei költségvetésben. Ha Lévi Eszkol ezt el akarja kerülni, kénytelen lesz a közzetett adókból, vámból, illetékből, valutaárfolyamokkal való manipulációkból származó jövedelmét legalább 25 százalékkal megnövelni.

Elbirja-e a gazdaság az áraknak ilyen mértékű fel-emelését, az kérdéses. Különösen azok után, az, hogy az emelkedésnek netto emelkedésnek kell lenni, azaz, miután leszámították belőle azokat a nagyobb kiadásokat, amelyekbe a kormány veri magát, amikor felemeli az árakat és velük együtt a béreket.

Pontatlan könyvelés

De ez az egész gondolatmenet azon alapszik, hogy elhittük, igazak a számok, amelyeket a pénzügyminisztérium a költségvetés végrehajtásáról közölt. Erre pedig semmi bizonyíték.

Ellenkezőleg, a jelentések számos olyan adatot tartalmaznak, amelyekből kiderül, hogy a pénzügyminisztérium könyvelése legalább is megbízhatatlan. A minisztérium számvétségése néhány hónappal ezelőtt jelentést tett közzé az 1951-52-es fejlesztési költségvetés eredményéről. A jelentésből kiderül, hogy ez a költségvetés 3,4 millió fontos hiánnyal zárult.

Ugyanez a számvétség most közzétette az 1952/53-as költségvetési év eredményeit is. A jelentés első oldalán szerepel egy tétel. Az 1951/52-es fejlesztési költségvetés hiánya — 11,0 millió font.

Az ember kíváncsian várja a pénzügyminiszter magyarázatát, hogyan találták hirtelen további 7,6 millió fontos hiányt egy olyan költségvetésben, amelyet egyszer már elszámoltak és elkönyvelték.

Azt mondják, abban a könyvelésben, amelyben egy hibát lehet találni, nemcsak egy hiba van, hanem sokkal több. A pénzügyminisz-

térium könyvelésében mindenestre sok olyan dolgot lehet találni, amelyek legalábbis érthetetlenek.

Az utolsó jelentés szerint az 1952/53-as évi költségvetés 6,5 millió font többlettel zárult. Ebből az összegből 22 ezer font a rendes költségvetés többlete, a többi a fejlesztési költségvetésé. Azaz, a pénzügyminisztérium jelentése szerint 1953 március 31-én 6,5 millió font volt a pénzügyminisztérium kasszájában, vagy a bankszámláján.

Ezek után már csak az a kérdés, miért kénszerűlt Eszkol úr legalább két héttel elhalasztani a márciusi fizetések kifizetését, arra való hivatkozással, hogy a pénzügyminisztérium kasszája üres. A jelentés szerint mindenestre volt 6,5 millió fontja.

Többlet vagy hiány

Néha azt szokták mondani, hogy a pénzügyminisztérium jelentései csak a pénztári helyzetet írják le, de nem számolnak be az adósságok helyzetéről és így arra lehetne gondolni, hogy ez a 6,5 millió font valamilyen módon az adósságok fedezésére fordult.

De a pénzügyminisztérium ez alkalommal — nagyon dicserélesen — megváltoztatta régi módszerét és közölte adósságait is. A költségvetés végrehajtását öszszegző tábla alatt van egy megjegyzés: Az 1952/53-as költségvetéssel kapcsolatban a pénzügyminisztérium 12,9 millió font kötelezettséget vállalt.

Szóval, nem lehet azzal érvelni, hogy a 6,5 millió font adósságok fizetésére fordult, mert különben nem jelennek meg az adósságok külön az elszámolásban.

De vajon általában, még ha fel is tételezzük, hogy minden, ami a pénzügyminisztérium jelentésében megjelenik, szentírás, még akkor is, jó-e, helyese-e 6,5 millió fontos költségvetési többlettel büszkélkedni, amikor ugyanarra a költségvetésre van 12,9 millió adósságunk, tehát valójában 6,4 millió hiánnyal zárult a költségvetési év?

Lévi Eszkol csak saját magát zavarja meg, ha azt hiszi, a „költségvetésben minke- den rendben”.

MISMAR AJALON PANASZKODIK

Irta: SAUBER-MIHÁJLOVICS SÁNDOR

Mismár Ajalon község nevével az utóbbi időben gyakran találkozunk a sajtóban. A kis határmenti falut gyakran látogatják meg az átszívargók s míg eddig kisebb-nagyobb lopásokkal elégedtek meg, manapság már emberáldozatokat kívánnak. Az öt éves Mismár Ajalon, fiatal kora dacára, sokkal változatosabb történelmi múltta tekint vissza, mint az ezer évnél idősebb elődje, az arab Kubab.

Az állam kikáltása előtt Kubabnak 1600 muzulmán lakosa volt. A kaszamisták főfőszékének ismerték, akik Seich Kászám 80 éves terroristavezér bandájához tartoztak és a legbékésebb időkben is gyakran fordult elő, hogy az arra elhaladó autókát kövekkel dobálták meg. A kaszamisták arab lechistáknak mondták magukat és az angol koncentrációs táborban szoros barátságot tartottak fenn a két ellenséges terrorcsoport tagjai. A kaszamisták nyíltan meg is mondták, hogy szívesen látják körükben a lechistákat, akik ugyanúgy meg akarnak szabadulni az angol járomtól, mint ők. Ha ez megvalósul, akkor majd kiírtják a lechistákat. Adóig azonban össze kell tartaniok — a börtönben.

A történelem azonban másképp határozott. 1948 június 6-án a zsidó csapatok elfoglalták Kubabot, amelynek 1600 arab lakosa előzőleg megszökött és most úgy látszik, az éj leple alatt visszajárnak bosszút állni a falu új lakosain.

Mismár Ajalon új telepesei külföldön szerveződtek, még mielőtt a község zsidó kezében volt. Néhány száz alijizni készülő szlovénköi magyar-zsidó család Pozsonyban szervezethe tömörült és elhatározták, ha Izraelbe jönnek, közösen telepsznek le és az új telepnek a németek által elpusztított Lidice nevet adják. Nem egészen biztos, hogy a csehek iránti szimpátiából akarták megörökíteni Lidice nevét, hanem inkább azt remélték, hogy Lidice névének varázsa lehetővé teszi

nekik a vagyontámentést. Többmillió cseh koronát vásároltak mezőgazdasági gépeket és egyéb felszerelést, sőt be is vagonirozták azokat, hogy az izraeli Lidice faluba szállítsák. De Fischl, az azóta kivézet csehazlovák pénzügyminiszterhelyettes azonban megakadályozta a vagyont érő szállítmány elindítását és így érte az új telepeseket az első csalódás, még mielőtt Izrael földjére léptek.

Ezután a családások szorazata következett.

Az első időben kerékpárokat vittek el, majd élőállatot hajtottak ki az istállóból. Rövid idő óta három áldozata volt a falunak. Két évvel ezelőtt Kugler Sanyó ölték meg és tavaly ősszel Friedmann Gyula esett áldozatul. A beszívargók tovább merészebbek lettek s nem várták be, hogy a lakossággal az úttesten találkozzanak, hanem az egyik hába kézigránát dobták, de a lakók szerencsésére a gránát az asztalra esett és a szilánkok az asztallal egyvonalban szóródtak szét, úgy, hogy az ágyban fekvő Cházinékat nem érték.

Az átszívargók gyakori támadásai érthetően erős izgalmat váltottak ki a falu lakosáiban, melynek féltől tagjai nappal dolgoznak, éjjel pedig őrök állanak.

A Szochnut kétszobás síkútházakat épített a telepeseknek csak azért, hogy kedvük legyen ottmaradni és a régi arab házakat ittállóká változtatták át. Az új épületek alacsony oszlopokon állnak. Néhány nappal ezelőtt a falu végén lakó özvegy Seilerné háza akknak helyezték el, amelynek felborítása következtében az özvegyasszony saját ágyában szörnyethalt. Egyetlen fia aznap érkezett haza a kórházból és a szoba másik végén aludt, de a csoda, val határozó módon, különböző baja nem történt.

A telepések nagyrésze megkeresi kenyerét, de nincs sok öröme benne, aminek legjobb bizonyítéka, hogy egyetlen ház előtt sem ültettek sem gyümölcs, sem díszfákat és szombatuk is hétköznapi ruhában járnak.

Szerencsére a humorukat nem vesztették el. A faluba érve, Szántó chávértől megkérdeztük, hogy érzik magukat, — mire ő mosolyogva azt mondta: „bombásan”. Ez igaz is.

Az illetékesek fejedelméi volna azonban, hogy ezt a „bombás” hangulatot minél előbb „pompás” hangulattá változtassák, amelyet a lakosság hosszú szenvedés után méltán megérdemel.

„Paradise” pártok 140.- font
szepa
4 ajtóú poltturozott szekrény,
tűlkörrel 130.- font
Poltturozott asztal 4 db.
Kárp. székek 120.- font

„DETA”
JAFFA, 342-es utca 3 szám.
(A posta mellett.) (*)

Perfekt önálló
varrónöt
keresünk a női konfekció-
szakmából azonnalra vagy
későbbre, állandó állásba.
JAFIT
T. A. ALLENBY 71. (*)

**Szabás, varrás,
modellirozó-órák**
EICHENSTEIN
Tanítás délelőtt és délután.
Beiratkozás: T. A., Pinksler 9.
JAFFA, „Hadar” kávéház,
King George 35. (*)

Kishont Ferenc: Itt tessék aláírni

Múlt szerdán, a sötét korahajnali órákban arra értem, hogy valaki rugdosza a sarkával az ajtót. Eleinte arra gondoltam, hogy tán az Új Kelet új kihordója (a régi mindig a miliumban van és beteg) akar bemutatkozni, de aztán kiderült, hogy pont ellenkezőleg, egy zömök, nyugodt megjelenésű férfi és két magasnévű szállítmányozási rakodómunkás kívánnak velem érintkezésbe lépni.

— Boker tov, — mondta a zömök — a „Polip és Fiai Kft.” bank megbízásából jöttünk a bútorokért.

— Bőváké — mondtam — tessék parancsolni...
A munkások azonnal csomagolni kezdtek lakásom berendezését, én meg beszédbe elegyedtem a zömökkel és megérdeklődtem, hogy voltaképpen miért is viszik el a bútoraimat? Látogatom erre néhány tuca nyomatott ívet húzott elő aktatáskájából és feltette a kérdést, vajon az iratokon elfekvő aláírások tölem származnak-e, vagy sem? Azonnal felismertem, hogy ezek az őrlapok, amelyeket mintegy két hónappal ezelőtt irtam alá, amikor is Sultajsz megkért, hogy legyek neki kezes 200 fontra. Akkoriban készségesen álltam Sultajsz rendelkezésére, mert általában engem nem fogadnak el a bankok kezesnek, de ebben az esetben éppen valami kínos félreértés történhetett, mert mégis elfogadták és akkor már muszáj volt aláírni.

— Náchon — mondtam most a zömöknek — az aláírások tölem származnak. Azonban önkéntlenül is felvetődik a gondolat: miért kell azért elvinni a bútoraimat?
— Rega — felelte erre a zömök — Ime, a kilencedik oldal százharmincikilenc tet-záján bekezdésének hatvanadik pontja, amelyben kimondatik, hogy: „Alulírott kezes, kötelezem magam arra, hogy lakásom bútorzatát a „Polip és Fiai Kft.” bank rendelkezésére bocsátom, amennyiben a „Polip és Fiai Kft.” bank évi közgyűlésén megválasztott törvényes vezetőség ezt kívánatosnak találja. A bútorzat elszállítása a kezes köztetésére történik.”

Hídgy veríték lepte el homlokomat. Az események, mint filmképek peregtek le lelki recehátyáim vásznán... Azon a keddő áprilisi délelőttön beléptem a bank nagy aláírótermébe és közöltem az ottartózkodó hivatalnokkal, hogy alá akarok (?) írni a Sultajsznak... A hivatalnok erre elémszórt a pultra jópár kiló őrlapot, amelyekre sűrű héber szöveg volt nyomtatva apró, mikrografikus betűkkel, hangyák részére.

— Itt tessék aláírni. — utasított a hivatalnok — Aztán itt, Todá. Most itt még egyszer. Aztán itt, címmel együtt. Ide csak a címet. Itt egy aláírást. Köszönöm.

Ez történt. Vajjon kinek jutott volna eszébe akárcsak bele is pislanítani a szövegbe. Vajjon egy emberélet elegendő lenne elvisszására?

— Náchon — mondtam most rekedten a zömöknek — vigyék a bútorokat...

A szállítmányozási munkások fokozták a munkateljesítményt és a lakás lassan megfosztódott beleő tartalmától. A pillanatban azonban egy szálás héber rendőr és egy szemüveges férfi jelent meg az ajtóban.

— Ez adoni aláírása? — kérdezte a rendőr és elém-tartotta annak a rendőrségi jelentkezési parancsnak a másolatát, amelynek eredetijét az Allenby-Rotschild sarkán irtam alá, a közlekedési rendőr felhívására, közvetlenül azután, hogy vörösen (én?) mentem át a tálsó oldalra.

— Náchon — állapítottam most meg — ez az én aláírásom...

— Akkor kérem kell, adoni, hogy szíveskedjék velem a törvénytérre fáradni, — mondtotta a rendőr — és azonnal végrehajthatjuk adonin a halálos ítéletet...

Jobban megnéztem a jelentkezési parancs másolatát. A biztos úrnak igaza volt a közlekedési rendőr, aki az Allenbyn felírta az adataimat a parancsra, bejegyezte a „megjegyzések” rovatába: „A kihágást elkövető személy bevallotta a tibériási kettős gyilkosságot és a halálos ítélet ellen nem fellebbez.” En, persze, aláírtam, „Itt tessék aláírni” — mondtotta a biztos úr a járda szélén és én aláírtam. Miért ne irtam volna alá? Talán ő tudja olvasni az én héber írástomat?

— Náchon — suttogtam most — készen vagyok, induhatunk.

— Bocsánat — avatkozott bele ekkor a szemüveges úr — Akkor talán én is rögtön jövök a csontokért.

Es azzal kihúzta aktatáskájából életbiztosítási könyvem, amelynek százhatodik oldalán a haterződszáznyolcvanas bekezdés harmas pontja arameus szövegében megállapítja, hogy: „A biztosított ezennel kötelezi magát, hogy elhunytá után csontjait minden ellenszolgáltatás nélkül, enyvtözés céljaira a biztosító társaság igazolvánnyal ellátott megbízottjának rendelkezésére bocsátja.”

— Náchon, — mondtam most — Ha egyszer alá van írva, akkor alá van írva. Menetünk, uraim. Legyen nekem könnyű a föld...

Ez történt múlt szerdán. Temetésem csütörtökön zajlott le a közönség nagy érdeklődése mellett.

Gyermek-szüneti otthon
ASKALON
6-16 éves
gyermek ideálja
Vezető: WALTER FRANKL
Uszókák, sport, játékok, foglalkoztatás, házi mosi, stb.
Egyéni kezelés.
Elsőrendű ellátás.

ELSŐ IDŐSZAK
teljesen betelt!
MÁSODIK IDŐSZAK
Még néhány szabad hely.
Az otthon vezetője, Walter Frankl sporttanár személyes felvilágosítást nyújt és jelentkezést felvesz:
Jeruzsálem, Hermon kávéház, KKL-u. naponta este 6-7.30-ig, vagy írásban:
W. Frankl, Jeruzsálem POB 7003

WALT WHITMAN VERSEI HÉBERÜL

Ünnepi esemény irodalmi életünkben Walt Whitman verseinek hébernyelvű kiadása...

Whitman abban a korban kezdett írni - a múlt század közepén - amikor Európában a költészet harcias, politikai és társadalmi szerepet kívánt játszani...

Whitman eredetisége és robusztus költői vénája külföldön is nagy hatást kellett. Először Németországban...

RIVKA GUBER UJ KÖNYVE

Az Új Kelet olvasói bizonyára emlékeznek még a csaknem három év előtt megjelent cikksorozatra, amely Rivka Guber könyvének...

KOMETIKA ALICE T. A. ALLENBY 41

Bejárta: Tschernichovsky 2./III Bécs-newyorki diploma

MISZADA KERS ügyes fiatallembert

főzéshez és tálaláshoz. HAMMERMAN, Tel-Aviv, Sheinkin 12.

10 Új Kelet 1953 VI 26

regénye. A könyv jelentőségét az is mutatja, hogy megjelenése óta Kfár Warburgot, ahol Rivka Guber és családja él, „Kfár Achim”-nek nevezik...

AZ „AMERICAN BALLET THEATRE” PARIZSBAN

Igen gyakoriak napjainkban a nemzetközi balett-csoportok, amelyek a világ minden részébe elkerülnek - Izraelbe is - de talán a legtöbb a párizsi közönség előtt játszik...

Az újságok azonban mind megegyeznek abban, hogy ezek között a legértékesebb a most Párizsban játszó American Ballet Theatre...

Aleko - Puskin hőse - megújítja a városi életet és vándorcigányokhoz csatlakozik. Beleszeret Zamphira gyönyörű cigánylányba...

W. H. MURRAY KÖNYVE

Kevés divatosabb könyv van ma Angliában, mint W. H. Murray „The Story of Everest” című könyve...

Murray könyve főleg azért oly értékes, mert ő maga is résztvevő 1951-ben a Shipton expedícióban és részben átélte élményeket ír meg könyvében...

Hogy mondják azt héberül, hogy „Palesztina”? - Kérde tőlem egy öreg barátom, egykori budapesti ügyvéd, aki négy éve él az országban...

A nyelvkönyveket nem szereti. - Karcagon nőttem fel - mondja - és ötven, vagy még több évvel ezelőtt jó szülem franciára tanítottak...

Elég az hozzá - folytatja - hogy franciául tanultam, méghozzá egy olyan könyvből, amelyben ilyen mondatok voltak: „Nagybátyámnak van egy zöld papagája...”

Mi a csodát kezdhettek én egy ilyen mondattal? Először is nem volt nagybátyám. És ha lett volna nagybátyám? Hát volt olyan épüzet zsidó 50 évvel ezelőtt Karcagon, aki „ausgetipelt” zöld papagályt tartott a lakásában?

Pöleset az annyit jelent héberül, hogy a filiszteusok országa. Héberül nem kezdődhetik egy szó „f” betűvel. Az „f” betűbe, ha a szó elején áll, dágás kerül és „p” lesz belőle...

Sorozási rendelet

1949. ÉVI HONVEDELMI TÖRVÉNY

Az 1949. évi honvédelmi törvény 4. és 5. szakaszában biztosított felhatalmazásom alapján a következőket rendelem el:

MAGYARÁZATOK:

1. A „hadköteles” megnevezés ebben a rendeletben minden olyan nőre vonatkozik, aki Izrael államának állandó lakosa és 1935. szeptember 28. és 1936. március 23. között bezárólag született.

SOROZÁSRA ÉS ORVOSI VIZSGALATRA VALÓ JELENTKEZÉS

2. Minden hadköteles személyt felszólítok ezennel, hogy lajstromozás, orvosi és egyéb vizsgálatok céljából jelentkezzék az I. táblázatban közölt helyek egyikén reggel 8 és déli 12 óra között azon a napon, amely a II. táblázatban vezetéknevének kezdőbetűje mellett fel van tüntetve.

A NEV

3. Ennek a rendeletnek a neve „1953. évi (3. szám) honvédelmi rendelet”.

I. TÁBLÁZAT

Table with 2 columns: Location (Jeruzsálem, Tel-Aviv-Jaffa, Rámát-Gán, Chadera, Haifa, Afulle, Tibériás, Rechovot, Lud, Beér-Seva) and Address details.

II. TÁBLÁZAT

Table with 3 columns: Name (Alef-Bét, Gimel-Dáled, Hé-Váv, Zájín-Chet, Tet-Jud, Chát-Lamed, Mem, Nun-Számech, Ajin-Pé, Cádik-Kuf, Res, Sin-Táv) and Date/Time (vasárnap, szerda, csütörtök, péntek).

Minden olyan fent meghatározott nő, aki a rendeletben foglaltaknak nem tesz eleget, az 1949. évi általános hadkötelezettségről intézkedő törvény 18. paragrafusának álef bekezdésében foglalt büntetéssel sújtható.

Azon 1936-ban született nők, akiknek személyazonossági igazolványában nincs feltüntetve pontos születési dátumuk, ezen rendelet utasításai értelmében jelentkezni tartoznak.

1953. április 7. AHARON NIV, sorozási biztos

Írta: JAMBOR FERENC

volt még egyszer sem szükségem a négy esztendő alatt, mióta itt vagyok. Viszont, ha azt mondom egy zsidó-zsidónak: „itt nálunk Palesztinában”, vagyis „kán ecelnu böpalesztina”, furcsán néz rám...

Na igen, Palesztina az nincs héberül...

Egykor a zsidók az országukat felváltva hívták Erec Kánánnak, vagy Erec Jiszráének. Izrael, ahogy most közjoggal az államot hívják, kevesebb, mint Erec Jiszráél. Területileg kevesebb és így szimbólumban is kisebb...

A filiszteusokkal, akik a történelem hajnalán saját mondaviláguk szerint Káfortól kerültek elő - talán Krétát hívták filiszteusul Káfortnak? - elég sok bajuk volt őseinknek. Nem...

csak a filiszteus férfiakkal voltak őseink folytonos háborúságban, hanem a nőkkel is. Sámsonnak például Deillával gyűlt meg a baja. Ott ültek ezek a filiszteusok Jaffa és Egyiptom között a nagyon termékeny tengerparti sávon, öt városban: Asdodban, Gázában, Askálonban, Gáiban és Ekronban és tömérdek sok faluban.

Az egyáltalán honnan tudott a világ arról a névről, hogy Palesztina? Amikor a „történetírás atyja” Herodotosz Egyiptomra járt, eljutott egészen Gázáig, a filiszteusok földjéig. Az ő munkájában a filiszteusok országának Pólesetnek a neve a görögös Palesztinere finomodott. A név kialakításában alighanem az a tisztelet is közrejátszott, amellyel Herodotosz a keleti őskultúrákkal szemben viselkedett, hiszen „palaios” nemcsak hasonlít a „peles”-re, hanem történetesen az ógörög nyelvben ósrégít jelent.

A zsidó háború után a ren des időszámítás 70-ik esztendejétől kezdve a rómaiak mindent elkövettek, hogy a zsidó országnak, Judeának, még az emléktét is kitöröljék a föld színéről. Titus érmet veretett ezzel a felirattal: Hiroshyma oest perditia - Jeruzsálem elvesztett és a három latin szó kezdőbetűinek összeolvasásával - Hepl! Hepl! - uszítottak Rómában pogromra a római gettó ellen.

Ezt a hep... hepet újították fel a tizenkilencedi században a németek...

Azokban a beszéd: „Adj nekünk királyt, aki itéljen fölöttünk” és ezért könyörgött Sámuel az Urhoz. És mondta az Ur Sámuelnek: „Fogadd meg a népnek a szavát mindenben, amit tőled kérnek, mert nem téged úntak meg, hanem engem úntak meg, hogy ne uralkodjam felettük.”

„Most azért hallgass a szavakra, de mondván mondd nekik, hogy mi lesz a király hatalma felettük. És Sámuel közölte a néppel, amely királyt kért tőle, mindazt, amit az Ur mondott: „A királynak, aki uralkodni fog felettetek, ez lesz a hatalma: fiaitokat elveheti, hogy szekerei vezetőivé és lovasaivá tegye őket és a királyi szekerei előtt fognak futni. Ezredesekké teszi őket és hadnagyokká ötven ember előtt, velük szántatja meg a barázdát, velük végezteti aratását, készített hadi szereszmát és harci szekereit.”

„Leányaitokat pedig elveszi kenőcskészítőknek, szakácsnőknek és kenyérsütőknek. Elveszi legjobb szántóföldjeiteket, szőlőhegyeiteket és olajfás kerteket és a szolgálókat adja. Veteményeiket és szőlőbeteiket megdézsmálja és fűtőembereinek és szolgálóknak adja. Elveszi szolgálóitokat, szolgálólányaitokat és szamaraitokat és a maga dolgát végezteti azokkal.”

„Barmaitokat megdézsmálja és ti a szolgálóit lesztek néki. Hiába fogtok aztán jajveszéklni királyotok miatt, akit magatok választottatok magatoknak, mert az Ur nem fog meghallgatni azon a napon benneteket...”

Izrael vénel hallották is, meg nem is, amit Sámuel az Ur nevében megjósolt nekik. Hogy mi lesz a király hatalma felettük, az egyelőre nem érdekelte őket. Egyelőre csak egyet tudtak, hogy királyi hadvezér nélkül nem tudnak szembeszállni a filiszteusokkal és így szóltak Sámuelhez: „Semmiképpen nem akarunk mást, hanem király legyen felettünk. És mi is olyanok legyünk, mint a többi népek: királyunk bíráskodjék felettünk, vezéreljen bennünket és viselje a mi háborúinkat.”

A Biblia tanúsága szerint ezért kente fel Sámuel Sault Izrael királyává... Saul és fia Jonáthán derékasan megszervezték a filiszteusok elleni háborút. A király és a fia el is pusztultak ebben a harcban.

Dávid király aztán döntő csapást mért a filiszteusokra... Akkor aztán, mégis hogyan jutott Izrael országa ehhez a névhez, hogy Palesztina? Miért hívták a mi földünket évszázadokon át úgy, hogy a „Filiszteusok országa?”

Amikor a „történetírás atyja” Herodotosz Egyiptomra járt, eljutott egészen Gázáig, a filiszteusok földjéig. Az ő munkájában a filiszteusok országának Pólesetnek a neve a görögös Palesztinere finomodott.

A név kialakításában alighanem az a tisztelet is közrejátszott, amellyel Herodotosz a keleti őskultúrákkal szemben viselkedett, hiszen „palaios” nemcsak hasonlít a „peles”-re, hanem történetesen az ógörög nyelvben ósrégít jelent.

A zsidó háború után a ren des időszámítás 70-ik esztendejétől kezdve a rómaiak mindent elkövettek, hogy a zsidó országnak, Judeának, még az emléktét is kitöröljék a föld színéről.

Ezt a hep... hepet újították fel a tizenkilencedi században a németek...

Azokban a beszéd: „Adj nekünk királyt, aki itéljen fölöttünk” és ezért könyörgött Sámuel az Urhoz.

„Fogadd meg a népnek a szavát mindenben, amit tőled kérnek, mert nem téged úntak meg, hanem engem úntak meg, hogy ne uralkodjam felettük.”

„Most azért hallgass a szavakra, de mondván mondd nekik, hogy mi lesz a király hatalma felettük. És Sámuel közölte a néppel, amely királyt kért tőle, mindazt, amit az Ur mondott: „A királynak, aki uralkodni fog felettetek, ez lesz a hatalma: fiaitokat elveheti, hogy szekerei vezetőivé és lovasaivá tegye őket és a királyi szekerei előtt fognak futni. Ezredesekké teszi őket és hadnagyokká ötven ember előtt, velük szántatja meg a barázdát, velük végezteti aratását, készített hadi szereszmát és harci szekereit.”

„Leányaitokat pedig elveszi kenőcskészítőknek, szakácsnőknek és kenyérsütőknek. Elveszi legjobb szántóföldjeiteket, szőlőhegyeiteket és olajfás kerteket és a szolgálókat adja. Veteményeiket és szőlőbeteiket megdézsmálja és fűtőembereinek és szolgálóknak adja. Elveszi szolgálóitokat, szolgálólányaitokat és szamaraitokat és a maga dolgát végezteti azokkal.”

„Barmaitokat megdézsmálja és ti a szolgálóit lesztek néki. Hiába fogtok aztán jajveszéklni királyotok miatt, akit magatok választottatok magatoknak, mert az Ur nem fog meghallgatni azon a napon benneteket...”

Izrael vénel hallották is, meg nem is, amit Sámuel az Ur nevében megjósolt nekik. Hogy mi lesz a király hatalma felettük, az egyelőre nem érdekelte őket. Egyelőre csak egyet tudtak, hogy királyi hadvezér nélkül nem tudnak szembeszállni a filiszteusokkal és így szóltak Sámuelhez: „Semmiképpen nem akarunk mást, hanem király legyen felettünk. És mi is olyanok legyünk, mint a többi népek: királyunk bíráskodjék felettünk, vezéreljen bennünket és viselje a mi háborúinkat.”

A Biblia tanúsága szerint ezért kente fel Sámuel Sault Izrael királyává... Saul és fia Jonáthán derékasan megszervezték a filiszteusok elleni háborút. A király és a fia el is pusztultak ebben a harcban.

Dávid király aztán döntő csapást mért a filiszteusokra... Akkor aztán, mégis hogyan jutott Izrael országa ehhez a névhez, hogy Palesztina? Miért hívták a mi földünket évszázadokon át úgy, hogy a „Filiszteusok országa?”

Egyáltalán honnan tudott a világ arról a névről, hogy Palesztina? Amikor a „történetírás atyja” Herodotosz Egyiptomra járt, eljutott egészen Gázáig, a filiszteusok földjéig. Az ő munkájában a filiszteusok országának Pólesetnek a neve a görögös Palesztinere finomodott. A név kialakításában alighanem az a tisztelet is közrejátszott, amellyel Herodotosz a keleti őskultúrákkal szemben viselkedett, hiszen „palaios” nemcsak hasonlít a „peles”-re, hanem történetesen az ógörög nyelvben ósrégít jelent.

APRÓHIRDETÉSEK

ADAS-VETEL

VARROGÉP MERRAZ (központ) vétel, eladás, javítás, kimondottan szaküzlet. Harányi-szemfélszedőgépek és alkatrészek. Tel Aviv, Bét Lechem 8. Becélit sukál.

MESK NAGY HAZZAL beépített tornaszal, eladó. Smeleer, Mosav Becet. (Naharia). A1549

VARROGÉPET, „Singer”-t vess, eladó. Ing. Hirschensohn, Jaffa, Bustrus 12. Tel. 81024. A5

PELYHET, TOLLAT legmagasabb áron veszek. TOLLTARTÁST, paplancs és párnakészítést vállalok. Weingarten D., Tel-Aviv, King George 9. sz. A1477

UJ LUXUSBUTOR olcsón eladó. Allenby 97., II. bej., III. emelet, ajtó: 13. (1-4, 7.30-9 órák.) A1527

SZEMFELSZEDŐGÉPET keresek megvételre. Schönberg, Tel Aviv, Reines-u. 49. A1581

ZETKA 250. motorkerékpár kint állapothoz, eladó. K u t a s, Natania, Dizengoff 36. A1580

50 GYERMEKRUHA, különböző modellek együtt és darabonként olcsón eladó. Gyermek-konfekció, Tel-Aviv, Rabinovic-u. 15. A1568

KIARUTAS! Jun. 28-61 jul. 10-ig. Gluck rövidírású, Jaffa, 4-es utca 13. sz. A1566

WAGENBERG-BUTOR AJANLATA: Ruhaszekrények: kétajtós 25- és 45-főt, háromajtós 30-, négyajtós minden áron. Büffek 25- főtől - teaközi 15.750; könyvtárolók 20- főtől; - kényvelírny 50-; patent fotelágy 85-; fotel minden áron; gyermekágy 15-; gyermekasztal 2 székkel, polturozott 15-; gyermekszekrény 16.800; fehér rózsaszín 20-; Uj munkák részletes fizetése. T. A., Rambam-u. 8. (10.30-1, 4-7 között.) A1562

KULONFELE

AZ ERDELYBEN ÉS ROMANIABAN HÁBORU ELŐTT KÖZIN. MERT ERDESI MERNOK USAZASI IRÓDÁJA. BUCURESTI CALA VICTORIEI. MOST TEL-AVIVBAN MŰKÖDIK. - LEGMEGHIBHATÓBB INFORMÁCIÓK UTAZÁSOK MINDEN KÉRDÉSRE. BEN, DJITALANUL. - CIM: SILBERMANN & WEIDLER, TEL-AVIV, JEHUDA HALEVITUTCA 34. TELEFON: 62784. A1565

Használhatatlan INGEIT újjagallérozza, rendezhozza: „Ilana”. T. A., Allenby 83. udvar. Eke. Mann mellett. A1298

TOLLAT, PELYHET VESZUNK. Paplancs, párnát, ágyneműt fejfrissítők. Weizmann, Tel-Aviv, Dizengoff u. 118. szám. A889

KESZPENT kölcsönöz Lombard „NIL” aranya, ezüstre és orlbiánsra. Milve Amami könyvtáre. Tel Aviv, Allenby 56., szoba 16. A1360

VARRÓGÉP vétel - eladás - csere, részlete is. Klein, Jaffa, King George 20. A1271

BABAKLINIKA. Cellulóz és mindenféle örök baba javítását vállalom. Tel-Aviv, King George 9. A1563

NATANANJ VARRÓGÉP-központ, szemben a Ritz hotel, Szakszerű javítások. Singer F. Tel. 221.

SZOBAFESTÉSHEZ. ajtó-, ablak- és bútormázaláshoz hívja Hutterer Aron festőmestert, Tel-Aviv, Hákovsim u. 33. sz. (Meá Seárim), a kávéház mögött. Lev-lap hívásra házhöz megyek. A1445

KARPITOMUNKAT, matracok átöltöztetését vállalom. Háznál vidéken is. Jó munka. Olcsó árak. Herzl kárpitos, Bné-Brák, Rabihi Tarfon, Bét Reisz. A1545

CHROM-SAHAV aranyoz, ezüstöz, nikkelez. Malkin & Gullner, Tel-Aviv, Allenby 35 (udvar). A1105

HASKÓ MERNOK CIANOZ polukát, mely- és szuette bútorokat. Fatkány- és dzsukirtás, garancia. Tel-Aviv, Hamelech Koresz 16 szám. A1282

ALLAS-FOGLALKOZAS

DIPLOMAS APOLÓNÓ vállal betegápolást, injekciókat háznál. Natania, Sikun Vatikim 261. A1579

MOSAV MAZOR keres könyvtáreben is JAVAS MAZKIR CHUC-ot, Irvit, magyar és német nyelvű társal. Írásbeli ajánlás: Váad Mosav Mazor, Petach Tikva, FOB. 100. A1550

BESZERZÉS

RÉGI INGER mákszerű újjagallérozza, fertling, piszma és női sportbútor méret után Zimron Továná, Tel-Aviv, Jozsef Hámán 3. A254

JERUZSALEMIEK könyvet - napirt - írószer egy helyen vehetnek: Fischel, reh. Strauss 3., Bikur Cholim mellett. - Pocket-bookok. Bar-mieva könyvek. Kölcsonkönyvtár. A1364

LENDŐ ANYAKNAK némesen gondjuk! Babakelengyérő olcsón gondoskodik „Lámé Vájtáled”. Tel-Aviv, Lilienblum 3. I. em. A1569

LAKÁS - BÉRELET

KIADÓ 1-1/2 szobás, jöfekvésű lakás 1. és III. emeleten. Tel-Aviv, Nachlat Benjamin 1. szám, szoba 17. A1562

PENSION SEMADAR, Jeruzsálem, Mosava Germanit, telefon 37-53. Üdülőhely a város legszebb, 66-áryasabb részében. Kiflüő könyha. A1451

1-1/2 - 2 SZOBÁS LAKASOK bérbe és megvételre, Tel Avivban és környékén, legelőnyösebben: Herzfeld és Társa, Tel Aviv, Bét Lechem u. 4. (Becélit sukál.) - 10-1, 4-7. A1194

LAKASAT bérbeadja, eladó gyorsan és kedvezően Münz Elenberg és Tsa útján, Tel-Aviv, Javne 34. Telefon: 62514. A4

AKI LAKAST, ÜZLETHELYISEGET KERES, vagy át akar adni Jaffán és környékén, forduljon bizalommal Glaser Jozsef közvetítőirodájához, Jaffa, King George 20. Tel. 80724. (10-1, 5-7.) A1194

LAKASOKAT, ÜZLETEKET Tel-Avivban, Jaffán és a környékén bérbe ad a közismert Ringel-iroda, Nachlat Benjamin 39. A6

LAKAST, bájít-mesutáfol, üzletet, raktárt gyorsan, szigorú diszkrecióval közzveti: „EXPRESS”. Weinberger és Kohn, Tel-Aviv, Merkáz Bóáie Melech 5. I. em. Ugyféligadást: d. e. 10-1, d. u. 4-7-ig. Telefon: 60760. A13

LAKAST BÉRELTNI ÉS VENNI PENZIÓBAN, Kirját-Amál, Háemek-u. 22. - Ugyanott használt frigidáire eladó. A1586

JÓL NYARALHAT A KOVACS PENZIÓBAN, Kirját-Amál, Háemek-u. 22. - Ugyanott használt frigidáire eladó. A1586

NÉGY ÉVE FENNALLO 25 ányman gazdaságot (10 ányman részben bevettelt üntözött föld, másfelszobás ház, lul, tóhén, 16, szekér) elcsereném Tel-Aviv - Jaffán, vagy környékén udvaros lakással. Albert Cvi, Mázimjá 9. (Kaszitna). A1576

MASFÉLSZOBÁS IRÓKLAKAS Givátáim központjában eladó. Gábor, Givátáim, Katnelson-u. 44 szám. A1478

FÉRFI-LAKOTARSAT KERESKEK butorított szobába. P a n e z e r, Givátáim, Keren Kájemet 38/1. 6. A1565

ELADÓ 1/2 szobás síkun tekekkel, telavivi „Dan” síkun mellett, vagy elcserehető hasonló nagyságu telavivi lakással. Most közzveti d. u. 5-6-ig: B r u n, Síkun Jugoszlávi, Jád Hámávir. Autóbuszok: 22-es Ben Jehudárl és 42, 52. „Egged” Táchná Merkázítottól. A1557

HELIVISEG GYOGYSZERTARKNAK, sírósen átadó. Tel-Aviv, Allenby 62., szoba 17. A1557

Levelés - házasság

65 EVES, saját üzlettel rendelkező özygek, feleségül venne 50-58 éves, független, telavivi, vagy jaffai lakással bíró, középtermeltű vagy magas urinót. „Egyetértés” jellegére a kiadóba. A1564

CSINOS, INTELLIGENS, vállákos, lakással rendelkező nőrokonnak hozzáillő férjet keresek. 42-48 év közötti. „Finomlelti” jellegére a kiadóba. A1563

KIZAROLAG VALLASOS ur körorben házasságot a legdiszkretelben közzveti Sehwez Margalit, Bné Brák, Síkun D.; Jeruzsálem, Ben Jehuda 5. II. em. c/o Lok. A1560

36 EVES, lakással, biztos existenciával rendelkező mérnök, részere kimondottan szép, vagyontalan leányt keres feleségül: Házasságközvetítő iroda, Haifa, Haganim 6/1. A1560

42 EVES, szerény lakással és jó szakmával rendelkező erdélyi nő férjhezmenne korrekt uriemberhez. „933” jellegére, Advertising Centre, Haifa, Herzl-u. 40. A1513

ÉRÉTSZÉGIZETT intelligens mé-sávník Tel-Aviv környéki bérrendezett mesekell (villány) keres magáhozillő életársat 26-ig. Válaszokat „Meleg otthon” jellegére a kiadóba. A1575

TÁKS

ÜZLETET / AGY ÜZEMET AT-VENNEK, vagy betársulnak. - „7000-ig” jellegére a kiadóba. A1575

ÖSKAVAS-ÜZLETBE betársulnék, átvennék, vagy annak megfelelő helyiséget keresek Telavivban. „Existencia” jellegére a kiadóba. A1575

Könyvek - könyvtárak

B Á T - J Á M I A K KÖLCSONKÖNYVTÁRA WOLLNER, Jeruzsálim-utca 2. Allandó utánpótlás az elismert legjobb könyvekből.

JÓ ES UJ KÖNYVEKET olvasnat a Jambor Eliseva kölcsonkönyvtárból T. A., Allenby 84. udvarban Könyveket a legmagasabb áron vásárolunk. A1

Jeruzsálemi kölcsonkönyvtár az Eggeddel szemben. Javce utáchan. Hirdetéseket is felvesz az UJ KELET részere.

ING. GALLERÓZAS Zipp-zár javítás T. A., Allenby 83 udvar, Eckmann mellett

Müstoppolás

Onálló, pontos munkában gyakorlott

esztergályosokat és lakatosokat

jó feltételekkel felvesz:

Ing. KLOCSMAN B. M. TEL-AVIV, a saronai (Kirja) forgalmi rendőség mellett.

Eladó, vagy kiadó

3 SZOBÁS LUXUSLAKAS Bné-Brák központjában.

Érdeklődni: EFRATI, Bné-Brák, R. Akiba-u. 59., este 6-9-ig.

Kötöttárugyár keres

direktriszt,

aki szabásban és mintázásban onálló. - Ajánlkozás: „Directrice” jellegére, „REFTA”, T. A., POB. 1236.

ÓNALLÓ, jökülsejű, jellemes, feltételek magyarjáruk férfi ismeretséget keresem 35-45 éves korig, csakis házasság céljából.

„Kellemes meglepetés” jellegére a kiadóba.

SAKMABELI

varrónöket

keresünk Singer gépekhez

„FRIDO”

KÖTÖTTÁRUGYAR T. A., Nachlat Benjamin 46.

Haifai apróhirdetések

DETEKTIVREGENYTÖL A LEG-MODERNEBB IRÓDALOMIG megtalál minden SAMUEL kölcsonkönyvtárban. Könyveket veszek. Haifa, Herzla 7., udvarban. A19

NEMET-KOLONIA KÖZETREBEN előfizetle otthonában cserél László Kölcsonkönyvtár, Haifa, Allenby 79. Kérje könyvjegyzékemet. A1470

RENDES DOLGOZÓ felszobát kaphat teljesen ingyen. Bauer, Haifa, Hechaluc-u. 15. A1584

„FRIGIDAIRE” gyártmányú villamos hűtőszekrény kint állapothoz, garanciával, eladó. Megtekinthető 6 óra után: Winkler, Haifa, Churi 11. I. em. A1587

BUDAPESTI ORTHODOX KÖSER marahalúskonyvek eladók. Érdeklődni: Haifa, POB 712. A1573

KERESESEK

KERESSEM BUDAI-GOLDBERGER LEONÉT (lakott Budapest, Vörösmarty-tér 4.) 1948-ban küll földre vándorolt. Aki tud róta, írjon: Neumann Janka, Kirját-Matilon 6. címre. A1590

PERFEKT VARRÓNÖT azonnali felvesz: Marefeld, Rámát-Gán, Bialik 63. V. bejárat. 1539

KAUFMAN SANVIT (Tangerinből) keresi Hirschfeld Lajos, Gav lam Gimel 10/5. Dávidkőnél. A1585

BRÜCK SANDORT ES ERNÖT DEBRÉCENBÖL, akikkel Ausztriában együtt dolgoztunk, sírgőszen keresek a közös érdekből. Hoffmann család, OFAT, POB 166.

ENGEL KLARAT Vámospészerül keresi Friedmann, (Schwarz) Anna, Menachemia, al-jad Tibériás

OKTATÁS

Prof. LEON tánciskolája, Tel-Aviv. Sheinkin utca 17 Csoportos és egyéni tanítás. Modern táncok.

TÁNGOLNI TANULNI? - Hans Gútnárl, Tel Aviv, Ben Jehuda utca 64.

NATANJA, FIGYELEM! Rövidesen megnyílik a „ROYAL” FOTO-SZALON Herzl-u. 6. sz. A. Különleges gyermek- és esküvői felvételek. (*)

Sztrájkokkal fenyegetnek az izraeli postások

Jeruzsálem. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A postaügyi minisztérium alkalmazottainak üzemi bizottsága tegnap memorandumot nyújtott át dr. Jozsef Burg postaügyi miniszternek, amelyben bejelentik, hogy amennyiben a minisztérium alkalmazottai nem kapják meg július elsején június fizetéseiket, sztrájkba lépnek. A memorandum szerint a postaügyi minisztérium bevételei bőven fedezik a fizetéseket és ezért nem indokolt, hogy azoknak folyósítása olyan késedelemmel történjék, mint a többi állami hivataloknál.

Az angol közelbeli parancsnok Ammanban

Amman. (—) Nicholson tábornok, a közelbeli angol haderők parancsnoka szerdán nagyfontosságú katonai megbeszéléseket kezdett a transzjordán kormány vezetőivel. Nicholson tábornok a transzjordán kormány sürgős kérésére érkezett Ammanba, ahol előbb Fauzi el-Mulki miniszterelnökkel találkozott, majd rendkívül ülésen vett részt, amelyen többek között jelen voltak a transzjordán hadügyminiszter és Glubb pasa, az Arab Légio parancsnoka is. Nem lehet tudni, hogy a tárgyalások befejeződtek-e, és hogy Nicholson tábornok mikor hagyja el Ammant.

A KIS PARTOK ELLENZIK a községi választások elhalasztását

Mint ismeretes, a kormánykoalíció létrejötte során a Mápáj és klácionisták megállapodtak abban, hogy a harmadik Kneszet választásait egyidőben tartják meg a municipális választásokkal. A községi tanács választásokat eredetileg 1954 szeptemberében kellett volna megtartani, amikor a legtöbb városi és községi tanács négyéves mandátuma lejár. A Mápáj és a klácionisták közötti megállapodásnak az volt a célja, hogy megővje az ország lakosságát a választási propagandával és politikai harcral járó megrázkódtatásoktól, mert a harmadik Kneszet választásokat 1955-ben, tehát nem sokkal a municipális választások után kell majd megtartani.

Megszüntek a jeruzsálemi áramzavarok

Jeruzsálem. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap megszüntek Jeruzsálemben az áramzavarok és a főváros minden negyedében zavartalan volt a villanyszolgáltatás. A két napig tartó zavarokat az idézte elő, hogy a hártuvi Simson cementgyárban a munkások sztrájkot proklamáltak, mert nem kapták meg járandóságait. A főváros villanyellátását nagyrészt az épülő cementgyárban már készen álló villanytelep biztosítja és a sztrájk miatt ebben az üzemben is megszüntették a munkát. A jeruzsálemi munkástanács határozott kérésére a hártuvi munkások úszembehelyezték a villanytelepet, amelyben folytatódó szakmányokban dolgoznak.

Üsszeült az új olasz parlament

Róma. (UP). - Az újonnan megválasztott olasz parlament ma tartotta első ülését. A szenátus 132 szavazattal 239-ből Cesare Margura keresztény demokratá választotta meg elnökéül, míg a képviselőház elnöke 273 szavazattal 504-ből Giovanni Crogaci keresztény demokrata lett. De Gasperi miniszterelnök, aki az európai tanács párisi ülése után Londonban Churchillle folytatott külpolitikai megbeszéléseket, lökhajtasos személy szállító gépen ma érkezett vissza Rómába. Az olasz és a külföldi közvélemény is rendkívül érdeklődéssel néz a Gasperi által az új koalíciós kormány megalakítása irányában folytatott tárgyalások kimenetele elé, amelyekről Olaszország általános politikai orientációja függ.

A rádió mellett

Szombat van, reggeli hét óra helyett fél kilenckor lesz az első híradás a rádióban. Keleti muzika hangjai - az arab műsor befejező száma - töltik meg a szobát. Erőtlenek, semmibe hullók a hangok, nem nyitják meg, mint máskor, a maguk kinccsekkel zsúfolt Szezám-bartlangjait. Nem vagyunk ezerégyéjszakai mesékre hangoltak, izgattottan és feszülten várjuk a tudósítást, hogy múlt el az éjszaka határaink fölött, a Sárge Tengernél és a Sing-Singben.

A Sing-Singgel kezdik a híreket. A stúdióban megint nem lehet valami rendben. A szokott technikai zavarok zörög, de mégis, világosan és felfoghatóan, élesen és sülyosan hull ki belőle egy szó: buca...

Buca... Végrehajtott, befejeztetett tehát. Ethel és Julius Rosenberget az éjjeli kivégezték.

Milyen jó, hogy nem vagyok az Egyesült Államok elnöke, sem bíró, ez állam legfelsőbb törvényesékn, semmiféle istenség, melynek hatalma és rendelkezése folytán, ez a végzetes szó véresen, üszkösen kering most a világűrben, beleszalad, mint a magafeszültség áram, a leadókészülékeken keresztül a lélekbe. Buca...

Buca... Nekem könnyű, vinnyoghatok és elsrhatom a magam módján és tetszésem szerint, mint tragikus korunk jelensége, egy élet-halál viaskodás áldozatát,

vagy az örökkön élő vérségi kapocs révén, mint zsidót. Nem harcoltam az életükért, nem követeltem halálát a fejükre, nem virrasztottam gondban, keserűségben, megbátottságban, egy véit, vagy tudott igazság biztonságával szívemben. Nem voltam patrónusuk, bűnök fölötti tisztaság emelkedettségében, nem voltam cinkosuk, minden sorsot vállaló fanatizmusban.

„Objektív” voltam, tájékozatlan és megriasztott, leegy tott és felkorbácsolt a rájuk zúduló vád súlyától, a nekik ajándékozott napok és féórak bizonytalanságától.

Buca - a szó nem hagy el, újra és újra megkondul, mint egy lélekharang, polreg, mint egy dob, sir, mint a gyógyszereszközök, melyek kegyesen szállnak két üdvöségét vesztett lélek után. Vesz a szó, a kétségtenőség per izalmain, fázisain, térumain át, tényeken, kétegeken, döntéseken és iteleteken keresztül, tanukhoz, bírakhöz, áldozatokhoz.

„Nagymama, ma nem megyünk Eisenhoverhez” - kérdezi a Rosenberg-házaspár kisebbik gyereke, áion és ébredés között, a napon, mely törvénytörten, mint a többi, fényesen és világosan indul, az idő huszonegy óráját pergeti le. és a sorstól megszabott fordulatokat hajlja végre. Nem, már nem megy a Sing-Singbe ajándékosmaggal és a Fehér Háza kegyelmi kérvénnyel. Ma már lehet egyszerű, hat éves kisgyerekek, különös és súlyos kötelezetégek nélkül, játszhat és olvashat más is, mint a bözongató játékok és mesék, mely külön az ő számára íródott meg.

A bírónak is más ügye lesz, zsidóságát, amerikaiaságát, polgári, emberi, jogi felelősségét kevésbé próbára tevők, mint ez. Erkölcet, súlyával, lelkiismeretével, buzgóságával, talán másfajta erőket hozhat mozgásba, mint azt, melynek végső és brutális lendületét a sok ezer voltira fokozott áram adja meg.

Az elnököt sem zaklatják több Ethel kusza sorai, a kis Michaelé, Sophie maráié, a szenvedélyes Howard Fasté, a higgadt Einsteiné, az olasz-zsidó hitfeleketés és a bölcsességében, kegyelmében bizó izraeli demokratáké.

A szenációkat hajhász lapok első oldalról lekerül Ethel képe, ruzsal és kaekias kalappal a tragikus vas-fátyol mögött.

Itt, a rádióban is, egy tágyilagos, kommentárok nélküli bejelentés után, folytatódik tovább a szokott szombati műsor.

„Siré moledet” következik, azok az édes, bájos, hazai dalok, melyek olyan réjök és nosztalgiait kelte tudnak lenni, ha az országtól távol hallgatja az ember őket. Első szám: „Sábbat Sálom”, a második Málnálát Náhálát”.

Gyönyörű, aranyfényű, nyári reggelre ébredt a fala, millió trillával, osztagással, zümmögéssel, zongással közszónti az apró dalosokból álló énekkar.

HABIMAH MOSORA:

Tel-Aviv, jun. 27., szombat este SIRJ EDES HAZAM

Lányok a terrorista szervezetben

Jaffa Dromi „csak a titoktartásról adott elő”.

A katonai főügyész tegnap, további letartóztatási végzéseket adott ki a terrorista szervezetek gyanúsítottak ellen. Elsőnek Jaffa Dromi fiatal nőt vezették az ügyész elé, aki ellen a rendőrség a vizsgálati fogságuk további 15 nappal való meghosszabbítását kérte. Lévi Ráhum rendőrtiszt szerint sok anyag gyűlt fel a gyanúsított ellen, amelynek kivizsgálásához idő kell. „A gyanúsított nem naiv kislány, aki véletlenül csatlakozott a szervezethez, hanem a szervezet vezetőinek egyike. Ezért nem volt elegendő az eddigi vizsgálati fogság” — mondotta a rendőrtiszt.

Jeridov ügyvéd ezzel szemben azt állította, hogy a Jaffa Dromi ellen gyűjtött anyag nem egyéb, mint egy előadásorozat, amelyet egy fiatal fiúból álló csoport előtt „Izrael királyságának lényege” címen tartott. Ezután a védő kérdéseire Jaffa Dromi elmondta, hogy a Betár ifjúsági szervezetben 5-8 fiatal fiú földalatti mozgalmat indított a gyermekek megszervezésére, hogy hagyják el a Betár-mozgalmat. „Ezeknek a gyermekeknek a kérésére számos előadást tartottam nekik a konspiráció módszereiről és letartóztatásom után előlő faggattak.”

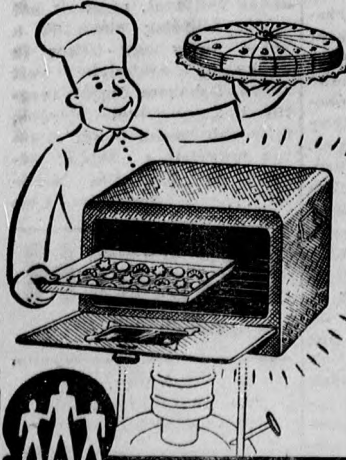
A továbbiakban elmondta a lány, hogy június 10-én tartóztatták le és azóta is csak erről faggatták. Az ügyésznek arra a kérdésére, hogy mit ért összeszűrés alatt, Jaffa Dromi azt mondta, hogy voltaképpen csak a titoktartásról értekezett, mert előadásában nem arra tanította a fiúkat, mit kell tenniük, hanem csak a földalatti mozgalomban szerzett tapasztalatairól számolt be előlük. A gyanúsított az állam megalakulása előtti korszakban a Lechi tagja volt.

A katonai ügyész elfogadta a rendőrség érveit és további 15 napos vizsgálati fogságot rendelt el Jaffa Dromi ellen.

Száz font óvadék ellenében szabadlábra helyezték Jákob Pancer 26 éves tel-avivi fiatalembert, miután a rendőrség megbizottja bejelentette, hogy befejezték kihallgatását. Pancer elmondta az újságíróknak, hogy egykor a Lechi tagja volt, de miután a függetlenségi háboruban két fivére elesett, nem foglalkozott többé politikával és egy hisztériai intézménnyel dolgozott.

Ezután a 18 éves Cila Magori-Kohén, a Chéru képviselőjének huga, valamint Malka Papisado, a Chéru mozgalom 17 éves tisztviselője jelentek meg a katonai ügyész előtt. A rendőrség hozzájárulásával a két lányt, akik tíz napja vannak letartóztatásban, 500 font óvadék ellenében szabadlábra helyezték. Az újságíróknak el-

5713 Tíznap 13. péntek
1953 június 26.
Gyertyagyújtás ideje: 7.30.
5713 Tíznap 14. szombat
1953 június 27.
Heti szakszám: BÉLÉK.
Szombat kimenetele: 8.27.

mondották, hogy a rison lecionai rendőrségen tartották fogva őket, jó bánásmódban részesültek és kiszabadulásuk előtt bőséges reggelit kaptak. Ugyancsak szabadlábra került Ábrahám Taizi 19 éves fiatalember, akinek a rendőrség kivánságára 500 font óvadékot kell letennie. Unokaöccse, a 17 éves Taizi, jelent meg ezután a katonai ügyész előtt, katonai egyenruhában, mert önként jelentkezett katonai szolgálatra. Taizi bejelentette, hogy nincs módjában védőt fogadnia és szabadlábra helyezését kérte, mert a rendőrségen mindent beismert. A rendőrség képviselője azonban kijelentette, hogy nem járul hozzá szabadláb-

ra helyezéséhez és 15 napos letartóztatási végzést kért ellene a vizsgálat befejezése céljából. Az ügyész elrejtett a rendőrség kivánságának.

A tárgyaláson jelen volt a letartóztatott édesanyja is, aki sirva panaszkolta, hogy fia a Noár Háóvéd tagja volt és egy vulkanizáló műhelyben dolgozott. Elmondta, hogy meglátogatta fiát a petáchi-tikvai rendőrségen, ahol a következőket mondta neki: „Rosszat tettem és bocsánatot kértem az államtól. A barátaim vettek rá a cselekedetre.” Az anyja még elmondta, hogy férje súlyosan beteg és nem tudnak ügyvédet fogadni fiuk számára.

A román munkások is tüntetnek?

Belgrád (—) A jugoszláv párt hivatalos lapja, a Borba tegnap híreket közöl, amelyek szerint Bukarestben a munkásság spontán tüntetéseket rendezett a kormány ellen. Román menekültektől származó hírekre hivatkozva, akik nemrég érkeztek Jugoszláviába, a lap azt írja, hogy az utóbbi időben nyugtalanság érezhető a munkásság körében, különösképpen pedig az egyik legnagyobb ipari vállalat, a „Grivita Rosie” bukaresti fémfeldolgozó üzem dolgozói között. Ebben a gyárban a dolgozók sztrájkolni kezdtek és tüntettek az igazgatóság ellen, amely nem fizette ki járandóságaitak pontosan.

A Szochnut költségvetése

(Elsőoldali cikk folytatása) máris Izraelben tevékenykedő intézmények működésének finanszírozására fordít.

A Szochnut kiadásai

A Szochnut költségvetésének kiadási tételei a következőképpen oszlanak meg: 65 százalék telepítés, 10 százalék az olék befogadása, 10 százalék Alijja Noár, 5 százalék Alijja költségek, 4 százalék a Hechaluc működése, egy százalék közoktatásügyi intézmények és felsőiskolák számára, 4 százalék adminisztrációra, míg egy százalékot tartalékban kezelnek. A Szochnut 334 mezőgazdasági települést gonoz, ezek közül 28 még az állam fennállása előtt létesült. Ebben az évben 33 új falut létesítettek 2800 családdal és az év végéig további 10-14 település

létesítésére van kilátás. Az összes Szochnut által támogatott falvakban 23.500 család él, akiknek 55 százaléka új olé.

A Szochnutnak voltaképpen 190 millió fontot kellett volna befektetnie 339 falu gazdasági megalapozásába, családönként nyolcezer fontot véve alapul. Eddig azonban csak 110 millió fontot tudott folyósítani és a 80 milliós deficitről úgy kell gondoskodnia, hogy számításta sem veszi az esetleges új Alijja és a további telepítéseket. A telepítési költségvetés 30 százaléka a vizforrások feltárásához szükséges.

Hányan élnek a mábárákban

A folyó év elején 43.500 család élt mábárákban, most

HOGYAN SZOKOTT MEG a Bathory kapitánya és hajóorvosa

Az angol belügyminisztérium menedékgódot adott a kapitánynak

London (—) A Bathory nevű lengyel gőzös kapitányának és orvosának átállásáról a következőket jelentik: A lengyel óceánjáró, amely annakidején Gerhardt Eisler amerikai kommunista vezető megszöktetésével tette ismertté nevét a világban, angol kikötőkben horgonyozva egyre több matrózát vesztette el az utóbbi időben. A lengyel állambiztonsági közegek is érdeklődni kezdtek a gyakori szökések és körülményei iránt Ján Cviklinszknél, a hajó 53 éves kapitányánál. Midőn a Bathory legutóbbi útján javítások végett befutott a hebburni kikötőbe, dr. Takler hajóorvos „a kikötőben eszközölt bevásárlóútjáról nem tért vissza”. Cviklinszky kapitány, akinek felesége Len-

gyelországban van, arra a megállapításra jutott, hogy Lengyelországba való visszatérése most már személyes biztonságát veszélyeztette volna. Közölte a doktor eltűnését a hajó „politikai tisztjével” és maga is partraszállt azzal, hogy be akarja jelenteni az esetet az angol rendőrségnek. A politikai tiszt a szokástól eltérően nem kísért el Cviklinszkyt erre az útjára. A kapitány Gatesheadbe utazott a lengyel hadsereg egyik volt tisztjéhez, aki a háború után Angliába menekült. Mire a Bathory felszedte horgonyát, Cviklinszky már Londonban tartózkodott, ahol elhatározásáról jelentést tett a Scotland Yardnak. Az angol belügyminisztérium utasítására a londoni Brigston börtönbe zárták és kivételzett fogolyként ott tartották máig, amikor is a belügyminisztérium közölte, hogy hajlandó politikai menedékgódot biztosítani a Bathory kapitánynak.

Dr. Emil Shronek, Haifa, Nordau-u. 4., külföldi tanulmányutjáról visszatérve újból rendel. Telefon: 6471.

A HOH héber tanfolyamán Grosz Eliezer tanár vezetésével állandó szemeszter kezdők és haladók részére, ugyanott intenzív kurzus, valamint szeminárium egyszer hetenként kedden este héberül tudók részére, akik írvit-tudásukat tovább fejleszthetik. Tanítás napközben és az esti órákban. Jelentkezés naponta délután 6-9 óráig Grosz tanárnál az iskolában, Tel-Aviv, Hashachar u. 2. sz. alatt.

Nagyköveti rangot kap

Nyugat-Németország washingtoni megbizottja, valamint az Egyesült Államok németországi főbiztosa. — Csak a békeszerződés aláírása után kerül sor Nyugatnémetország teljes fenségjogának elismerésére

Washington, (UP). — Az amerikai kormány rövidesen nyilvánosságra fogja hozni azon elhatározását, hogy németországi képviselőjét nagyköveti rangra emeli. Hasonló lépésekre készül az angol kormány is. James Connant amerikai főbiztost ennek megfelelően rövidesen nagyköveté nevezik ki. Ugyancsak nagyköveti rangot kap Heinz Kreckler Nyugat-Németország washingtoni megbizottja. A hivatalos közlemény publikálását az amerikai kormány elhalasztotta néhány nappal, hogy módot adjanak az angol kormány-nak hasonló határozat hozatalára. Washingtonban egyelőre nem tudják, vajjon Franciaország hajlandó-e követni a két angolszász hatalmat ebben az elhatározásban.

Az amerikai külügyminisztérium illetékes körei szerint az Egyesült Államok és Nyugat-Németország jogviszonya a nagyköveti kineve-

zésekkel megváltozott. — Egyenrangú és a szuverenitás kölcsönös elismerésén alapuló viszony kialakítására csak a békeszerződés aláírása után kerülhet sor. Adenauer kancellár hónapok óta fáradozott azon, hogy Washingtonban, Londonban és Párisban mielőbb nagykövetségeket állítson

fel, Franciaország azonban a vonatkozó kivánság teljesítését békeszerződés aláírásához kötötte. Diplomáciai megfigyelők ezzel kapcsolatosan megállapítják, hogy Francois-Poncet, Franciaország nyugatnémetországi főbiztosa kezdetű fogva a nagyköveti címet viselte.

„Aba Even harcoljon egyedül”

A Kol Haam betiltása a felsőbíróóság előtt

A jeruzsálemi felsőbíróóság tegnap tárgyalta a kommunisták napilapja, a Kol Haam és a Haifán megjelenő El Itáhad című hetilap három hónappal ezelőtt történt betiltása ellen benyújtott felfolyamodásokat. Mint emlékeztet, Jisráél Rokách belügyminiszter a Kol Haamot tíz napra, az arab hetilapot pedig 15 napra tiltotta be, mert éles támadást intéztek Aba Even washingtoni követ ellen egy tömeggyűlésen tett nyilatkozata miatt. A Kol Haam „Harcoljon Aba Even egyedül!” címen támadta meg a washingtoni követet azért mert kijelentette, hogy Izrael 200 ezer katonát tud háború esetén a demokrácia oldalán fegyverbe állítani. A betiltás ellen a lapok felfolyamodással éltek és a felsőbíróóság átmeneti utasítást adott, hogy a fellebbezés tárgyalásáig a belügyminisztérium engedje meg a lapok megjelenését.

A felsőbíróóságon tegnap kihallgatták A. Mojal belügyi államtitkár, aki elmondta, hogy a belügyminisztérium sajtóosztályában naponta elolvassák a lapokat és ha azok olyan híreket tartalmaznak, amelyek a közbiztonságot veszélyeztetik, ezt a tényt a miniszter tudomására hozzák, aki a törvény értelmében saját hatáskörében dönt ilyen ese-

tekben. A Kol Haam cikke túllépte a megengedett kritika határait és a miniszter ezért rendelte el a lap betiltását.

Cháim Kohén állami főügyész szerint a felsőbíróóságnak azt kell megállapítania, hogy a belügyminiszter a lap betiltásánál mérlegelés szempontok, így például pártpolitikai és hasonló mérlegelések vezették-e. A Háarec ugyan a betiltás után azt írta, hogy a közvélemény nem fogadta szívesen a Kol Haam betiltását, a felsőbíróóság azonban nem lehet a közvélemény szöcsöve.

Agron bírójegyezte, hogy a belügyminiszter irányu hatásköre azoktól a kérdésektől is függ, amelyekkel a cikk foglalkozik, mert példának okáért nem minősíthet egy művészeti problémákkal foglalkozó cikket olyképpen, hogy az a köz biztonságát veszélyezteti. Kohén erre azzal válaszolt, hogy a cikk harcra hívta fel az olvasókat azok ellen, akik „Izrael lakóinak vérelvel spekulálnak” és ezáltal törvénytelen cselekedetekre uszította a közvéleményt.

Weitzner ügyvéd arra hívta fel a figyelmet, hogy a belügyminiszter rendelte a legsúlyosabban sérti a sajtószabadságot. A felsőbíróóság elhalasztotta határozatának kihirdetését.

Hagymát, paradicsomot és banánt exportál Izrael

J. Efrati helyettes földművelésügyi miniszter tegnap este a rádióban közvetített sajtófogadáson nyilatkozott a mezőgazdaság aktuális kérdéseiről. „A zöldségtermelésben — mondotta az alminiszter — ma már el tudjuk látni az egész lakosságot, a jelentős mennyiség marad ipari feldolgozásra és kivitelre is. Valószínűnek látszik, hogy egy évben belül a takarmánytermelésünk is olyan mértékben fokozódik, hogy teljesen elláthatjuk a baromfi-tenyésztést és megszüntethetjük a tojáskereskedelm ellenőrzését. A burgonyatermelés elég lesz az őszig, lehetséges azonban, hogy az árak emelkedni fognak a raktározási költségek miatt.

A mezőgazdasági termelés fokozására és kivitelére irányuló kísérletek kilégítő eredményekkel jártak — mondotta Efrati, — 9500 dunamon olyan mennyiségű hagymát termeltünk, hogy 60-70 tonna fölött maradt kiviteli célokra, amit Finnországban és Angliában sikerült eladni. Tártyalások folynak, hogy ez a két ország még a nyár folyamán további többszáz tonna izraeli hagymát vegyen át. Az idén 3400 dunam paradicsomot ültettek kiviteli célokra szolgáló paradicsompüré termelésére, amit Angliában fogunk eladni. Kísérletek történnek burgonya, sárga-

répa és sárgadinnye exportjával.

Az utóbbi két évben nagy mértékben folytatták a gyümölcsösök fejlesztését. Több mint 30 ezer dunam szőlőt ültettek be. Bár az új tövek még nem hajtanak, az idén a szőlőtermés nagyobb lesz mint a tavaly volt, mert igyekeztek nemeseíteni a fajtát és az ideai klíma is kedvezően befolyásolta a termést. Egyelőre csak banánt exportáltak és ebben az évben 330 tonnát küldtünk külföldre, többek között a Szovjetunióba is. Remény van arra, hogy a jövőben legalább kétezer tonna banánt exportáljunk. Két évvel ezelőtt még nagymennyiségű zöldségkonzervet hoztunk külföldről, ma már azonban az összes konzervgyárak bel földi zöldséget dolgoznak fel.

A haltenyésztésről szólva az alminiszter elmondta, hogy talán igazuk van a halászoknak, akik azt állítják, hogy a halkereskedők nem akarnak nagy mennyiségben vásárolni halat és azt olcsón továbbadni, hanem ellenkezőleg

keveset vásárolnak, keveset adnak el és jobban keresnek.

Az alminiszter azt is beismerte, hogy a hal túlságosan drága és nem az egész lakosság tudja megvásárolni.

Ujpestiek!

Mártírjaink Jahzeitja, (tíznap 20.) minden július 3-ára, péntekre szük. Az

á z k á r á t

július 2-án, csütörtök este 8 órakor a Mizráschi templomban T. A., Achad Haam 20.) tartjuk — Emlékezésére mond dr. MERON (Murányi) MENACHEM, v. újjáélt zofnbi.

„SEMADAR”-MOZI A GYÖNYÖRÜ magyar film: DÉRYNÉ július 27-től egész héten, 7.15 és 9-kor TOLNAY KLÁRI GYURÓVICS MARIÁ